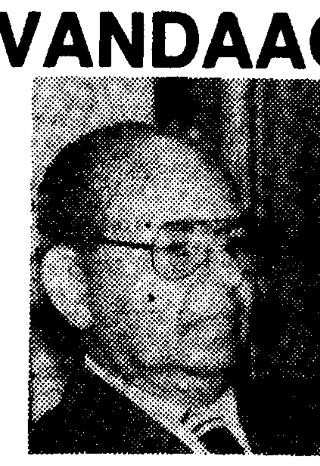
VANDAAG

NED.ANTILLEN

* Elenburg houdt afscheidsrede p.3
* Afscheid Salomons bij CCB definitief p.7

SPORT

* Zilver dames- waterpolo naar Nederlandse ploeg p.6

SANDRA SALOMONS
...problemen...

ARUBA

* Behandeling Coshero drugszaak doorkruist door meineeds- zaak p.5
* Praatavond positie van de vrouw in arbeidsproces p.5

INTERNATIONAAL

* Suriname bezint zich op relaties met Nederland p.1

Wat waren destijds eigenlijk de beweegredenen voor de benoeming van Elenburg?

Preke

Amigoe

103E JAARGANG — NO.: 193

ZATERDAG 23 AUGUSTUS 1986

Nieuws in vogelvlucht

MOSKOU — De VS en de SU ondertekenden een protocol inzake nucleaire veiligheid en onderzoek, waarbij voorzien wordt in wederzijdse inspecties ter plaatse van bepaalde onderzoekcentra voor kernenergie en in uitwisseling van veiligheids- specialisten «in de nabije toekomst». Het overleg hierover duurde 1 week en het was de 6e keer dat de SU-VS commissie voor samenwerking bij vreedzame toepassing van kernenergie vergaderde. In Washington komen dinsdag SU- en VS- regerings- functionarissen bijeen over regionale kwesties ter voorbereiding van een eventuele VS- SU top.

*****

LUANDA — Leiders van 9 landen van zuidelijk Afrika hebben zich gisteren weer verplicht tot sancties tegen Zuid Afrika, maar stelden wel de bekendmaking van het soort maatregelen uit welke men wil nemen. Erkend werd dat sommige landen helemaal niet in een positie verkeren tot sancties maar hun kwetsbaarheid is geen excuus voor anderen om geen sancties te nemen. De meeste van deze landen hebben uitgebreide handelscontacten met ZA. Volgens de blanke ZA- oppositie wordt de ware omvang verborgen van het aantal detenties in het kader der noodtoestand. Er zouden duizenden gevangenen worden vermist.

*****

TAIPEI — Een wervelstorm kostte op Taiwan 29 doden; er zijn 10 vermisten en 500 woningen zijn meegesleurd. Aan de vissersvloot is grote schade aangericht.

*****

KAMPLAA — Zwaargewapende rebellen hebben op 2 plaatsen in het noorden van Uganda regeringstroepen aangevallen. Het is, aldus Kampala, een offensief op grote schaal tegen de jonge regering van president Museveni. Er zijn in 3 dagen tijd 50 doden gevallen. In dit gebied zijn de Acholi en Lhangi de dominerende stammen en het is de machtsbasis van generaal Okello wiens militaire regering in januari door Museveni omver geworpen werd en ook van de voorgaande presidenten Obote en Amin.

*****

PEKING — China beschuldigde vrijdag India van voortdurende schendingen der Chinese grens. Dit staat een verbetering van de betrekkingen in de weg. China en India maken al 24 jaar ruzie over een gebied van 128.000 vierkante km in NO India. Peking verwierp het Indiase verwijt als zou men India zijn binnengevallen. In 62 leidde dit geschil zelfs tot een oorlog. China heeft een grensincident met de SU van juli gebagatelliseerd. Men erkende dat men in Moskou had geprotesteerd; over en weer bleek dit gebeurd te zijn. Het incident werd vrijdag pas bekend.

*****

KARACHI — Bij politiek geweld in Pakistan vielen 2 doden en 4 gewonden, waarmee een einde kwam aan een periode van 4 dagen geweldloosheid. Soldaten schoten op oppositie- aanhangers. Premier Juneto heeft zijn reis naar de Ongebondenen- conferentie afgelast.

*****

DHAKA — Aan de vooravond van tussentijdse verkiezingen in Bangladesh zijn 50 gewonden gevallen bij politiek geweld. Er explodeerden oa bommen in een tandheelkundige kliniek.

*****

BEIRUT — Bij een kantoor van de Bank of America in oost Beirut is door de Libanese politie een bom onschadelijk gemaakt. Men was getipt. In Beirut werden dit jaar al 22 aanslagen gepleegd, waarbij 160 doden vielen. In het christelijk- Libanese Antelias op 8 km van Beirut ontplofte een lichte bom, waarbij 1 gewonde viel.

*****

BELFAST — De Noordierse politie voorkwam vrijdag een IRA- aanslag op zijn hoofdkwartier in Londonderry. Tijdens een routine- controle werd een auto met daarin een 5 kilo zware bom aangehouden. De eigenaar der auto was 's nachts door 3 gemaskerde mannen overvallen en deze dwongen hem naar het bureau te rijden terwijl zijn vrouw gegijzeld werd gehouden. Zij is ongedeerd vrijgekomen.

*****

BEIRUT — Bij de Zuidlibanese havenplaats Tyrus raakten 2 Franse Unifil- soldaten gewond bij een beschieting met raketten. Zij zijn buiten levensgevaar.

*****

JERUZALEM — Generaal bd Talmor, namens Israels Defensie afgevaardigde bij het overleg met Egypte over de omstreden Taba- enclave in Sinai overleed vrijdag in het Tel Aviv-ziekenhuis. De doodsoorzaak is nog onbekend. Op 14 aug. overleed ook plotseling Abou Ziad, lid van de Egyptische delegatie bij het Taba-overleg. Hij werd getroffen door een hartverlamming.

*****

Nieuwsstop gehandhaafd

Vrijgelaten kolonel Chili in ziekenhuis

SANTIAGO — De donderdagavond door zijn guerrilla-ontvoerders vrijgelaten Chileense kolonel Mario Haeberle werd vrijdag in het ziekenhuis opgenomen. Hij werd daar opgenomen nadat hij was vrijgelaten. De regering handhaafde vrijdag de nieuwsstop rond deze ontvoering.

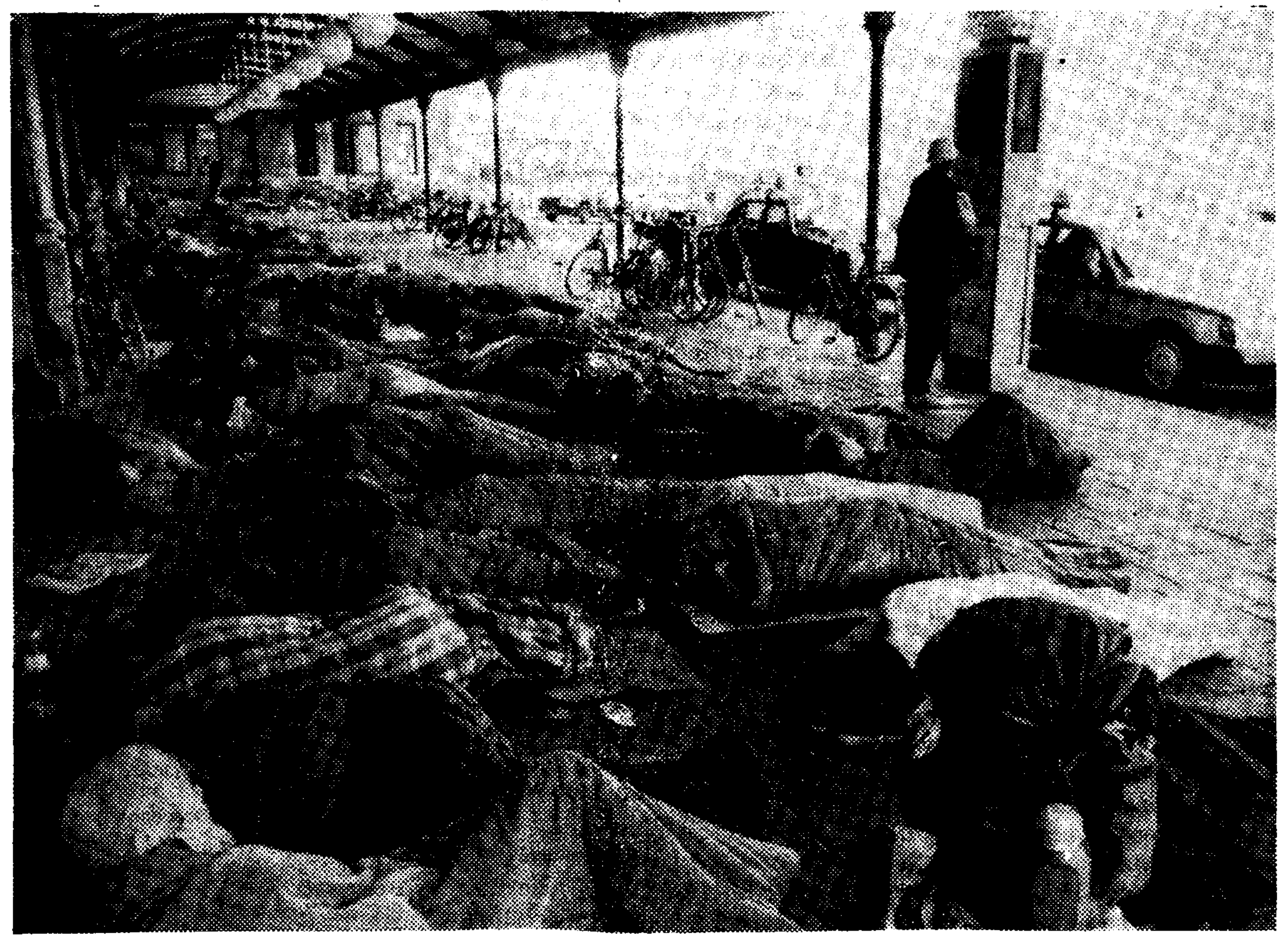
In een brief welke hij kort voor zijn vrijlating aan zijn gezin had geschreven liet de kolonel weten dat hij weliswaar niet werd mishandeld, maar dat hij wel de weerslag voelde van het ontbreken van de medicijnen welke hij voor een aandoening moest innemen. Hij schijnt last van zijn bloeddruk te hebben. Behoudens de officiele mededeling dat de kolonel was vrijgelaten werd er weinig informatie verstrekt van officiele zijde. Men gaf te verstaan dat de nieuwsstop van kracht bleef.

Kolonel Haeberle was belast met protocol- zaken maar volgens de ontvoerders, een commando van het Patriottisch Front Manuel Rodriguez, trof men op hem verschillende belangrijke documenten aan. Onder meer een document waaruit blijkt dat de Verenigde Staten druk uitoefenen op Pinochet om af te treden. Dit werd van Amerikaanse zijde uiteraard meteen ontkend.

Nationale veiligheids-idee

Leger Argentinië wil ook interne defensieve taak

BUENOS AIRES — In Argentijnse leger- kringen blijft men aandringen op wijzigingen in het wetsontwerp dat bij het parlement ligt en dat handelt over de defensie. De strijdkrachten willen namelijk hun taak niet beperkt zien tot een verdediging ten opzichte van het buitenland maar men meent dat zij ook een defensieve taak te vervullen hebben tegenover binnenlandse gevaren. Zij willen in het ontwerp een formulering aangebracht zien welke overeenkomt met de ideologie van de Nationale veiligheid, op basis waarvan de legers in de meeste Latijnsamerikaanse landen in het recente verleden tot staatsgrepen overgingen omdat zij linkse of communistische gevaren aanwezig achtten. Nadat eerst de Argentijnse marine een suggestie in deze richting had gedaan is nu ook de luchtmacht met iets soortgelijks op de proppen gekomen. Men verwacht dat ook de infanterie wel voor de draad zal komen met een dergelijk voorstel. Het ontwerp ligt op het ogenblik bij de senaat waarin de Radikale partij van president Raul Alfonsin de meerderheid heeft.

AMSTERDAM — Overnachten in de open lucht, kan als een zeer gezonde bezigheid worden gezien. Anders wordt het echter, wanneer die "open lucht" zich midden in een drukbevolkt stadsdeel bevindt, waar auto's af en aan rijden en de uitlaatgassen voor een allesbehalve "landelijk aroma" zorgen. De zogenoemde rugzak- toeristen, die in de zomermaanden de Nederlandse hoofdstad bezochten, lijken zich daarvan evenwel weinig aan te trekken. Bij de taxi- standplaats voor het Amsterdamse Centraal Station, waar tientallen rugzaktoeristen onder de overkapping een slaapplaats vinden, is het zomers althans elke nacht een drukte van belang.

Boodschap voor paus

ROME — Dertig dagen gevangenschap heeft de Nederlander Henricus Auxiliuis Amena gekregen omdat hij tijdens een algemene audientie van Johannes Paulus II de paus «te dicht genaderd was». Het incident heeft zich woensdag afgespeeld tijdens de wekelijkse audientie in het Vaticaan. Met de boodschap «Ik ben Jezus Christus en ik moet de paus waarschuwen dat de Apocalyps nadert» wilde de ongewapende man door de menigte naar de paus toe gaan. Zo ver kwam hij echter niet en het is de vraag of de paus wel weet heeft van de waarschuwing van de komende verschrikkingen. Overigens mag de man zich een hoge geestelijke status toegeeigend hebben, het menselijke is hem toch niet vreemd, want ondertussen heeft de Romeinse politie ontdekt dat hij drie weken geleden al geld van een collecteschaal in een kerk zich had toegeeigend. Het is niet duidelijk in welke hoedanigheid hij dit heeft gedaan. Mogelijk als meneer Amena.

Scheve zaken recht trekken

Gezaghebber neemt de casino-controle over

WILLEMSTAD — Gezaghebber Ronald Casseres zal met ingang van 1 september de controle op het casino- bezoek van de lokale bevolking in handen krijgen. Dit beleid, dat voorheen onder de gedeputeerde van Toerisme viel, zal dan "recht worden getrokken waar het momenteel nogal scheef zit."

Aldus de kernachtige uitspraak van de gezaghebber gistermiddag tijdens de "meet the press" ten kantore van het Bestuurs College. Naar de gezaghebber verklaarde is het altijd een beetje vreemde situatie geweest dat de gedeputeerde van Toerisme belast was met deze controle, terwijl de gezaghebber degene is die een verbod moet opleggen indien een lokale bezoeker meer dan vier keer per maand zijn geld in het casino tracht te vermeerderen.

Het Bestuurs College heeft dan ook besloten om met ingang van 1 september de gezaghebber volledig te belasten met deze controle, hetgeen, zoals gistermiddag kon worden afgeleid, nogal wat veranderingen teweeg zal brengen. Er zijn een aantal "scheve zaken", zo stelde Casseres, die door hem zo spoedig mogelijk "recht getrokken" zullen worden.

Gezaghebber Casseres uitte in dit kader gistermiddag zijn bezorgdheid omtrent het veelvuldige bezoek van de lokale bevolking aan casino's. De controle daarop is momenteel, zoals bekend, "nul komma nul", aldus Casseres en dat is natuurlijk "onzin" zo vindt hij. Als het casinobezoek aan regels is gebonden, dan moet men zich daar ook aan houden, zo stelde de gezaghebber die "beloofde" dat men na 1 september enige veranderingen kan verwachten.

MEP komt met plannen voor bestrijding werkloosheid, armoede

Nelson Oduber: de regering maakt Staten tot appendix

ORANJESTAD — De MEP is bezig te werken aan enige rapporten en een «short term planning» voor twee van de grootste problemen waaronder Aruba gebukt gaat: de werkloosheid en de armoede in de gemeenschap. Dit blijkt uit een gisteren door algemeen secretaris, Nelson Oduber, uitgegeven communiqué.

Hij stelt verder dat de MEP toezicht en controle houdt op de regering, maar om dit werk optimaal te doen moet er volgens hem een «inter action» zijn tussen regering en Staten. Maar als in acht maanden tijd — aldus Oduber — de regering de Staten geen enkel wetsontwerp heeft toegezonden, wat kunnen wij nog verwachten? Oduber herhaalt dat de MEP de regering meer dan honderd vragen heeft gesteld waarvan de meerderheid niet beantwoord werd, verzocht heeft bij de Staten te komen met de kieswet, de Petroleum-landsverordening en de wet voor fiscale faciliteiten om Aruba in een financieel centrum te veranderen. Volgens hem waren de Petroleum- landsverordening en de wet voor fiscale faciliteiten vorig jaar al klaar.

Nelson Oduber hekelt verder het feit dat de begroting van 1986 de Staten nog niet heeft bereikt, terwijl de regering allerlei grote uitgaven doet. De regering wil de Staten waarschijnlijk tot zijn appendix maken, maar dat zal onze partij ten koste van alles proberen te voorkomen, aldus Oduber.

BOUTERSE LEGT VERBAND TUSSEN DEN HAAG EN BRUNSWIJK-GROEP

Paramaribo denkt nog niet aan noodtoestand

Suriname bezint zich op relaties met Nederland

PARAMARIBO — Suriname bezint zich op zijn verhouding **met Nederland en Frankrijk. Legerleider Desi Bouterse ging nog niet zover dat hij Nederland met name beschuldigde van medewerking aan de opstand van Bouterse's vroegere strijdmakker Brunswijk, maar het is duidelijk dat hij Den Haag aan Brunswijk koppelt. Bij het laatste gevecht met de Brunswijk-groep zijn volgens zeggen van de Liga van Surinaamse Patriotten zelfs vijf militairen gedood en raakten er negen gewond, terwijl drie militairen als gijzelaar werden meegenomen.**

De aanval van de groep Brunswijk op een patrouille van het nationale leger is een zware klap en zal de zaak een andere wending doen nemen. Dit zei Bouterse donderdagavond tijdens een vergadering met de 25 februari- beweging. Hij kondigde aan dat Suriname in verband met het incident de betrekkingen met Nederland zal herzien. De bijeenkomst was belegd in verband met de schietpartij bij het dorp Awarakondre.

Brunswijk alleen verkeert volgens Bouterse niet in de positie een dergelijke aanval uit te voeren. "We moeten er rekening mee houden dat Brunswijk slechts een marionet is omdat de door hem geuitte politieke eisen dezelfde zijn als die van Nederland aan Suriname". Bouterse zei dat de betrekkingen met Nederland in een Ministerraad zullen worden herzien. Hij reageerde met die uitlating op een suggestie uit het publiek stappen te ondernemen om Nederland en Frankrijk ertoe te bewegen een einde te maken aan de steun van buitenlandse krachten aan de groep Brunswijk.

Bouterse zei nog niet te willen overgaan tot het instellen van een avondklok en het afkondigen van de noodtoestand. Het afkondigen van dergelijke maatregelen zou volgens de Surinaamse legerleider in het buitenland de indruk kunnen wekken dat er twee legers tegenover elkaar staan. Leden van de overvallen leger- patrouille hebben volgens Bouterse verklaard dat de groep aanvallers bestond uit strijders van de groep Brunswijk en personen van wie gedacht werd dat zij zich in Nederland bevonden. Zij stonden onder leiding van enkele blanken. De manschappen van de patrouille zijn na het treffen onder begeleiding van militairen uit Frans-Guyana naar Albina gegaan, zo verklaarde Bouterse.

Bij de schietpartij donderdag bij Awarakondre zijn zeker vijf militairen gedood, negen gewond en werden twee militairen in gijzeling genomen. Dat heeft secretaris L. van Mulier van de Liga van Surinaamse Patriotten in Nederland zaterdag op Schiphol gezegd na terugkeer uit Suriname waar hij een week op verzoek van legerleider Bouterse had doorgebracht. De cijfers van Van Mulier, die hem door de autoriteiten zouden zijn verstrekt, wijken af van de eerdere bekendgemaakte cijfers. Volgens Van Mulier moeten er aan de kant van de groep Brunswijk ook doden en gewonden zijn gevallen. Hij leidt dit af uit het feit dat een van de gegijzelden een medische deskundige is.

Volgens Van Mulier is het heel duidelijk dat ook Nederland actief betrokken is bij de wat hij noemt terreurdaden van Brunswijk. Deze conclusie trekt de secretaris van de Liga, omdat er volgens hem Nederlanders zijn gesignaleerd bij de groep Brunswijk. Ook Frankrijk wordt actieve betrokkenheid bij de "terreuracties" in Suriname verweten. Van Mulier baseert dit onder meer op het feit dat de wapens die door de groep Brunswijk bij de schietpartij gebruikt zijn, van Franse herkomst zouden zijn en ook op het feit dat Franse patrouille- boten de groep Brunswijk rugdekking gaven bij de schietpartij.

Volgens Van Mulier zal Suriname de zwaarste middelen op internationaal niveau hanteren om een einde te maken aan de "terreur onder leiding van buitenlanders die een stelletje deserteurs uit het Surinaamse leger misbruiken", aldus Van Mulier. Volgens hem is er in Suriname op het moment een rouwstemming en schaart de bevolking zich achter het nationale leger. "Men eist vergelding en een oplossing voor de terreur" aldus Van Mulier.

Bij de laatste botsing met de Brunswijk- groep zijn drie Surinaamse militairen in gijzeling genomen. De groep Brunswijk houdt nu in totaal vijftien Surinaamse militairen in gijzeling. Bouterse bezocht vrijdag in het ziekenhuis in Paramaribo de militairen die verwondingen opliepen. Voor de gewonde militairen, van wie er drie zware verwondingen opliepen, bestaat er geen levensgevaar meer, meldde de Surinaamse Televisie.

Ontvoerde kolonel in Chili vrij

Guerrilla: doel bereikt

SANTIAGO — De familie van kolonel Mario Haeberle heeft donderdagavond bevestigd dat de ontvoerde militair behouden is teruggekeerd thuis na sedert maandagmorgen ontvoerd te zijn geweest. De guerrillagroep die hem ontvoerde kondigde donderdagavond aan dat hij was vrijgelaten. Het doel van de actie was bereikt, zo deelde men mee.

De man die opbelde namens het Patriottisch Front Manuel Rodriguez FPMR zei dat met deze ontvoering bewezen was dat ondanks alles het leger doelwit kan zijn van guerrilla- acties. Men had de kolonel vrijgelaten met het oog op het dringende verzoek van kardinaal Juan Francisco Fresno eerder deze week namens de katholieke kerk om de ontvoering te beeindigen. Tegelijk met de boodschap van de vrijlating van de ontvoerde kolonel eiste de guerrilla- groep dat de zoekactie door achtduizend militairen en politiemannen zou worden gestaakt. In een buitenwijk van de hoofdstad werd Haeberle op straat achtergelaten. Tevoren was zijn familie gewaarschuwd dat de vrijlating voor de deur stond en dat men zich niet ongerust hoefde te maken. In een persoonlijk briefje deelde de kolonel mee dat hij als een «gewone gevangene» was behandeld en niet mishandeld. Omdat voor de Chileense pers een nieuwsstop geldt met betrekking tot deze ontvoeringszaak werden buitenlandse persbureaus ditmaal ingelicht door de guerrillagroep.

Volgens de guerrilla heeft men op Haeberle documenten aangetroffen waaruit blijkt dat de Verenigde Staten president generaal Augusto Pinochet asiel hebben aangeboden en hem voorstellen hebben gedaan om op waardige wijze zijn land te verlaten. Dit is door de Amerikaanse ambassade in Santiago meteen ontkend.

Brandstofbesparing van ± tien procent

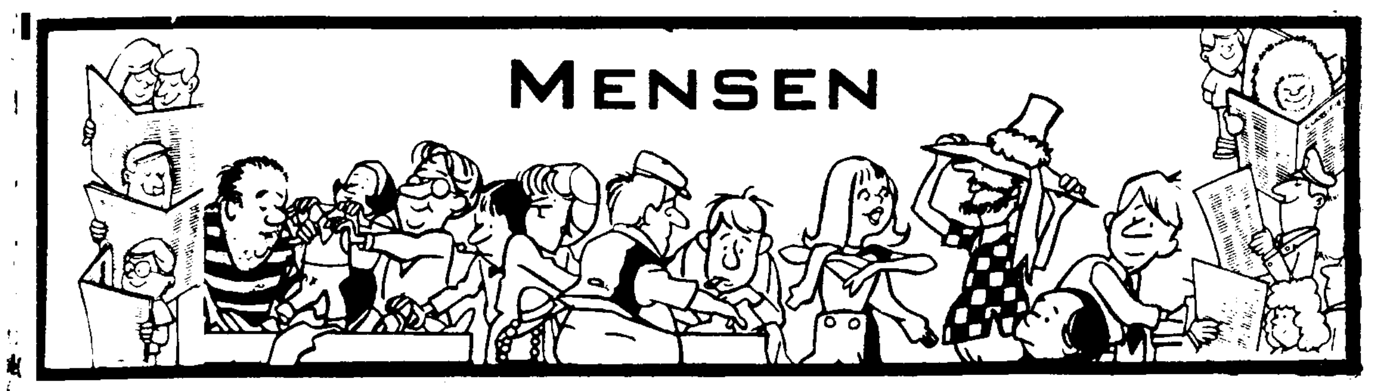
Boeing en GE: proef met nieuwe straalmotor succes

SEATTLE — De eerste proefvlucht met een nieuwe revoluti onaire straalmotor met schroefbladen aan de achterzijde i vlekkeloos verlopen. Dit is vrijdag van de zijde van Ameri kaanse vliegtuigfabrikant Boeing bekendgemaakt. De moto is het eerste prototype «Unducted Fan UDF» van motorfabri kant General Electric. De vliegproeven worden gemaakt me een Boeing 727- vliegtuig, waarvan de rechterstaartmotor i vervangen door de UDF- motor.

De eerste vlucht werd woensdag jongstleden gemaakt door de che testpiloot van General Electric, Russ Larson, die de vlucht bijzonde succesvol noemde. Zowel motor als vliegtuig waren volgens hem zee goed te beheersen. Gevlogen werd boven de Mojave- woestijn in Cal fornië in de Verenigde Staten. De vlucht duurde een uur en zeve minuten. Er werd een maximumhoogte bereikt van 6.400 meter e een snelheid van ongeveer 550 kilometer per uur.

Voor de motor is een geheel nieuwe voortstuwings- technologie ge bruikt. Ook het uiterlijk verschilt sterk van de huidige straalmoto ren. Aan de achterzijde van de motor bevinden zich twee schoepe (fans) met een diameter van 350 centimeter. Deze schoepen, waaraa acht bladen zitten, draaien tegengesteld. De schoepen verplaatse een veel grotere hoeveelheid lucht per verbruikte brandstofeenhei dan de huidige generatie turbofan- motoren. De hierdoor bereikt brandstof- besparing draagt bij tot lagere bedrijfskosten van met de ze motoren uitgerust straalverkeers- vliegtuigen, volgens Boein acht tot tien procent lager dan de jongste turbofan- motoren die i 1989 beschikbaar zullen zijn.

Boeing heeft de UDF- motor van General Electric gekozen als aan drijving van de Boeing 7j7, een zeer geavanceerd vliegtuig met ee capaciteit van 150 stoelen, bestemd voor de korte en middellange a stand, dat de fabrikant in 1992 op de markt wil brengen. De prijs va dit vliegtuig, vastgesteld op het prijspeil van dit moment, is 28 mi joen dollar. De KLM is een van de tien grote international luchtvaart- maatschappijen waarmee Boeing intensief overleg voe over de wensen van de toekomstige gebruikers ten aanzien van d nieuwe generatie vliegtuigen.

Op het Ontvangers- kantoor op Aruba herdacht deze week IRWIN PROVENCE (tweede van links) zijn veertig- jarig jubileum in dienst van de overheid. Onder degenen die hem daarvoor in zijn woning te Primavera gelukwensen kwamen aanbieden, bevonden zich onder andere minister van Financiën Armand Engelbrecht en hoofden van verschillende overheids- diensten.

*****

Amerikaanse chirurgen hebben onlangs met succes een hersenoperatie uitgevoerd bij een nog niet geboren TWEELING, teneinde de kans op overleven van de twee meisjes te verbeteren. De kinderen werden inmiddels geboren en maken het volgens de artsen goed. Er zouden geen tekenen van hersen- beschadiging zijn. Bij de operatie brachten de chirurgen door de buikwand van de moeder een buisje in de hersenen van de tweeling, die beiden een teveel aan vocht in de hersenen hadden. Door het vocht af te tappen werd een abnormale groei van de hoofdjes, die zou hebben geleid tot een zogeheten waterhoofd, tegen gegaan.

*****

Tegen een 46-jarige man die zich tegenover tal van mensen had voorgedaan alsof hij de Maastrichtse bouw- ondernemer LEON MELCHIOR was en hen op die manier had weten op te lichten, werd deze week door de Officier van Justitie bij de rechtbank in Maastricht anderhalf jaar gevangenis- straf geëist. De man had aan de hand van verzonnen verhalen over alle mogelijke succesvolle transacties, velen geld afhandig weten te maken. Ze gingen met hem leningen aan, variërend van 1.500 Nederlandse guldens tot meer dan een ton. De slachtoffers waren weliswaar erg lichtgelovig te werk gegaan; daar stond tegenover, aldus de Officier, dat ze tegenover een handige welbespraakte fantast, een "erg bedreven zwendelaar" hadden gestaan.

*****

Tegen zanger JULIO IGLESIAS werd deze week in St Louis in Missouri een klacht wegens belediging en mishandeling ingediend door de zwarte Amerikaan Stephen Clemons. Volgens Clemons, die lid is van een veiligheids- dienst, had Iglesias hem in een groot hotel op de rug geslagen en hem tegen de grond gedrukt, onder het commentaar: "Ik mag jouw kleur niet". De zanger ontkent de beschuldiging en zegt dat het zijn "stijl" niet is om mensen te beledigen.

*****

De vroegere president van Turkije, CELAL BAYAR, is gisteren, na een hartaanval te hebben gehad, in Istanbul op 104-jarige leeftijd overleden. Bayar was een van de ondergrondse leiders van de hervormings- gezinde unie- en vooruitgangs- partij in de laatste dagen van het Ottomaanse rijk. Na de ineenstorting van het rijk op het einde van de Eerste Wereld- oorlog, nam hij deel aan de onafhankelijkheidsstrijd van de Turken. Onder Kemal Ataturk, de grondlegger van de Turkse republiek, was Bayar meer dan eens minister en ook minister- president. In 1950 werd hij tot president gekozen. Tien jaar later werd hij bij een staatsgreep zonder bloedvergieten afgezet en door een revolutionaire rechtbank, samen met premier Adnan Menderes ter dood veroordeeld. Menderes en twee van zijn ministers stierven aan de galg, maar Bayar werd wegens zijn hoge leeftijd door zijn aarts- rivaal, de intussen overleden president Ismet Inonu begenadigd.

*****

De affaire KAREN SILKWOOD, de onderzoekster in dienst van een kernenergiecentrale, die in 1979 werd gedood bij een auto- ongeluk toen zij een journalist zou ontmoeten om over misstanden te praten, is definitief afgesloten. De nabestaanden van het slachtoffer en haar werkgever kwamen tot een accoord. Aan de drie kinderen van Silkwood zal een bedrag van ruim 1,3 miljoen dollar worden uitgekeerd. Die zullen in ruil daarvoor van elke straf- vervolging afzien. De regeling hield niet in, zei een woordvoerder van de centrale waarvoor Silkwood werkte, dat het bedrijf verantwoordelijkheid aanvaardde voor een mogelijke besmetting van de onderzoekster met plutonium. De affaire vormde het onderwerp van een speelfilm van regisseur Mike Nichols, "Silkwood", met Meryl Streep in de hoofdrol.

*****

Vijf Amerikaanse VREDES-ACTIVISTEN, onder wie een moeder van twaalf kinderen, zijn wegens doordringen op terreinen waar kernwapens liggen opgeslagen, veroordeeld tot gevangenis- straffen van zeven en acht jaar. De 59- jarige Jean Gump, moeder van twaalf kinderen, en de vier jongere beklaagden werden voorts veroordeeld samen bijna 5.000 dollar schadevergoeding te betalen. De groep werd eind maart gearresteerd nadat ze was doorgedrongen in twee silo's voor kernwapens in Warrensburg in Missouri. Ze beschadigden er mechanische en electrische apparatuur. Alle vijf verklaarden voor de rechtbank het Bijbelse voorschrift te hebben willen volgen van wapens ploegscharen maken.

*****

ANDREJ SACHAROV, de dissidente Russische wetenschapper "werkt nog steeds op het gebied van de theoretische natuurkunde en heeft onlangs in een wetenschappelijk tijdschrift een belangrijk artikel over de kosmologie gepubliceerd". Dat verklaarde de Russische geleerde Stanislav Rodionov op de Sovjetambassade in Rome. Sacharov, die de Nobelprijs voor de vrede heeft gewonnen, leeft sinds 1980 in binnenlandse ballingschap in Gorki.

*****

Volgens cijfers van het Nederlandse Centraal Bureau voor de Statistiek nam in de eerste helft van dit jaar het aantal IMMIGRERENDE NEDERLANDERS toe van 13.500 tot 14.400. Die stijging wordt volgens het Bureau vooral veroorzaakt door de grotere toestroom vanuit de Antillen en Aruba. Waren dat er in dezelfde periode in 1985 in totaal een 2.000; in de eerste helft van 1986 vestigden zich ongeveer 2.400 Antillianen en Arubanen zich in Nederland.

*****

Omdat ze zo verschrikkelijk blij was weer naar haar echtgenoot en huis te gaan, zag de 20-jarige TAMMY MARTIN uit Chicago haar weeën aan voor doodgewone maagkrampen. Zij schreef die krampen toe aan nervositeit en opwinding en stapte daarom rustig in het vliegtuig, dat haar van Phoenix, waar ze op familie- bezoek was geweest, naar Chicago moest terug brengen. Halverwege de vlucht bleek nervositeit toch niet de belangrijkste reden voor haar krampen te zijn geweest. Haar echtgenoot wachtte bij landing van het toestel niet slechts zijn vrouw, maar ook een ruim zeven pond zware zoon. De jongen, die werd geboren op het moment dat het vliegtuig boven Good Hope vloog, kreeg van zijn ouders de namen James Good Hope Sky Martin.

LOSSE NUMMERS van de Amigoe zijn verkrijgbaar bij:
Drugstore Caribbean Hotel Casino
Drugstore Holiday Beach Hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp / Eddine: Curaçao Plasa Hotel, Punda, Princess Beach Hotel, Promenade, Schottegatweg Oost, Otrobanda en Las Palmas
Boekhandel Mensing, Punda
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing's Caminada
Novo's Book and Giftshop
Saliña Snack, Saliña
Samsom, Saliña
Moron, Saliña
Sousa, Cas Coraweg
Toko Mangusá, Cas Coraweg
Centrum Supermarket, Mahaai
Ritz Centrum, Mahaai
Cerrito Supermarket, Schottegatweg Oost
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Bloempot Book and Toyshop
El Chico, Wolkstraat
Shon Nana, Breedestraat
La Bonanza (O)
Nos Tienda, Hospitaal
Shon Ma Center, Welgelegen
Boekhandel Sta. Maria, Winston Churchillweg
La Estrella, Winston Churchillweg
Eddy's, Colebra Berde
Edmy Liquor Store, Ronde Klip

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
20.00 uur *Pyramid of Fear* (alle leeft.); 22.00 uur *Police Academy III* (alle leeft.); 24.00 uur *Westside Raptist* (18 jr).
zondag
20.00 uur *Pyramid of Fear* (alle leeft.); 22.00 uur *Police Academy III* (alle leeft.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 EVD: «Papiamentu ta bai skol»; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Kontakto special; 21.30 Estreno: «Crime of inocents»; 21.55 Kombinashon; 22.00 vervolg Estreno; 23.30 CNN Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 15.45 Kombinashon; 17.00 Sala di konsierto; 18.00 Telepatria; 19.00 TeleCuraçao special; 19.30 Moda ku Mylene; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Oh Madeleine; 21.00 Dynasty; 22.00 Triangulo: «Show varia»; 22.30 Hill Street Blues; 23.30 CNN Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

CURACAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
23 augustus 1986 vanaf 08.00 uur t/m 17 augustus 1986 om 07.00 uur.
Dokter Doran, Sentro Mediko Montaña Abao, tel.: 673355; spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 83270 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
22 augustus 1986 vanaf 17.00 uur t/m 25 augustus 1986 om 07.00 uur
Dokter King, Spreekkamer: Seru Fortuna, tel.: 84122; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 84866 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTRICT BANDA ABAO
22 augustus 1986 vanaf 17.00 uur t/m 25 augustus 1986 om 07.00 uur.
Dokter Tweed, Spreekkamers:
Barber, tel.: 641658; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur;
Tera Cora, tel.: 648079; spreekuren: 11.15-12.00/18.15-19.00 uur;
spoedgevallen: tel.: 82624 / 641658 b.g.g. 625822/645614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Kwidama, tel.: 78089, pageboy 027-360 en zuster Hoyer, tel.: 671959 pageboy 027-360.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30 / 13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S **(nachtdienst)**
zaterdag
Otrobanda: Sta. Maria, tel.: 80800.
Punda: Antillean, tel.: 76200.
zondag
Otrobanda: Goede Hoop, tel.: 82857.
Punda: Cerrito, tel.: 76155.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
23 augustus: E.F. Cannister, Schottegat Oost 25.
24 augustus: H.R. Andrade, Vesuviusstraat 19.

*****

POMPSTATIONS **(openingstijden van 08.00-15.30 uur):**
Frederik - Saliña, Maduro - Biesheuvel, Libier - Cas Chiquito, Isa - Plantersrust, Scheidelaar - Mundo Nobo, Vanddis NV - Marie Pampun, De Haseth - Parera, Nieuw - Sto. Domingoweg, Perry - Grand Central, Schotborgh - Cas Cora.

*****

DIVERSEN
CONEY ISLAND MOON PARK: van maandag t/m zaterdag geopend van 18.00-24.00 uur; zondag van 16.00-24.00 uur.

ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere woensdag- en zondagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
WILLEMSTAD JAYCEES: 11.00-15.00 uur lunchmeeting - Princess Beach (spreker: Juancho Evertsz; ond.: «De toekomst van onze eilanden».

*****

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 10.00-20.00 uur «Carla C» - vert. SELMA.

*****

KERKDIENSTEN
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 18.30 uur; zon.: 06.00, 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
STA. MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.); 16.00 uur (Papiamentu).
OTROBANDA
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKEN
VERENIGING PROTESTANTE GEMEENSCAP
EBENEZER CHURCH: 09.30 uur mw. Smith.
EMMAKERK: 09.30 uur ds Hengeveld.
FORTKERK: 09.30 uur ds Smith.
TAMARIJN: 09.30 uur dienst.

*****

Amigoe
UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
72000
Directie:
M.Ph. de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Maureen Ravelli-Schenk (adj.)
Overige leden Redactie:
Joon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Paul de Windt, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór elf uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard Van Veen, Postbox 118, tel.: 24427.
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 22737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel, Papertrip Julianaluchthaven en Boekhandel Van Dorp / Eddine.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 Southeast Bayshore Drive 306, Miami Florida 33131 (tel.: 3055798622).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

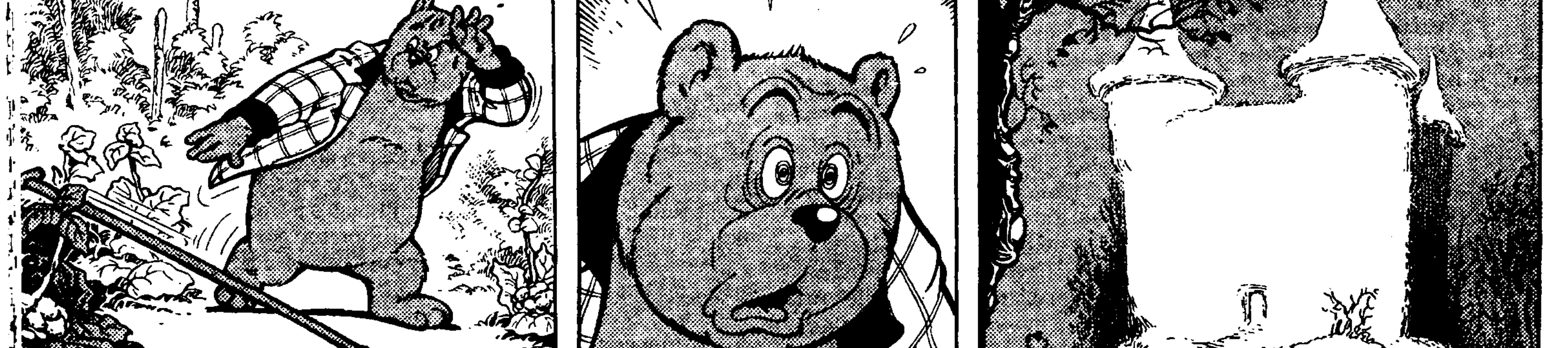
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en het mengeldier

door Marten Toonder

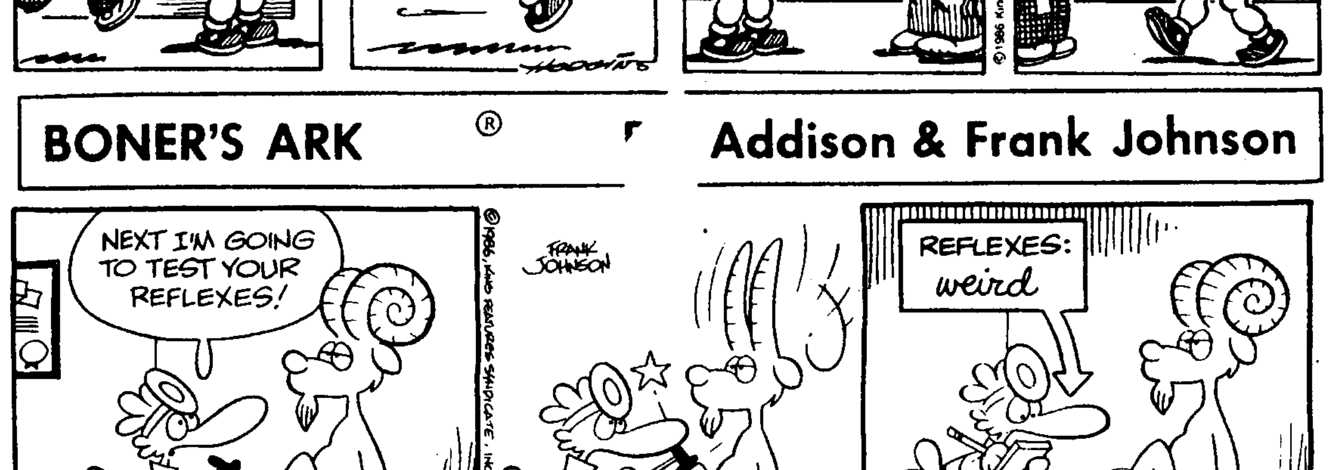

979 — Heer Bommel wiedde een poosje vol ijver. Maar omdat er meer bloemkolen in zijn chrysantenbed waren dan hij gedacht had, had hij er al gauw genoeg van.
"Volgende keer verder", prevelde hij, zich het voorhoofd afwissend. "Het werk heeft mijn bloed sneller doen stromen en er is menige gedachte bij mij opgekomen die ik in mijn boek verwerken kan. Wat al herinneringen waar men als eenzaam heer op drijven kan in de stormen des levens, als iemand begrijpt wat ik bedoel..."
Met deze woorden wierp hij de schoffel weg en wendde zich om, om weer naar binnen te gaan. Maar toen zakte zijn mond open en staarde naar slot Bommelstein, terwijl hem een vreemde kreet ontsnapte. Geen wonder.
Het fraaie gebouw was geheel veranderd. In plaats van de gastvrije poort en de hoge vensters was er slechts een achterdeurtje zichtbaar, dat midden in de dreigende grauwe muur zat. Voor oplettende lezertjes zal het duidelijk zijn, dat Bommelstein het uiterlijk van Terpen Tijn's schilderij had aangenomen. Dit ontging ook heer Ollie niet.
Hij begreep, dat hij het slachtoffer van een afschuwelijke gebeurtenis was geworden en terwijl hij met knikkende knieën naar het bouwwerk wankelde, werd hij bestormd door boze voorgevoelens.
"Hoe v-vreselijk..." stamelde hij. "Wa-wat is er nnu aan de hhand. Als de ggevel er zzó uitziet, hoe zal het dan van bbinnen zijn?"

HENRY ® **By Dick Hodgins**

BONER'S ARK ® **Addison & Frank Johnson**

BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

QUINCY ® **By Ted Shearer**

EXPLOITATIEKOSTEN HOTELS ZIJN TE HOOG

Frank Elenburg in afscheidsrede:

De hotels worden beschouwd als sociaal/politieke werkplaatsen

WILLEMSTAD — Behalve het structurele probleem dat de exploitatie- kosten van de Curaçaose hotels te hoog zijn om gedekt te worden door de inkomsten, is het eveneens van belang voor de bevordering van de hotels dat door de overheid een standpunt wordt ingenomen, en daar naar handelt, over de kwestie of de hotels als commercieel/ economische entiteiten beschouwd worden of als sociale/politieke werkplaatsen.

Aldus een onderdeel van de afscheidspeech van president- directeur Frank Elenburg van de hotelmaatschappij "El Curaçao", eveneens voormalig directeur van de Curaçao Holding Company. Zoals bekend werd naar aanleiding van een rapport van Touche Ross, dat door de nieuwe gedeputeerde van Toerisme was aangevraagd, grote "schoonmaak" gehouden binnen de toeristische sector.

Zo ook bij de Holding Company waar als één der eerste stappen een plaatsvervanger werd aangetrokken voor directeur Frank Elenburg. Inmiddels is de heer Ben Rosheuvel werkzaam als nieuwe Holding- directeur. Gisteravond vond echter een aandeelhouders- vergadering plaats van de Hotelmaatschappij El Curaçao waarbij afscheid werd genomen van Frank Elenburg die (als Holding- directeur) hier eveneens president- directeur van was.

Hij stond dan ook op de lijst van "tussentijdse vakatures" en woonde gisteravond zijn laatste vergadering bij. Elenburg kon het echter niet nalaten een afscheidsrede te voeren nadat hij sinds 1979 onafgebroken de functie van president- directeur van "El Curaçao" had vervuld. Zoals bekend is deze hotelmaatschappij waarin de overheid het meerderheids- pakket aandelen heeft, de eigenaarsmaatschappij van het Curaçao Plaza Hotel dat, evenals de andere "overheids- hotels", jaarlijks behoorlijke verliezen maakt.

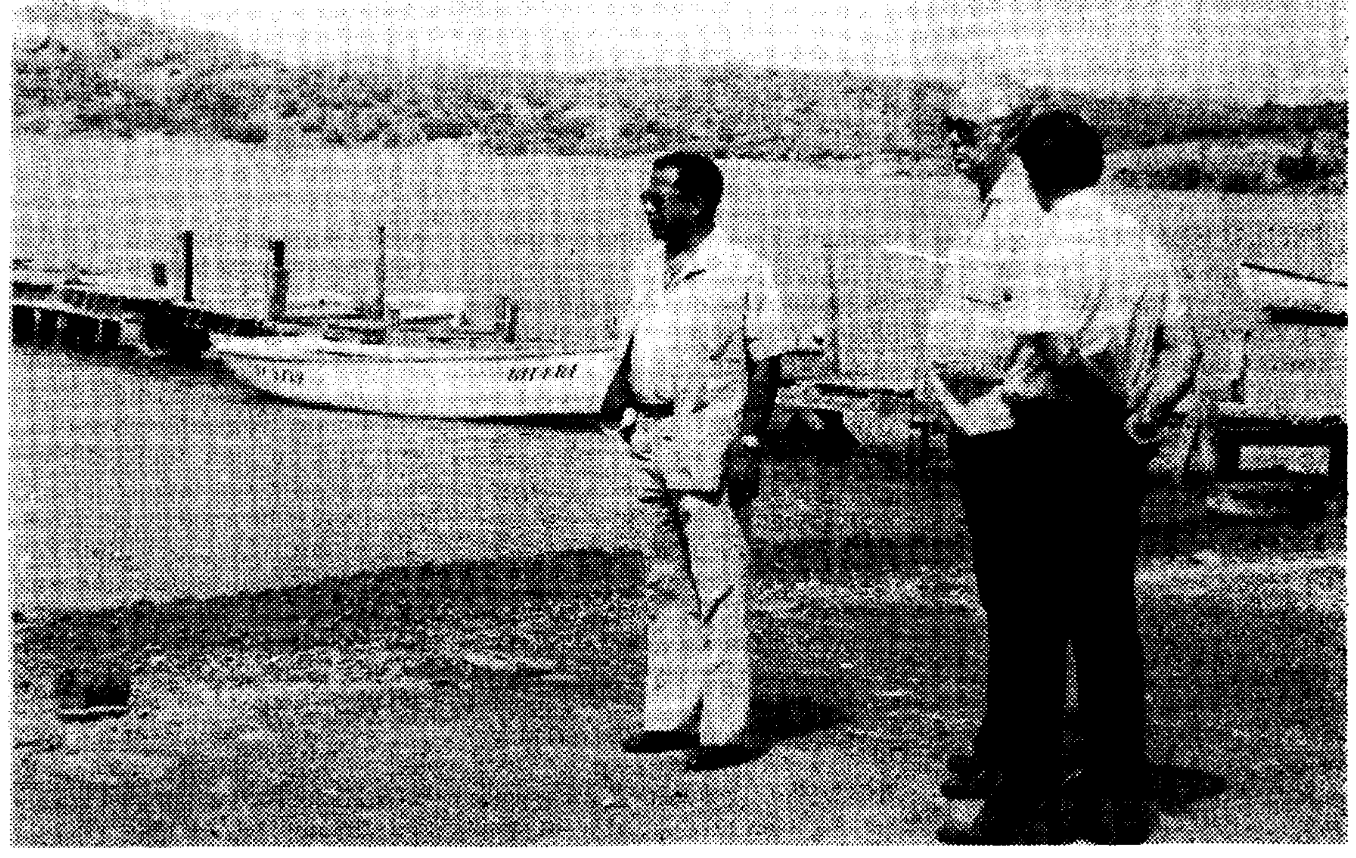
Naar Elenburg gisteravond stelde is het "een structureel probleem voor de hotels op Curaçao dat de exploitatie- kosten ten enemale te hoog zijn om een gezonde exploitatie teweeg te kunnen brengen" oftewel, aldus Elenburg, "de inkomsten uit de exploitatie zijn te laag om de kosten te kunnen dekken." Dat geldt, zo voegde hij eraan toe, ook voor het Plaza Hotel.

Elenburg staafde zijn bewering met een aantal cijfers uit het jaarverslag 1984 van "Caribbean Leisure Industry" waaruit bleek dat waar het gemiddelde percentage voor de "payroll" in het Caribisch Gebied 30,2 procent bedroeg, het Plaza Hotel daar 66,2 procent voor uit moet trekken. Zo ook de administratieve en algemene kosten die gemiddeld in het Caribisch Gebied 6,3 procent bedragen en bij het Plaza Hotel 15,6 procent is. "Willen wij een gezonde exploitatie van ons hotel nastreven dan komen wij er niet onderuit om deze kosten meer in overeenstemming te brengen met de voor het Caribisch Gebied geldende ratio's", aldus de aftredende president- directeur gisteravond.

Belangrijk noemde Elenburg echter ook dat "door de grootste aandeelhouder en financierder van onze vennootschap (de eilandelijke overheid- red) een standpunt wordt ingenomen en ernaar wordt gehandeld om vast te stellen of de hotels als commercieel/ economische entiteiten beschouwd worden, of als sociale/politieke werkplaatsen." Alhoewel men er in het verleden met de mond vanuit ging, zo vervolgde Elenburg, dat het om commerciele entiteiten ging, "blijkt dat het op de momenten dat er een commerciele beslissing genomen moest worden, men eerder een beslissing op sociale overwegingen liet prevaleren." Een voorbeeld hiervan noemde Elenburg de negentig procent uitkering aan de werknemers van het Plaza gedurende de renovatie- periode dat het hotel gesloten is.

Volgens Elenburg heeft het Plaza Hotel "onvoldoende aantrekkings- kracht voor de gemiddelde bezoeker van Curaçao". Het is bijvoorbeeld geen resort hotel, het heeft geen strand en alhoewel het hotel midden in de stad ligt en daardoor aantrekkelijk is voor de zakenlieden, is het weer onmogelijk om bij dit hotel te parkeren. "Om de aantrekkings- kracht van het hotel te vergroten is het te waarderen dat uiteindelijk besloten is het hotel te doen renoveren met medewerking van het Eilandgebied Curaçao en de Nederlandse Regering", aldus Frank Elenburg.

Die renovatie noemde Elenburg een "stap in de goede richting" om een betere exploitatie te garanderen. "Dit is echter nog niet voldoende. De te verlenen service door zowel management als personeel zal van doorslaggevende betekenis zijn om een tevreden hotelgast te kunnen produceren. Het is een eis van dwingende aard dat de klanten tevreden zullen moeten zijn met de kwaliteit van de service en de aangeboden produkten." Door de exploitatie- maatschappij moet voorts, zo vindt Elenburg, een beleid gevoerd worden dat de positieve aspecten zodanig belicht worden dat het hotel aantrekkelijk wordt voor de potentiele gasten en daardoor zowel met betrekking tot de bezettings- graad als de kamerprijzen aanzienlijk betere cijfers kan halen. Binnen dit kader, zo besloot Elenburg zijn rede, gelden ook de inspanningen die in het algemeen gedaan moeten worden om Curaçao als toeristisch produkt aantrekkelijker te maken en het op een professionele wijze "marketen" van dit produkt.

WILLEMSTAD — Het strand van Klein Sta. Martha zal schoongemaakt worden, terwijl er voor de vissers een aantal kleine huisjes en toiletten aangelegd zullen worden. Dat zegde gedeputeerde Henky Gummarus, van Landbouw, Veeteelt en Visserij, onlangs tijdens een bezoek aan dit strand toe. In een later stadium zal dit strand ook enigszins "verfraait" worden, zodat Klein Sta. Martha ook voor de toeristen een aantrekkelijk plekje wordt.

De gedeputeerde, die in gezelschap van de heer Tuyo de Jongh van DOW en Ronny Winkel van de Dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij, een bezoek bracht aan "Playa Sta. Martha Chiki", bezocht die dag ook Malerij Wambo. Ook daar zullen, met financiele hulp van de overheid, wat verbeteringen worden doorgevoerd bijvoorbeeld om het ongedierte beter buiten de deur te kunnen houden.

DWD-hoofd en Promac-directeur aangehouden

Eerste aanhoudingen in Tankigate-affaire

WILLEMSTAD — Er zijn duidelijke aanwijzingen dat er in deze zaak strafbare feiten werden gepleegd. Dat was nagenoeg het enige dat vanmorgen Officier van Justitie mr Dick Piar kwijt wilde met betrekking tot de aanhouding gisteren van het hoofd van de Dienst Water Distributie (DWD) Cor Schouten en directeur van het Ingenieursbureau Promac NV, Jack Schuurbiers.

De Officier van Justitie refereerde naar de gang van zaken rond de gunning en uitvoering, door onder andere Promac, van het watertank- project op Zwarte Berg. Een zaak waarover binnen het Bestuurscollege de nodige ophef werd gemaakt en waarover door het Bestuurscollege eind mei tegen enkele voormalige bestuursleden, waaronder exgedeputeerde George Hueck, en ambtenaren bij het Openbaar Ministerie een klacht werd ingediend. Zij zouden enorme bedragen hebben uitgegeven, die niet op de begroting voorkwamen. In het kader van deze kwestie werden, hangende het onderzoek, een aantal ambtenaren geschorst of uit hun functie ontheven. Onder deze ambtenaren bevonden zich ook het DWD- hoofd en het hoofd van de afdeling Financiën van het Eiland- gebied Curaçao mr Maurits Larmonie. Steekpenningen zouden bij de gunning en uitvoering van het watertank- project, dat in de volksmond de naam "Tankigate" kreeg, een belangrijke rol hebben gespeeld.

Officier van Justitie Piar bevestigde vandaag tegenover de Amigoe dat gistermorgen was overgegaan tot aanhouding van het DWD- hoofd, op basis "van diens bemoeienissen in het geheel". Gisteravond werd vervolgens, "aan de hand van de resultaten die het onderzoek tot dusverre opleverden", zoals mr Piar desgevraagd verklaarde, de Promac- directeur aangehouden. Hij ging echter niet in op de vraag of de aanhouding van de directeur van het ingenieursbureau het directe gevolg was van verklaringen die Schouten tijdens een verhoor zou hebben afgelegd en wilde zich evenmin uitlaten over de vraag of diens verklaringen licht zouden hebben geworpen op het al dan niet verstrekken van steekpenningen. Feit is, aldus de Officier naar aanleiding van deze eerste aanhoudingen in de Tankigate- affaire, dat er aanwijzingen zijn dat er strafbare feiten werden gepleegd.

Ook over het tweede omvangrijke onderzoek waarmee het Openbaar Ministerie zich deze dagen bezig houdt en die in verband staat met het ontdekken van fraude en corruptie binnen het douane- korps op Curaçao, zei de Officier weinig inlichtingen te kunnen verstrekken. De zaak lijkt nog verre van afgesloten, erkende hij tegenover de Amigoe. Zolang daarom het onderzoek nog in volle gang is, gaf hij er de voorkeur aan zijn informatie hieromtrent beperkt te houden, teneinde, aldus mr Piar, dit onderzoek niet te bemoeilijken. Na de aanhouding van Directeur der belastingen Oscar Steenbaar, vonden er geen nieuwe arrestaties plaats, wilde hij slechts kwijt. Dat er nog meerdere aanhoudingen zouden volgen, was volgens hem echter niet uitgesloten.

Waarnemend douane- chef drs Fred Tjon A Loi, die enkele weken geleden in de douane- affaire "de kat de bel aanbond" en publiekelijk melding maakte van gevallen van fraude en corruptie binnen het douane- korps op Curaçao, werd gisteren door de justitiële autoriteiten gehoord, bevestigde de Officier. Tot aanhouding van deze douane- man werd niet overgegaan. Dat daaruit geconcludeerd kan worden, dat er kennelijk geen aanwijzingen bestaan dat ook Tjon A Loi zich aan enig strafbaar feit schuldig maakte, zei mr Piar te willen ontkennen noch bevestigen. Het feit dat deze kwestie een enorme publieke belangstelling geniet, achtte hij des te meer reden om voorzichtig te zijn met zijn uitlatingen hieromtrent, aldus de Officier. Door middels het verstrekken van al te veel informatie op de zaken vooruit te gaan lopen, lichtte hij toe, zouden immer slapende honden wakker kunnen worden gemaakt. Bovendien zouden eventuele getuigen daardoor in hun verklaringen beïnvloed kunnen worden, vreesde hij.

"Luxe-uitvoering" kost 9 miljoen

Baseballpark Rif krijgt zeer eenvoudige opzet

WILLEMSTAD — Daar de plannen voor een zeer modern en aan alle luxe eisen te voldoen baseball park in het Rifstadion negen miljoen gulden blijkt te kosten, is besloten er een zeer eenvoudig baseballpark van te maken waardoor de kosten tot een minimum beperkt blijven.

Dat, verklaarde gedeputeerde Agustin Diaz van Sportzaken gistermiddag tijdens de persconferentie op het Bestuurskantoor. Naar hij uitlegde was begin 1985 het besluit genomen om van het Rif stadion een "up to date" baseballpark te maken terwijl het stadion tevens als "algemeen sportpark" dienst zou doen.

Inmiddels is het rapport hierover afgerond, waaruit is gebleken dat de totale kosten voor een dergelijk baseballpark maar liefst negen miljoen gulden bedragen. Een uitgave die zeker in de huidige sociaal economische omstandigheden niet verantwoord is, aldus gedeputeerde Diaz.

Om toch aan het besluit om een baseballpark op te zetten, te voldoen, heeft het Bestuurs College besloten dit dan op zeer eenvoudige wijze te doen. Zo zullen de lampen gerepareerd worden terwijl voor de tribune's gebruik gemaakt zal worden van een deel van de Grand Prix- tribunes. De betrokken instanties zijn inmiddels reeds begonnen met de voorbereiding hiertoe.

Tegelijkertijd zal ook de situatie van het Rifzwembad, welk momenteel in zeer deplorabele toestand verkeert, bekeken worden. Echter de financiering hiervoor is nog niet helemaal rond, mocht dat op niet al te lange termijn geregeld kunnen worden, zal men dit jaar nog aan de renovatie van het Rifzwembad beginnen, aldus de gedeputeerde van Sportzaken.

Lokale financierders aantrekken

BC buigt zich over problematiek Leasing Company voor ALM-vloot

WILLEMSTAD — Het eilandgebied zal volgende week een uiteindelijke beslissing nemen over de op te richten leasing company voor de drie vliegtuigen van de ALM. Daar waren in eerste instantie buitenlandse investeerders voor gezocht. De inmiddels ontvangen offerte is echter zodanig onaantrekkelijk dat er maar één alternatief rest: lokale financierders aantrekken.

Dat verklaarde gedeputeerde Lucille Wout van Financien gistermiddag tijdens een "meet the press" van het Bestuurs College. Zij stelde dat, alhoewel de centrale regering de meerderheids- aandeelhouder blijft, de eilandelijke overheid ook een steentje wil bijdragen aan de redding van de Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij die wordt gezien in het onlangs gepresenteerde herstructurerings- plan dat momenteel in uitvoering wordt gebracht.

Nu gebleken is dat de leasing company voor de uit drie vliegtuigen bestaande vloot van de ALM het knelpunt is, heeft het Bestuurs College de bereidheid genomen deze kwestie op zich te nemen. Een concreet besluit hierover is nog niet gevallen, dat zal komende dinsdag tijdens de BC- vergadering gebeuren. Echter uit de verklaringen van de gedeputeerde gistermiddag viel af te leiden dat het vrijwel zeker is dat de overheid, te samen met lokale financierders, een leasing company zal opzetten. Zeker omdat er, zoals de gedeputeerde stelde, geen tijd meer is om naar andere alternatieven te zoeken en men binnen het herstructurerings- plan wil opereren. Voor tien september moet er een standpunt omtrent deze kwestie zijn bepaald, aldus de gedeputeerde.

Zoals bekend zijn twee van de drie vliegtuigen door de ALM gekocht, terwijl er momenteel nog één bij een buitenlandse maatschappij "geleasd" wordt. Ook dit toestel zal dan door het lokaal op te richten leasing company aangeschaft worden. De totale waarde van de vloot bedraagt zo'n 81 miljoen gulden.

Politiewerk verlichten

"Losse" bewakers ook naar Centrale Bewakings Dienst

WILLEMSTAD — De in de loop der tijden ingestelde kleinere groepjes bewakingsdiensten, zullen op korte termijn samengevoegd worden onder de reeds bestaande Centrale Bewakings Dienst. "Het is immers onlogisch dat er een Centrale Dienst bestaat en er daarnaast nog verschillende aparte groepen zijn samengesteld."

Dat verklaarde gedeputeerde Raymond Bentoera, onder wiens verantwoordelijkheid onder andere de Centrale Bewakings Dienst valt, gistermiddag tijdens de "meet the press" van het Bestuurs College.

Ondanks de aanwezigheid van de Centrale Bewakings Dienst, zo legde de gedeputeerde gistermiddag uit, is de situatie in de loop der jaren een beetje vertroebeld en is bepaald bewakingspersoneel onder andere diensten aangenomen.

Het meest frappante voorbeeld hiervan is het bewakingspersoneel van de Rifboulevard, een kwestie waarvan het BC "geleerd" heeft, aldus de gedeputeerde. De voormalige gedeputeerde van Toerisme heeft dit personeel niet aangenomen volgens de geldende regels terwijl achteraf is gebleken dat er veel meer personeel in dienst is genomen dan door het Bestuurs College was bepaald. In plaats van zeven bewakers, lopen er daar nu 35 rond, aldus gedeputeerde Bentoera die erkende dat met name door dit teveel aan personeel, nu kan blijken dat de Centrale Bewakings Dienst teveel werknemers in dienst heeft.

Alle bewakers zullen, alvorens over te stappen naar de Centrale Bewakings Dienst "gescreend" worden waarbij diegenen die niet goed blijken te functioneren elders geplaatst zullen worden. Een aantal bewakers volgt momenteel een cursus, aldus Bentoera omdat gebleken is dat ook voor wat betreft de functie- eisen in het verleden gesjoemeld is.

De Centrale Bewakings Dienst die door deze stappen weer op volle sterkte komt, zal haar takenpakket dan uitbreiden, zo legde Raymond Bentoera uit. In welke vorm dit zal gebeuren is nog niet bekend, wel is zeker dat een deel van de werkzaamheden de taak van de politie moeten verlichten terwijl het uiteraard een eis is dat hun werk bijdraagt tot de algemene veiligheid. Zo zou men personeel van de bewakingsdienst kunnen inschakelen indien de parkeermeters in Punda een feit zijn en er parkeerwachters nodig zijn voor de controle. Daarnaast, zo voegde Bentoera eraan toe, is het een bekend gegeven dat indien regelmatig geüniformeerd personeel in de straten van Punda te zien is, dit automatisch al bijdraagt tot de rust in de stad omdat de mensen zich dan veiliger voelen.

Vermoedelijke poging tot verkrachting

WILLEMSTAD — Bij de recherche deed gisteren een 34-jarige, uit Jamaica afkomstige vrouw, aangifte van een poging tot verkrachting en diefstal van een bedrag van 500 dollar. Volgens de verklaringen van de vrouw, was zij die dag met een haar bekende man, inkopen in de stad gaan doen. Toen zij daarna echter de man had gevraagd haar naar huis te brengen, was hij in de omgeving van Veeris de mondi ingereden, waar hij geprobeerd had haar te verkrachten. Toen hem dat niet gelukt was, was hij er met het geld vandoor gegaan. De juiste toedracht van het verhaal wordt overigens door de politie enigszins in twijfel getrokken omdat de vrouw, toen zij het incident kwam melden, zwaar onder invloed van sterke drank bleek te verkeren.

WILLEMSTAD — De politie hield gisteren een 28-jarige man aan, op verdenking enkele dagen geleden een polstas, inhoudende een chequeboek en geld, te hebben gestolen. De man bekende tijdens verhoor het feit te hebben gepleegd. Hij werd ingesloten.

Georganiseerd door Nationale Vrouwenorganisatie St. Maarten

Studiedag over zwangerschap onder tieners

PHILIPSBURG — Veel tieners — en zelfs aanstaande tieners — en opvoeders kwamen zaterdagmorgen in de bibliotheek van St. Maarten bijeen om deel te nemen aan een studiedag over het probleem van de ongewenste en nietgeplande zwangerschap onder tieners. De belangstelling was zo groot, dat ter elfder ure nog stoelen en banken moesten worden aangesleept vanuit de naburige Sundial Huishoudschool.

De studiedag werd georganiseerd door de Nationale Vrouwen-organisatie in St. Maarten onder voorzitterschap van Maisy Richardson. Na de opening werd het woord gegeven aan de minister van Onderwijs en Cultuur, drs. L. Badejo- Richardson, die een treffende en diepgaande toespraak hield.

"Het initiatief van de Nationale Vrouwen- organisatie in St. Maarten", aldus de minister, "geeft duidelijk aan, dat steeds meer mensen in toenemende mate zich bewust worden, dat het hier niet gaan om "een klein ongelukje" of gewoon "pech" waar tiener- zwangerschap nog al eens mee wordt afgedaan, maar dat de toekomst van een hele generatie van jonge meisjes tussen 13 en 19 jaar op het spel staat. Terwijl sommige van hun leeftijdgenoten optimaal genieten van een onbezorgde jeugd, kunnen deze tiener- moeders vaak niet op tegen de moeilijkheden die het moederschap met zich meebrengt. Niet dat moederschap een vloek is. In tegendeel, het is een zegen, als het maar plaatsvindt op het juiste moment. En het is het gevoel van velen", aldus de minister, "dat de periode van 13 tot 19 jaar nu niet bepaald het juiste moment is om zwanger te worden, daar het meisje fysiek en mentaal nog niet voldoende er op voorbereid is. Een tiener kan soms lichamelijk al een vrouw lijken, maar is in feite nog een kind, en het hele probleem kan eenvoudig zo gesteld worden: een kind heeft een kind.

Het gaat niet zomaar over één probleem, maar het is het begin van een hele serie problemen, waarvan de gezondheids- toestand van tiener- moeder en baby een van de belangrijkste is. Ik ben blij te zien", aldus de minister, "dat verschillende eminente artsen aan deze studiedag deelnemen. Zij zullen ongetwijfeld hun licht hierop doen schijnen. Ik ben zo vrij om de suggestie te doen, dat vanwege ziekten zoals Aids, de tiener- zwangerschap een vernieuwde kijk vanuit medisch oogpunt behoeft. Daarnaast veroorzaakt het ook maatschappelijke, opvoedkundige, economische en financiële problemen, ja zelfs justitiële, waar zowel het gezin als de scholen alsook de kerken zijn te kort geschoten. En het meisje is de dupe. De prijs die zij moet betalen is onevenredig hoog.

Maar bij iedere zwangerschap zijn twee mensen betrokken, en de man is meestal een volwassene die drommels goed weet wat hij doet. En heel vaak laat hij moeder en kind geweenloos in de steek, waarmee hij alle verantwoordelijkheid laadt op een tiener die wettelijk nog als minderjarig wordt beschouwd. Zou dit eigenlijk niet strafbaar moeten zijn? Onze wetgeving draagt echter duidelijk het stempel van een mannen- maatschappij. "Vrouwe" Gerechtigheid, zélf slachtoffer van onrecht!

Tiener- zwangerschap is niet alleen een vrouwen- aanlegenheid. Mannen dragen er even veel verantwoordelijkheid voor, zo niet meer. Naar mijn mening moet de diepste oorzaak worden gezocht in de schandelijke onwetendheid van zowel ouders als kinderen. Sexuele opvoeding kan daarom een doeltreffende manier zijn om tiener- zwangerschap te bestrijden. De invoering ervan in het curriculum van onze scholen, is dan ook een kwestie die ik als minister van Onderwijs zorgvuldig bestudeer".

De minister ging verder in op de sexuele vrije omgang, de welbekende invloed van rock- muziek, film, televisie en niet te vergeten vandaag de dag de video's, die de sex die zo heilig en verheven is, profaneert en ontmenselijkt. Tiener- zwangerschap is niet iets nieuws. We weten al jaren, dat in het Caribisch gebied 70% van alle geboorten buitenechtelijk zijn. Meer dan de helft van deze vrouwen kregen hun eerste kind rond hun 17e levensjaar en de tweede vóór hun 20ste. En dit patroon gaat van moeder op dochter over, een erfenis van een ongelooflijk gebrek aan informatie en kennis omtrent sexuele aangelegenheden. Misschien is nieuw, dat we het nu bewust en openlijk als een probleem beschouwen. We moeten ons echter niet doodstaren op statistische gegevens. Het is een menselijk drama dat we niet los kunnen zien van andere problemen. We moeten het plaatsen binnen de context van het algemeen verval van onze maatschappij, waarin drugsmisbruik, kindermisbruik, vrouwen- mishandeling, ongerechtigheid, sex- exploitatie, onderdrukking en racisme aan de orde van de dag zijn".

De minister eindigde met een verzoek om applaus voor het organiserend comité, de Nationale Vrouwen- organisatie in St. Maarten, wier initiatief tot het houden van deze studiedag en het ter discussie stellen van de serieuze problemen in onze gemeenschap, een teken is van het volwassen worden van onze gemeenschap, en ze wenste de ongeveer 150 aanwezigen een vruchtbare studiedag toe.

Het programma van de dag was gevarieerd, en achteraf gezien wat overladen. Het tijdschema kon wel vergeten worden. Er werden films gedraaid over "Oorzaken en gevolgen van tiener- zwangerschap en anti- conseptionele middelen", en "Door sexueel verkeer overgebrachte ziekten". Er waren groeps- discussies: drie groepen volwassenen van ieder 20 personen en acht groepen van jongeren. Er werden vragen beantwoord door een panel bestaande uit de dokters Michael Petit, Albert van der Waag en Lloyd Richardson, de vroedvrouw mevr. Branden en de maatschappelijk werkster Maria Kruyfthoff. Gespreksleidster was Sandra Richardson. Het panel had soms — en vooral op het eind van de dag — van de tieners onverwacht openhartige vragen te beantwoorden. Hoezeer ongedrongen het een en ander verliep, bleek o.a. dat op een gegeven ogenblik de jeugdige Adeline Mariet naar voren kwam, een vader en een moeder uit de zaal uitnodigde — dokter Van der Waag en Yvette Amede waren de vrijwilligers — alsook een tiener, Cornelius de Weever, waar toen spontaan improviserend een rollenspel werd opgevoerd, waarbij de dochter bij haar ouders met vragen kwam, en niet met een kluitje in het riet gestuurd wilde worden.

De bibliotheek had een tentoonstelling ingericht, waarbij alles wat over dit onderwerp te zien en te lezen is, bijeen gebracht was. De Nationale Vrouwen- organisatie van St. Maarten kan terugzien op een zeer geslaagd evenement.

Coffeeshop Food Centre

Milton Peters lustrum-rally

PHILIPSBURG — Bij gelegenheid van het tien- jarig bestaan van het Milton Peters College zal op 31 augustus een autorally worden gehouden, waaraan een vastgesteld aantal van honderd auto's zal deelnemen. Inschrijvingen kunnen worden gedaan op het Milton Peters College te South Reward, dagelijks van half acht 's morgens tot half twee 's middags, en wel vóór vrijdag 29 augustus. Bij de inschrijving dient men zijn inschrijfgeld te betalen. Den ontvangt men een boekje met de spelregels.

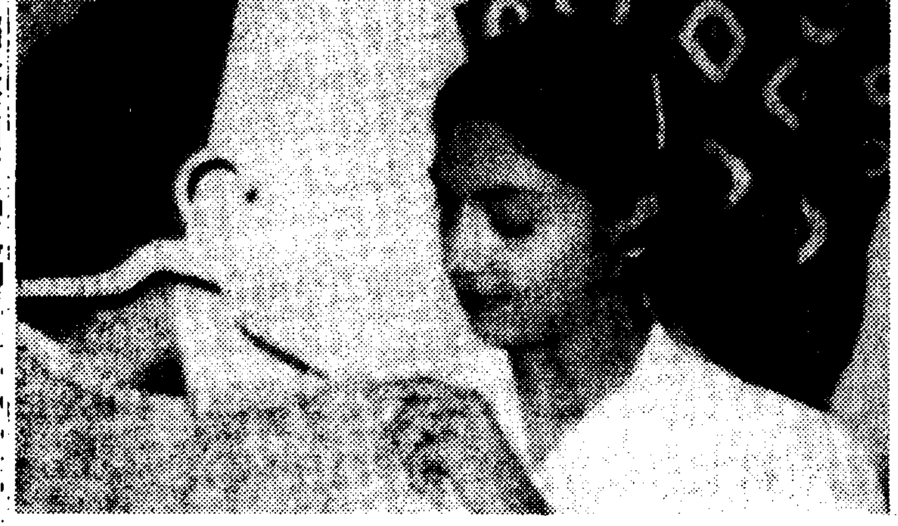
Tien nieuwe arbeidsplaatsen op St Maarten

Foodcentre: aandacht training personeel

PHILIPSBURG — "Koffie en thee gratis" staat bij de ingang van de nieuwe koffiebar van Foodcentre. Het gebakje of "iets erbij" moet je wel betalen. Ook bij Foodcentre kunnen ze niet van de wind leven. We gaan even terug naar 1963. De heer Hofman begon toen met een zelfbedienings- zaak op St. Maarten, die de naam Foodcentre kreeg. Het bleek een schot in de roos. De meest spectaculaire uitbreiding had plaats in november 1985, toen de winkelruimte ongeveer werd verdubbeld en het aantal artikelen aanzienlijk vermeerderd. Om de klanten nog betere service te geven, aldus de heer Arie de Groot, managing directeur van Foodcentre, en nog meer artikelen aan te bieden, hebben we een banket- afdeling en koffiebar geopend, waar zitplaatsen zijn voor 52 personen. Meer dan voorheen kan zo het motto bewaardheid worden: "Kom naar Foodcentre en ontmoet vrienden".

Er is ook een eigen, ultramoderne banketbakkerij waar Stef Witteman de scepter zwaait. Hij weet van wanten, want hij was ruim zeventien jaar belast met de leiding van de banketbakkerij van Zuikertuintje op Curaçao. De training van lokaal personeel in de bakkerij heeft zijn bijzondere aandacht. Brood wordt hier niet gebakken, alleen het fijnere gebak, en in de toekomst kadetjes en cakes. Door deze nieuwe aanwinst zijn er tien nieuwe arbeids- plaatsen gecreëerd tot nu toe. Er zijn kosten noch moeite gespaard om er echt iets moois en degelijks van te maken, waar winkelend St. Maarten van genieten zal.

PHILIPSBURG — In de expositie- ruimte van het Cultureel Centrum in de Backstreet wordt tot 5 september een tentoonstelling gehouden van textiel- bewerking, waarbij verschillende stoffen en verschillende technieken worden gebruikt, zoals het handschilderen, verven, technieken op batik gelijkend, maar ook met de spuitbus en de tandenborstel. Al deze bewerkingen worden verricht door mevrouw Lavina Raisinghani, geboren in India en sinds februari van dit jaar wonend op St Maarten. Na het beëindigen van de tentoonstelling zal mevrouw Raisinghani te beginnen op 8 september ook cursussen gaan geven om deze technieken aan te leren aan volwassenen en teenagers in het Cultureel Centrum. Ook verschillende scholen hebben hun belangstelling getoond om deze vorm van textiel- bewerking in te passen in hun programma.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo.

NOORD: Lee Take Away, Noord 82.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Topgun* (14 jr.); 24.00 uur *Please Mr. Postman* (18 jr.).
II: 20.45 uur *Topgun* (14 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 uur *Invasion USA* (18 jr.).
* * * * *

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Pabao brug: Oduber, tel.: 21780.
Pariba brug: San Nicolas, tel.: 45712.
* * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter E. de Cuba, Sta. Cruz 56, tel.: 25666.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter E.Boderie, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833/24300.
* * * * *

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)
* * * * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 /18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse literatuur; dinsdag van 20.00-21.00 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano, lokaal 61/62.

TENTOONSTELLING **(gedurende de maand augustus)**: wandkleden en zeecollages in Le Petit Café (maandag t/m zaterdag).

BINGO DRIVE: 20.00 uur georganiseerd door werknemers van TeleAruba en spelers softballteam - club DOSVA.

SPORT
VOETBAL **(eredivisie)**: 20.00 uur RCA vs Universal - Lago Sportpark.
* * * * *

ZONDAG
BIOSCOPEN

Beklaagde houdt vol dat politie zonder toestemming woning binnendrong

Behandeling Cashero-drugszaak doorkruist door meineeds-zaak

ORANJESTAD - Voor het Gerecht in Eerste Aanleg werd vrijdag de behandeling voortgezet van de Cashero-zaak, waarbij een moeder met haar zeventienjarige dochter en de vriend van de moeder S.G. werden aangehouden, nadat in de woning bij huiszoeking verdovende middelen waren gevonden.

De zaak bleef destijds hangen toen de vrouw de rechter liet weten dat de politie zonder haar toestemming haar huis was binnen gedrongen en huiszoeking had gedaan. De vrouw zou de politie hebben laten weten dat het niet haar huis was, maar van haar vriend en dat zonder diens toestemming niemand het huis binnenkwam. Desondanks drong de politie de woning binnen. De Officier kon op dit verweer erg kort zijn omdat nimmer bij verhoren noch bij de rechtercommissaris de vrouw had gezegd dat de politie zonder toestemming de woning had betreden.

Wat de aanwezigheid van verdovende middelen betreft eiste de Officier tegen de moeder K. een gevangenisstraf van 1 jaar met aftrek van voorarrest en tegen de zeventienjarige dochter 119 dagen gevangenisstraf, waarvan negentig dagen voorwaardelijk met een proeftijd van drie jaar. Ook hier werd voorarrest in mindering gebracht.

De behandeling van de zaak tegen de man S.G. kon gezien de lange duur van de zitting en het feit dat vermoedelijk meineed werd gepleegd - geen voortgang vinden en werd uitgesteld. Tegen moeder en dochter zal de rechter over drie weken vonnis wijzen.

In de verdediging merkte mr. Ben Nagtegaal op dat hij de straf voor moeder en dochter te hoog vond. Uit een gesprek met moeder en dochter was het mr. Nagtegaal gebleken dat de politie zonder toestemming de woning was binnengedrongen. Op verzoek van mr. Sjiem Fat die de man S.G. bijstond verklaarde mr. Nagtegaal dit nog eens onder ede. Dit was reden voor de rechter om nogmaals de vier betrokken politie-agenten te horen, die persisteerden dat zij legaal de woning waren binnengedrongen. Hierna werd de vrouw K. weer geroepen en haar werd erop gewezen dat op meineed vier jaar staat. Opnieuw herhaalde de vrouw voor de rechter dat de politie zonder toestemming de woning had betreden. Zij vertelde erbij dat de gewapende politie had verklaard niet op zoek naar verdovende middelen te zijn, maar naar wapens. Direkt na deze verklaring stelde de Officier een vervolging tegen de vrouw in wegens plegen van meineed en verzocht de rechter de nodige maatregelen te nemen.

De zitting werd korte tijd voor overleg geschorst en daarna gaf de rechter de vrouw een laatste kans om met de waarheid te komen. Zij bleef volhouden dat de politie geen toestemming had gekregen de woning te betreden. Wederom na een korte schorsing waarin de vrouw alle tijd had goed na te denken las de griffier de verklaring op schrift voor welke door de vrouw werd ondertekend. Ik weet dat ik opgesloten word, maar dit is de waarheid, aldus verdachte.

De rechter deelde de vrouw mede dat zij werd aangehouden en schorste daarop de behandeling van de zaak. De zaak tegen man S.G. zal na behandeling van de meineedzaak plaatsvinden.

BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Topgun* (14 jr.).
II: 18.00 uur *The secret of Nimh* (alle leeft.); 21.15 uur *Topgun* (14 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Invasion USA* (18 jr.).
* * * * *

DIVERSEN
VOETBAL **(eredivisie)**: 16.30 uur Estrella vs Bubali - Wilhelminastadion.

VOLLEYBALL: 11.00 uur **dames B-kl.)** SSS vs Apollo; 12.00 uur **(heren B-kl.)** Amstel Atom Boys vs Apollo; 13.00 uur **(heren A-kl.)** Brazil Harms Hair vs Rapid Wegenbouw - Spothal.
* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
WIT GELE KRUIS
zuigelingenbureau
09.30-12.00 uur te Paradera
(kleuterbureau volgens afspraak)

KIWANIS **(Palmbeach)**: 19.30 uur dinner meeting - Aruba Beachclub.

LIGA DI MARIA **(San Nicolas)**: iedere maandagochtend van 08.00-12.00 uur kan pakjes Ayudo Social afgehaald worden - Milagrosa Centrum - Theresiastraat 6.

SPORT
ZWEMVERENIGING «ARUBA MARLINS» **(donderdag)**: 18.00-19.00 uur training - Palmbeach Hotel.
(zaterdag): 14.00-16.00 uur zwemlessen (voor dipl. A, B, C, D, E en F) - POVA-zwembad.

ARUBA WEIGHTLIFTING ASSOCIATION: 17.00-19.00 uur gewichtheftraining - Sportcentrum Noord.

VERENIGING VOOR ZWEMONDERWIJS ARUBA: 17.30-19.30 uur zwemlessen (voor dipl. B, E, D en F) - Americana Hotel.

ZWEMCLUB «BARRACUDA» **(training)**: 16.00-17.00 uur Divi Divi Hotel.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis-gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Lagoenweg 9A, 1e verdieping): iedere werkdag van 07.30-12.00 / 13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BIBLIOTECA NACIONAL **(openingstijden)**
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55 / 13.30 20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30 17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijder maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00, 13.30-17.00 uur; woensdagochtend gesloten, in de middaguren geopend van 12.30-19.00 uur, om 13.30 uur uitlenen van boeken; van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/13.00-17.00 uur studiezaal open voor publiek

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden)**: dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.
* * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 The A-team: «The A-team is coming»; 18.45 Rikesa Universal; 19.45 Miami Vice: «The Maze»; 20.30 Estreno: «Standing tall»; 22.30 CNN international hour; 23.30 Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 National geographic: «The living sands of Namib»; 18.00 Survival: «Penguin island»; 19.00 Solid gold; 20.00 Showtime; 21.00 Quo Vadis; 22.15 Santo Domingo invita; 22.45 CNN international hour; 23.30 Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 12.00-14.00 Take two (live); 18.00 Terrahawks: «A X-Mas miracle»; 18.30 Body Business workout; 18.45 CNN international hour; 19.30 The world tomorrow; 20.00 Telenoticias; 20.30 Harold sportshow; 21.00 Telenovela: «La Sombra»; 22.00 Glory Boys (part II); 23.00 Showbiz today; 23.30 Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 18.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.
* * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds H.Hessen (zondagsschool in het Jeugdcentrum).
SAN NICOLAS: 09.00 ds H.Hessen (zondagsschool op dezelfde tijd).
ORANJESTAD: 10.00 uur ds. A. van den Doel (crèche en zondagsschool); 19.00 uur avondmaaldienst.
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
* * * * *

Coca Cola Rangers buigt hoofd met 3-5

Brazil begint extra baseball-competitie met overwinning

SAN NICOLAS — De extra-competitie van de baseballbond tussen de vier topploegen werd gisteravond ingeluid met een 5-3 overwinning vor Brazil Lucor op Coca Cola Rangers.

Brazil Lucor had aan drie innings voldoende om van Coca Cola te winnen daar alle vijf runs in de eerste drie innings werden binnengeslagen. Twee van deze vijf runs waren homeruns van de gebroeders Donald en Gilberto Rombley, in de derde inning. Deze vijf runs betekenden tevens het vervangen van Coca Cola's pitcher Junior Thijssen door Leonardo Geerman. Thijssen kreeg vijf runs en zeven hits te incasseren.

Coca Cola maakte in de vierde inning de eerste terugrun (1-5) om vier innings later weer twee keer te scoren. Hierdoor werd de eindstand 5-3 voor Brazil Lucor. Michael Lacle, in de zevende inning vervangen door Rosimbo Noguera, werd de winnende pitcher voor Brazil Lucor. Voor Coca Cola was Junior Thijssen de verliezer. De beste slagprestatie was die van Orvin Gonzalez (C-Cola) met drie hits in evenveel beurten. De wedstrijd verliep met 5 runs, 9 hits, 4 errors voor Brazil Lucor, en 3 runs, 11 hits, 1 error voor Coca Cola.

Maandagavond wordt in het Elias Mansur Ballpark de tweede wedstrijd van de extra competitie gespeeld tussen Marlboro en Coca Cola Rangers.

Just Jockey leidt in bowlingstrijd

ORANJESTAD — Na de zestiende week van de mixed league bowling- competitie in Camacuri Bowling Centre, heeft Just Jockey de leiding zowel in de categorie scratch (158.96 gemiddeld) als de categorie handicap (117.26 gemiddeld). Wat betreft de individuele prestaties hebben bij de dames Edna Maduro en Verna Beaujon (beiden van Marlboro Spoilers) de leiding, met high game van 249 voor Maduro en high serie voor 538 voor Beaujon. Bij de heren zijn de koplopers Charly Ponson (Old Parr) met een high game van 246, en Richard Lopez Henriquez (Sun Casino) met high serie van 623.

Holland Calling is geslaagde presentatie

ORANJESTAD - In de Casibarroom van het Aruba Concorde hotel vond gisteravond de presentatie plaats van de KLM dia-show "Holland Calling". Ruim één uur lang werden de gasten in de KLM-ban gehouden van een reis langs vele plaatsen die de K.L.M. overal ter wereld aandoet, alsmede wat Nederland en in het bijzonder Amsterdam aan bezoekers te bieden heeft.

De show werd met een serie dias tegelijkertijd gepresenteerd op drie grote schermen met behulp van veertien projectoren. De kijkers kregen een beeld van Nederland als vakantie-land en industriegebied te zien.

Hans en Laura Samson die de hele wereld rondreisden zijn er in geslaagd uitstekend fotomateriaal voor deze presentatie bijeen te brengen. Het was een goede presentatie - waarover in de Amigoe reeds is geschreven - ook voor hen die Nederland kennen en daar geboren zijn.

Onder de vele aanwezigen bevonden zich gisteravond waarnemend gouverneur mr. Maximo Croes en echtgenote - die tot slot van de KLM nog een bloemenhulde uit Nederland in ontvangst mocht nemen, premier mr. Henny Eman, de ministers Watty Vos, mr. Mito Croes, Armand Engelbrecht, leden van de rechterlijke macht, de commandant mariniers kazerne overste mr. W. Hekman, luchthavendirecteur Mike Nicolaas en vele vertegenwoordigers van reisagentschappen, hotels en andere relaties.

Een ieder was het erover eens dat deze KLM-presentatie "af" was welke het tijdens de twee jaren durende tour in 126 steden waar de KLM in 76 gebieden vertegenwoordigd is, het zeker wel zal doen. Onder de aanwezigen werden door de KLM een aantal prijzen verloot die door de sponsors beschikbaar werden gesteld. De hoofdprijzen - een retourpassage naar Nederland - gingen naar notaris mr. Edgar Lacle van Lee Air en Sid Frigerio van de Eman Trading, terwijl de diamantenspeld van Moppes Diamonds voor de heer W.F. Croes was.

Ook de Amigoe viel nog met een 24 kleuren-reprodukties van Martin Kers beschikbaar gesteld door de Nederlandse toeristen-board in de prijzen. De heer Theo Pielage en zijn staf mochten vele complimenten in ontvangst nemen voor de goed verzorgde presentatie en avond, die besloten werd met een cocktail-party.

AEROPUERTO REINA BEATRIX — Op de Arubaanse luchthaven landde voor de eerste maal een 707 transport- vliegtuig van de Egyptische luchtvaartmaatschappij Z.A.S. (zie foto). Waarnemend luchtvaart- directeur N. Pietersz bevestigde aan de Amigoe dat het hier om een transport van vee naar Venezuela gaat. Het vliegtuig brengt vee uit Canada naar Maracaibo en gaat via Nicaragua weer naar Canada, waarbij Aruba wordt aangedaan om brandstof in te slaan. Volgende week zal het toestel Aruba nog driemaal aandoen hiervoor.

Kok plotseling overleden

ORANJESTAD - Politieassistentie werd gevraagd in de polikliniek van het hospitaal waar Dr. Saladin de dood constateerde bij de 39-jarige Dominicaanse kok Pedro Reyes. Uit het onderzoek bleek dat de man zich niet goed voelde en door de eigenaar van het restaurant te Savaneta waar hij werkzaam was naar het hospitaal werd gebracht. Hier werd zijn dood geconstateerd.

Ruzie om papegaai

TANKI LEENDERT — Een papegaai was de oorzaak van een ruzie tussen twee families van Tanki Leendert, waarbij de politie moest optreden om de rust weer te herstellen. Vier à vijf weken geleden kwam een tamme papegaai bij het huis van familie F. aangevlogen. De familie besloot het dier te verzorgen totdat de eigenaar zou komen. Na drie weken was niemand gekomen. De familie kocht een kooi voor de papegaai en nu dat het dier een beetje aan hen gewend was, verscheen de eigenaar van de papegaai. Familie F. was bereid de papegaai terug te geven, maar onder de voorwaarden dat de eigenaar de verzorgings- kosten en de kooi zou betalen. De eigenaar ging hiermee niet accoord en zei tegen familie F. dat hij terug zou komen om zijn papegaai te halen. De politie is op zoek naar de eigenaar van de papegaai om te trachten tot een oplossing te komen.

Aangifte diefstal van 41 lege limonadekisten

ORANJESTAD — Na een inventaris bij een der grote hotels aan de Palmbeach bleek dat er 41 lege limonade- kisten verdwenen waren. Mevrouw G.J. deed aangifte van diefstal bij de recherche. De laatste tijd zijn ook kisten met flessen limonade zeer in trek bij de dieven.

Ook te Santa Cruz miste een dame meer dan vijf kisten. Momenteel is de waarde van een kist limonade- flessen veertien florin. De recherche stelt een onderzoek in.

Man beroofd

SAN NICOLAS — De 42-jarige man A.C. werd door een onbekende man bedreigd en beroofd van zijn portemonnee inhoudende 485 florin. Hij liep omstreeks negen uur 's avonds nabij de Watertoren in de Bernhardstraat, toen op een gegeven momeht een man met een mes in de hand tevoorschijn kwam en hem bedreigend zei zijn geld af te geven. Samen met de politie werd een zoekactie ingezet, maar zonder resultaat. A.C. gaf een goede beschrijving van de berover.

VS-consul bezoekt wnd gouverneur

ORANJESTAD — De nieuwe Amerikaanse consul voor de Nederlandse Antillen en Aruba, Martin McLean, bracht vrijdagmorgen een beleefdheids- bezoek aan waarnemend gouverneur mr. Maximo Croes. De nieuwe consul werd op zijn bezoek vergezeld door de heer Nicky Schouten, van de directie Buitenlandse Zaken.

Praatavond over positie vrouw in arbeidsproces

ORANJESTAD — De stichting Pro Emancipatie van de Vrouw, MAMONA, organiseert vrijdag 29 augustus om half negen 's avonds een Ban papia in La Cantina, aan de Havenstraat. Er zal op deze Ban papia- bijeenkomst veel worden gesproken over de positie van de vrouw in het arbeidsproces.

Het is bekend, zo vindt Mamona, dat wanneer er veel werk is, veel werving plaats vindt onder de vrouwen om buitenshuis te gaan werken. Het is ook bekend dat wanneer de economische situatie slecht is, de vrouw de eerste is die weer binnenshuis gestuurd wordt. Op 29 augustus zal gesproken worden over de vraag of de economische situatie een reden kan zijn om de vrouw met ontslag naar huis te sturen.

Deze vrouwen- conversatie zal geleid worden door mej. Glenda Gil, terwijl mevr. mr Hellen Lejuez en de heer Jerry Rasmijn de genodigden zijn. Een trio, gevormd door Eveline Hessels, Helena Werleman en Edwin Kock, zal voor populaire liedjes zorgen.

Diefstal gecamoufleerd

ORANJESTAD — In de ochtenduren bemerkte de politie- patrouille een pick-upbestuurder die zich verdacht gedroeg. Toen de patrouille bij de pick-up kwam gaf de chauffeur vol gas, verdween en weigerde te stoppen. Zonder lichten reed hij weg, doch de politie had reeds geconstateerd dat het een "goede bekende" betrof. Na een korte achtervolging werd de pickup — die niet verder kon — in de omgeving van de Hospitaalstraat aangehouden. De bestuurder J.T. (25) en medeinzittende R.D. (20) werden naar de politiewacht overgebracht waar zij onder meer moesten verklaren waar de flessen whiskey vandaan kwamen die zich in de laadbak van de pick-up bevonden. Verdachte R.D. was bij aanhouding gekleed in een camouflage- pak van de mariniers, een steeds meer voorkomende kleding in de straten van Aruba, waarbij de indruk wordt gewekt dat het mariniers zijn, hetgeen niet het geval is.

Koffiemorgen voor slechthorenden-werk

ORANJESTAD — De stichting Hulp aan Slechthorenden organiseert op zondag 31 augustus een fundraising- koffiemorgen van negen tot elf uur in het stichtings- gebouw aan de Engelandstraat 11A, tegenover de Eagleclub. Tijdens een beleefdheids- bezoek van een stichtings- delegatie aan waarnemend gouverneur mr. Maximo Croes bood de heer F. van Heyningen de eerste twee kaartjes voor deze koffiemorgen aan mr. Max Croes.

Drank-kraak gepleegd

ORANJESTAD — Niet minder dan 23 kisten drank bestaande uit whisky en wijn zijn vanuit een opslagplaats aan de Druivenstraat gestolen. De melding kwam bij de politie binnen dat er een verdachte pick-up voor de opslagplaats geparkeerd stond met de motor aan en dat er enkele mannen kisten aan het inladen waren. Bij aankomst van de politie was de pick-up al verdwenen. De directeur van het bedrijf verscheen ter plaatse en na het opmaken van een inventaris constateerde hij dat de inbrekers met achttien gallon flessen whisky en twaalf flessen wijn verdwenen waren.

Man betrapt met in bezit marihuana

PIEDRA PLAT — Bij een clubhuis te Piedra Plat zag een politie- patrouille tijdens controle een man met een zak in zijn hand. Bij het zien van de politie nam de man de benen. Een der agenten achtervolgde hem te voet en hield hem aan. Het bleek de 34-jarige E.H., die bij zijn aanhouding de zak niet meer bij zich had. Hij verklaarde deze in een onbewoond huis gegooid te hebben. De politie vond de zak, inhoudende zes stukjes foilpapier met marihuana. E.H. werd na verhoor overgedragen aan de sectie Verdovende Middelen en werd hierna ingesloten.

Ingezonden

Un promé ministro sin principio?

E HECHO CU srs. Oduber y Thijsen a bandona partido PDA y despues proclama nan mes independiente no ta nada nobo den historia politica di Aruba. E unico importancia historico ta cu esaki ta prome biaha cu e ta socede den un Aruba den status aparte. Poco poco pueblo ta realisa cu actonan asina no ta acceptabel mas den nos sistema democratico, y cu cambionan al respeto mester wordo tuma den leynan cu ta regarda Staten y su functionamento.

Un persona cu den pasado a fulmina fuerte contra personanan cu a bandona nan partido y cu despues a proclama nan mes independiente ta e lider di AVP y actual ministro- presidente. Nos tur por corda e casonan di srs. Adrie de Palm, Selwyn Spanner y Bob Lopez Henriquez. Nunca e lider di AVP a reconoce nan y Charro Kelly den Eilandsraad despues cu esaki a bandona e partido MEP, semper bai e tabata contra pa nombra sr. Kelly den cualkier comision di Eilandsraad.

Awor ta con bini e ta accepta srs. Oduber y Thijsen si, hasta pa e dos personanan aki sostene su gobierno? Algo increible, pero berdad. Si srs. Oduber y Thijsen sigui PDA no tin principio ta con e actitud di prome ministro mester wordo califica? Tur ta sin principio.

Un decadencia politico di primera orden pa motibo cu esaki ta toca e base di nos sistema democratico. Si esaki por, tur otro cos por. Mi ta spera cu sr. prome ministro como dirigente maximo di nos pais sabi di distancia su mes di cualkier intento cu ta danja nos imagen como pais.

POLI TROMP
ex-miembro di Parlamento (Aruba)

Na 12-6 winst op de Canadese ploeg:

Oranje-dames zilver bij het wereldkampioenschap waterpolo

MADRID — De vroege nederlaag tegen Australië heeft de Nederlandse waterpoloploeg het gehele WK-toernooi achtervolgd, maar niet mentaal geknakt zoals bij de mannelijke collega's het geval was. Ook op de slotdag bewees het nog jonge team van coach Peter van de Biggelaar over kwaliteiten te beschikken, die menigeen wel eens in een echte finale tegen Australië gedemonstreerd had willen zien.

Nederland haalde met routinier Greet van der Veen als aanvallende en vooral verdedigende uitblinkster de zilveren medaille op door naaste concurrent Canada met 12-6 te verslaan. De speelsters waren er oprecht blij mee. Bovendien verzuurden de glimlachen niet toen in de laatste wedstrijd van het evenement, Australië als wereldkampioen, het zich niet durfde te permitteren van de Verenigde Staten te verliezen. De ervaren Australische ploeg toonde zich daarmee de terechte titelhouder.

Het zure zat in de mogelijkheid, dat Nederland evenveel punten zou halen als Australië en, misschien wel met een beter doelsaldo zou eindigen. In theorie is die situatie vaak maar al te goed voor goud, maar bij het WK voor dames in Madrid besliste in eerste instantie het onderlinge en voor Nederland dus negatieve resultaat.

"Ik had ook liever een toernooi gezien met twee poules, kruisfinales en een eindwedstrijd. Dat is eerlijker. Je ziet bij de mannen, dat Italië van Joegoslavië verliest - met opzet zei de coach tegen me - omdat ze liever tegen de Amerikanen speelden dan tegen de Russen - om in de finale opnieuw de Joegoslaven tegenover zich te vinden.", zei Van de Biggelaar, die niettemin blij was met de tweede plaats, maar erkent dat er nog veel te doen valt in Nederland om damespolo een blijvende en geziene plaats te geven.

"De competitie wordt al geherstructureerd, er komen play-offs. Maar er is ook dringend behoefte aan overleg met de clubs. Dat ook daar oefenmeesters op de hoogte zijn van en meedenken over de centrale-training. De selectie doet dat al. Hier hebben we besloten in belangrijke wedstrijden nog geen zone te spelen. Het liefst zie ik, naar Italiaans voorbeeld, drie minuten zone afgewisseld met drie minuten press. Tegen bijvoorbeeld West-Duitsland lieten we ons al zakken, maar tegen Canada durfde het team dat nog niet aan. Terecht misschien, want pressing is het sterkste onderdeel. De internationale ontwikkeling wil echter dat ook een zone-defensie bekend is."

Van de Biggelaar zei bij het toernooi-einde het duel tegen Australië graag over gedaan te hebben. De verrichtingen van zijn ploeg tegen de Amerikaanse en Canadese polosters maakten de bewering, dat Nederland in dat geval wereldkampioen zou zijn geworden, zeker geloofwaardig. „De confrontatie met Canada was voor ons de finale, met als hoogst haalbare de zilveren plak. Daar moet je nu niet meer moeilijk over doen. Aanvankelijk werd van ons slechts goud verwacht. Maar wie zijn wij om dat zomaar even te beweren? Australië had ik nog nooit aan het werk gezien", zei Van de Biggelaar. "Nu weet ik zeker dat we niet de mindere zijn."

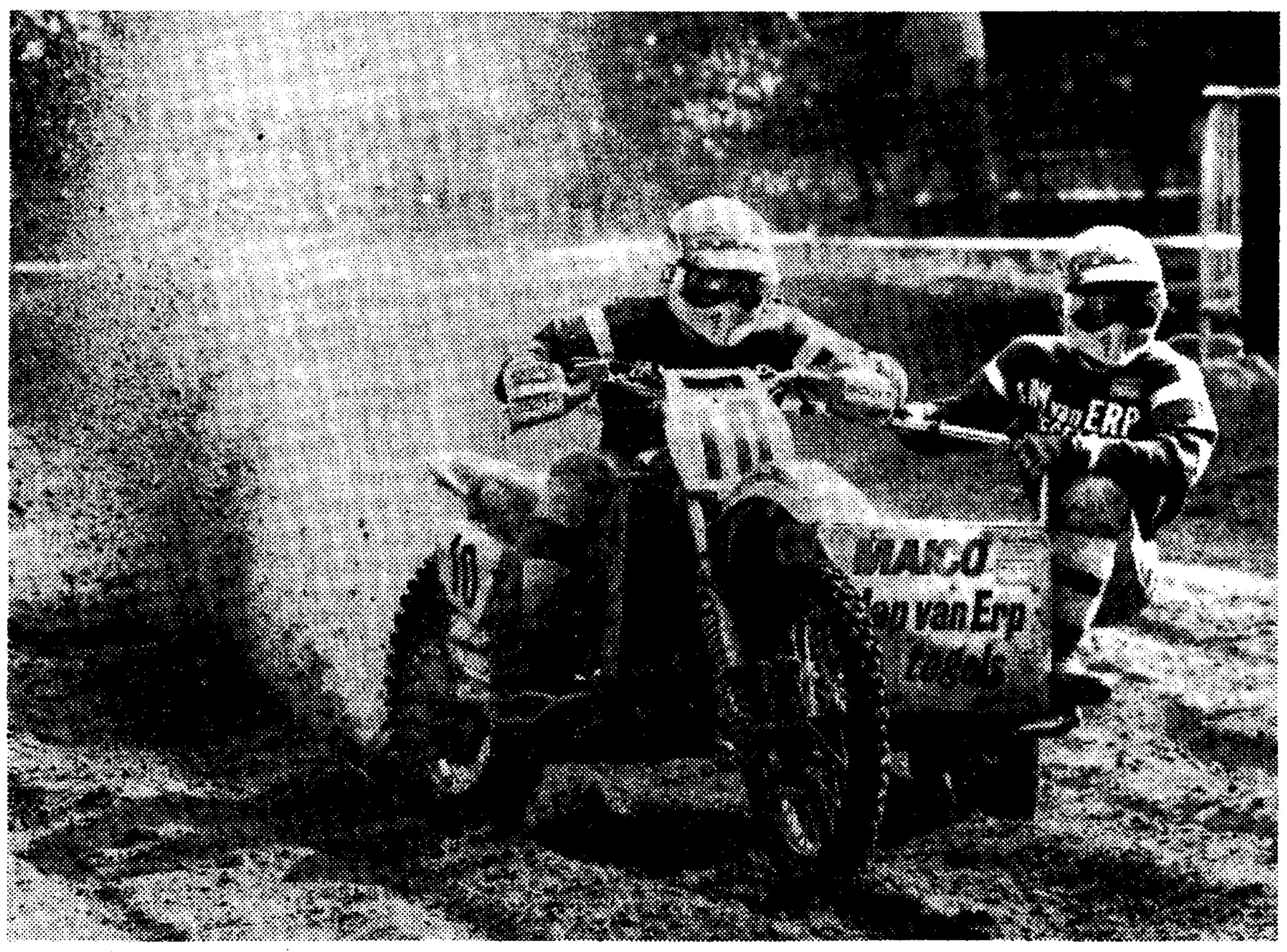
Zijn contract met de KNZB is afgelopen en hij gaat binnenkort met het bondsbestuur rond de tafel zitten. Maar eerder nog met de huidige selectie voor de evaluatie. "Wij werken vrij democratisch. Toen ik twee jaar geleden begon als bondscoach stond er nog een bordje 'luisteren' voor mij. Momenteel bestaat er een speelstersraad, die de meningen in de groep peilt en doorpraat. Dat is ook begrijpelijk: ik was alleen nog maar clubcoach geweest en Greet van der Veen had al zeven jaar internationale ervaring. Ik heb me als opvolger van Rob Heemskerk inhoudelijk behoorlijk moeten bijspijkeren."

Het feit dat een aantal polosters rookt en per dag ook wel een paar uur in de zon willen zitten, hoort bij de huidige democratische normen volgens Van de Biggelaar. "Het is een perfecte groep, waarmee ik probleemloos kan werken. Bij de training is er altijd 100% inzet. Ze weten waarmee ze bezig zijn. Laat die meiden dan lekker zichzelf blijven. Dat is de kracht van de ploeg. Al moet je dat ook relativeren, want als je een pak slaag krijgt, is het ineens de zwakte."

Van de Biggelaar hoopt dat het WK-toernooi een impuls zal zijn voor het dames-waterpolo in Nederland. De huidige selectie heeft voor het eerst de spanning meegemaakt van een evenement, waar ook jounalisten en televisie meekijken. Dat is een ervaring, die nagenoeg onbekend was. Voor een team, dat nog zes jaar mee kan, is dat een belangrijke winst. "Het liefst ga ik een verbintenis aan voor vier jaar, als ik door ga, wat niet alleen van mij afhangt. Ik wil echter in de eerste plaats dienstig zijn, dus ik zou met evenveel plezier ook de jeugd doen. We moeten de draad snel oppakken, anders wordt terrein verloren. De wereldtop verbreedt zich. Hongarije komt snel dichterbij. De Sovjetunie was hier nog niet, maar alleen omdat een medaille er nog niet inzat. Daar wordt achter de schermen heel hard aan gewerkt.

Eindstand:

1. Australië	5-10
2. Nederland	5-8
3. Ver. Staten	5-5
4. Canada	5-5
5. Hongarije	5-2
6. West-Duitsland	5-0

ANLOO — Eimbert Timmermans en bakkenist Eric Verehagen zijn Nederlands kampioen zijspancross geworden. Op de foto zijn ze op het circuit van Anloo op weg naar de eindstreep en de titel.

Experts verwachten niet meer dan een remise:

Tiende partij in de tweekamp om de wereldtitel schaken werd afgebroken

LONDEN — De tiende partij in de schaak-oorlog tussen Kasparov en Karpov is vrijdagavond in het Park Lane Hotel in Londen afgebroken na 43 zetten. Op het bord resteert een eindspel van loper tegen paard met een gelijk aantal (5) pionnen. Volgens het merendeel van de aanwezige experts een zekere remise, maar de wereldkampioen gaf desondanks zijn 44e zet onder couvert af.

Bij het ingaan van de tiende partij werd de psychologische ondermijnings- tactiek weer hervat. Karpov arriveerde als eerste in het hotel, twee minuten eerder dan Kasparov, maar verscheen drie minuten na de gong op het toneel. Kasparov had wit, maar wachtte glimlachend met zijn openingszet tot zijn tegenstander achter het bord had plaats genomen. Op de 64 velden kwam de 23e partij uit de tweede match tevoorschijn. Het verloop van het geweigerd damegambiet werd twaalf zetten gekopieerd. In die 23e partij kwam Karpov eveneens met zwart onder zware druk, maar redde door een misrekening van wit het halve punt. De uitdager had tijdens de voorbereiding een nieuwtje gevonden. Na twaalf zetten in ijltempo vervolgde zwart met het dynamische 13. c5. Een noviteit volgens de Australische grootmeester Rogers en zijn Britse collega Speelman. Kasparov verzonk in diep gepeins en haalde na twintig minuten zijn loper terug naar b3.

Wit speelde scherp verder en na zijn vijftiende zet oordeelde Speelman en de voormalige wereldkampioen bij de junioren, de Amerikaan Dlugy, dat zwart allesbehalve comfortabel stond. Wit forceerde dreigingen op de koningsvleugel en zwart werd gedwongen zijn dameloper te ruilen voor het witte paard. Na wits 21e zet (Txd5) liep grootmeester Dorfmann, de voornaamste secondant van Kasparov, tevreden rond. Hij was van mening dat zijn baas er prima voor stond, al zag hij geen directe winstkansen. Een tempo later gaf Karpov de aanzet voor de dameruil. Rogers en Speelman gaven in de perszaal de voorkeur aan 22. Tc-d8, maar de uitdager zag het anders en beide dames verdwenen van het bord.

Een verstandige keus van de vroegere wereldkampioen. Kasparov kon het voordeel niet uitbuiten en rond de 26e zet leek remise het meest waarschijnlijke. Speelman oordeelde dat wit nog steeds de betere positie had, maar nooit voldoende voor de overwinning. Natuurlijk was de witte loper superieur aan het zwarte paard, maar in de symetrische stelling leek dat overwicht niet voldoende om zwart te overmeesteren. Kasparov weigerde evenwel in de eerste zitting te berusten in de deling van het punt. Hij schoof de tijd uit en wenste de stelling in alle rust aan een diepgaande analyse te onderwerpen.

Partij tien:

Tweekamp schaken zet voor zet

LONDEN — De tiende schaakpartij in de strijd om de wereldtitel schaken is op de 43e zet afgebroken. Experts zien er niet meer dan een remise in. Kasparov echter liet de partij afbreken om in alle rust de stelling te kunnen analyseren.

Wit: Kasparov
Zwart: Karpov

Wit	Zwart
1. d2-d4	d7-d5
2. c2-c4	e7-e6
3. Pb1-c3	Lf8-e7
4. Pg1-f3	Pg8-f6
5. Lc1-g5	h7-h6
6. Lg5xf6	Le7xf6
7. e2-e3	0-0
8. Ta1-c1	c7-c6
9. Lf1-d3	Pb8-d7
10. 0-0	d5xc4
11. Ld3xc4	e6-e5
12. h2-h3	e5xd4
13. e3xd4	c6-c5
14. Lc4-b3	c5xd4
15. Pc3-d5	b7-b6
16. Pf3xd4	Lf6xd4
17. Dd1xd4	Pd7-c5
18. Lb3-c4	Lc8-b7
19. Tf1-d1	Ta8-c8
20. Dd4-g4	Lb7xd5
21. Td1xd5	Dd8-e7
22. Tc1-d1	De7-e4
23. Dg4xe4	Pc5xe4
24. Lc4-a6	Pe4-f6
25. La6xc8	Pf6xd5
26. Lc8-a6	Pd5-f6
27. f2-f4	Tf8-e8
28. Kg1-f2	Kg8-f8
29. Kf2-f3	Te8-e7
30. Td1-d8 †	Te7-e8
31. Td8xe8 †	Pf6xe8
32. Kf3-e4	Kf8-e7
33. La6-c4	Pe8-c7
34. Ke4-e5	F7-f6 †
35. Ke5-f5	Pc7-e8
36. Kf5-e4	Pe8-c7
37. h3-h4	Ke7-d6
38. Ke4-f5	Kd6-e7
39. Kf5-e6	Ke7-f8
40. Kg6-f5	Kf8-e7
41. Kf5-e4	Ke7-d6
42. g2-g4	Kd6-e7
43. b2-b4	Ke7-d6

Afgebroken.

De afgebroken stellingen zijn:
Wit: Ke4, Lc4, pionnen: a2, b4, f4, g4, h4.
Zwart: Kd6, Pc7, pionnen: a7, b6, f6, g7, h6.

In een aantrekkelijk duel delen Centro Dominguito en Victory Boys de punten: 1-1

WILLEMSTAD — Er is nog geen uitsluitsel in het Fedeprof-voetbal voor wat betreft de bezetting van de vierde plaats in de kwalificatieronde voor de halve finales. Victory Boys heeft gisteravond in ieder geval weer een stap in de goede richting gezet door een winstpunt over te houden aan het belangrijke treffen met Centro Dominguito/Foto Studio Tramm. Er werd met 1-1 gelijk gespeeld. Het laatste woord is nu aan Subt/Fatum en Undeba/NAC die elkaar woensdag in de slotwedstrijd van de eliminatie ronde ontmoeten.

Een redelijk opgekomen publiek van 900 kijkers kreeg gisteravond in het Dr. Antoine Maduro stadion een bijzonder aantrekkelijke wedstrijd voorgeschoteld door Centro Dominguito en Victory Boys. Het voetbal dat door beide ploegen vertoond werd, was beweeglijk, soms hard door de hoge inzet, maar vooral actievol en spannend door de offensieve instelling aan beide kanten. Centro speelde voluit op de winst ofschoon het zich reeds definitief verzekerd wist van een plaats bij de laatste vier. Kennelijk beschouwde men de wedstrijd als een goede generale repetitie voor de halve finales straks en stelde men er prijs op de reeks van ongeslagen wedstrijden uit te breiden tot 12.

Centro Dominguito heeft hard moeten strijden om de achtste puntendeling in deze reeks. Victory Boys stond met de rug tegen de muur en was daarom geen gemakkelijke tegenstander. Het minste wat de Sta. Rosa-ploeg kon doen om het lot in eigen handen te houden was gelijk te spelen. Het doel werd bereikt mede dankzij oud-gediende Humphrey Koots die zijn schutterskwaliteiten niet verleerd bleek te hebben. De twee doelpunten vielen dicht achter elkaar.

Centro opende de score in de 24e minuut door toedoen van Nene Foncesca die zich van een afgemeten dieptepass van Etienne Mercera bediende om met een oerhard schot het doel achter doelman Waldi Graanoogst bol te doen staan. Een iets betere mogelijkheid had Centro-goalie Ingemar Pieternella even later bij een opeenhoping van spelers in het strafschopgebied. Koots was echter net iets eerder bij de bal en deponeerde de gelijkmaker met een uitgekiend lobje in het net.

Er volgde nog ettelijke actievolle momenten voor beide doelen maar geen van beide ploegen slaagde erin door te drukken naar de overwinning.

Het resultaat van gisteravond impliceert dat zowel SUBT als Undeba nog een kansje maken. Om Victory Boys de pas af te snijden en zelf door te dringen tot de halve finales geldt voor beide ploegen dat in de laatste wedstrijd gewonnen moet worden met een verschil van tenminste drie doelpunten, omdat Centro er veel gunstiger voor staat qua doelsaldo.

In de tweede divisie is de spanning ook nog steeds volop aanwezig. Door de 2-0 overwinning die Canisius Boys gisteravond op Centro Barber behaalde, zijn er nog steeds twee plaatsen open. Vasco da Gama en Scherpenheuvel uitgezonderd (zij hebben zich reeds geplaatst), zijn alle vier overige ploegen nog in de running voor deze twee plaatsen.

MALTA AMSTEL SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
Damacor Bowling Club (Chuchubiweg) open vanaf 17.00 uur.

BASEBALL
(AA-klasse)
17.30 uur Blue Hawks/Kodela vs Sta. Maria Pirates/Petromar;
20.30 uur Groot Kwartier Stars/CCSI vs Wild Cats/Banco di Caribe - Sentro Deportivo Kòrsou.

*****

ZONDAG
SOFTBALL
(Liga Uni Tur)
«best of five»
14.00 uur Huizer Stars vs Teremoto - terrein Post 6.

VOLLEYBALL
dames A-klasse
16.15 uur Odesa vs Jolly Angels;
16.15 uur Anglo Golden Stars vs UNA;
17.15 uur Zjuntan vs Divi Divi.
heren A-klasse
17.15 uur Warwarú vs Olympia;
hoofdklasse
18.15 uur (dames) Xaverianen vs Sta. Rosa Stars;
18.15 uur (heren) Stakamahachi vs Jets - Sentro Deportivo Kòrsou.

ATLETIEK
(Road Runners Club Kòrsou)
07.00 uur Kareda di Grasia - Rif.

RALLY
(Automobiel Club Curaçao)
09.00 uur Xerox Rally 1986 (start Xerox-gebouw).

VOETBAL
(Fedeprof)
16.00 uur Scherpenheuvel vs Vesta;
18.00 uur Jong Holland vs Sithoc - Stadion Antoine Maduro.

JEUGDBASEBALL
10.00 uur Coco Rico vs Charo;
13.00 uur AGT/CPS vs Contumpo;
16.00 uur Groot Kwartier vs Royal Scorpions - Don Nicho Hurtado Ballpark.

*****

Puma sponsort Boris Becker met succes:

Adidas niet onder de indruk van aandelensucces van Puma

FRANKFORT — Het Westduitse sportartikelenconcern Puma, een familiebedrijf, heeft de koers van zijn onlangs uitgegeven aandelen in een maand tijd zien verdrievoudigen. Puma's aartsconcurrent Adidas, eigendom van dezelfde familie, is daar niet van onder de indruk. Een woordvoerder van Adidas heeft eerder deze week laten weten dat er niet over wordt gedacht om ook aandelen uit te geven.

De aandelen Puma werden bij de introductie aangeboden voor 310 mark. De uitgifte van 280.000 aandelen leverde 86,8 miljoen mark op, terwijl de familie 720.000 aandelen in eigen hand hield. Vorige week donderdag noteerde Puma op de beurs in Frankfort al 1.550 mark, maar deze week daalde de koers weer tot 1.050 mark, nog altijd driemaal zoveel als bij de introductie.

Puma is in 1948 opgericht door Rudolf Dassler. Zijn broer Adolf vestigde toen de onderneming Adidas. De laatstgenoemde onderneming heeft op een ogenblik een omzet die tweemaal zo groot is als die van Puma. De twee broers hebben vanaf 1923 samengewerkt totdat zij in 1948 uit elkaar gingen. De twee takken van de familie schijnen niet echt goed met elkaar te kunnen opschieten. De hoofdkantoren van Puma en Adidas staan in Herzogenaurachj in Beieren aan weerskanten van een rivier tegenover elkaar.

Puma heeft te maken met een sterke toename van de vraag naar zijn produkten, niet in de laatste plaats doordat de onderneming het tennisfenomeen Boris Becker sponsort. Beleggers willen daarvan maar al te graag profiteren.

Beursdeskundigen zeggen evenwel dat de huidige euphorie vanwege de koersstijging van de aandelen Puma niet kan voortduren. Westduitse aandelen hebben een gemiddelde koerswinstverhouding van twaalf, terwijl die verhouding voor Puma de afgelopen week uitkwam op 86.

Om die laatste verhouding te rechtvaardigen zou Puma elk jaar een groei moeten doormaken van vijftig procent. Een beleggings- deskundige in Frankfort heeft gezegd een koers van tussen de 500 en 600 mark voor de aandelen Puma redelijk te achten.

Zelf meent de sportartikelenfabrikant ook dat de hoge aandelenkoers niet gerechtvaardigd is. Bij de introductie van de aandelen op 15 juli verklaarde de woordvoerder van Puma dat de omzet dit jaar naar verwachting maar een kleine groei zal laten zien. De omzet in het buitenland zal kleiner worden door de daling van de dollarkoers en veranderingen in de vraag op de Amerikaanse markt.

Vorig jaar steeg de winst van de moedermaatschappij van Puma met maar liefst bijna vijftig procent tot negentien miljoen mark. De omzet groeide met ruim vijfentwintig procent.

Weer atletiek ongeluk:

Discus treft cameraman

OOST-BERLIJN — Een cameraman van het tweede Westduitse televisienet (ZDF) is woensdag tijdens de laatste kwalificatie- wedstrijd voor de Europese atletiek- kampioenschappen van de Oostduitse atletiektop in Oost-Berlijn door een discus op het hoofd getroffen. De man werd in bewusteloze toestand naar een ziekenhuis overgebracht.

Ongelukken in de atletiek kostten dit seizoen reeds twee mensen het leven. In het voorjaar werd in Polen een jurylid dodelijk op het hoofd getroffen door een slingerkogel. Een Amerikaanse journalist liet het leven toen hij ook door een slingerkogel werd geraakt. In juni had een Spaans jurylid bij de westathletic- wedstrijd in Barcelona alle geluk van de wereld toen een speer langs haar hoofd schoot en alleen haar bril afwierp.

Royal-pitcher Rignald Martina in uitstekende vorm:

Eenvoudige zege van Royal Scorpions op een futloos Wild Cats: 8-2

WILLEMSTAD — Royal Scorpions/M&C Bank heeft donderdagavond op vrij eenvoudige wijze zijn zesde overwinning in het AA-klasse baseballseizoen kunnen behalen. Het anders zo strijdlustige Wild Cats/Banco di Caribe bleek een tamme tegenstander die met een comfortabele 8-2 score kon worden overwonnen.

Het gebrek aan agressiviteit bij Cats is echter slechts de helft van het verhaal. De andere is het uitmuntende heuvelwerk van pitcher Rignald Martina. Deze werd uitstekend gesteund door zijn ploeggenoten die hem vanaf zijn eerste inning al een 3-0 voorsprong bezorgden en verder een foutloze partij speelden. Martina reeg zeven nullen aaneen voordat Cats (in de achtste inning) tot score kon komen.

Scorpions maakte van zijn kant goed gebruikt van een zwakke start van pitcher Angelo Clementia in de eerste inning. Een vrije loop, een deadball en honkslagen van Elston Simmons, Gensley Balborda en Arthur Davelaar leverden meteen drie runs op. Dat de zege Scorpions niet meer zou ontgaan werd in de zesde innings duidelijk. Met honkslagen van Balborda, Gustavito Senior en Raffy Josepha, gecombineerd met een vrije loop, een deadball en een kostbare fout van tweede honkman Swendley Kleinmoedig, produceerde Scorpions in deze slagbeurt 5 runs. Cats bracht zijn twee runs in de achtste slagbeurt op het bord. Orlando Nicolina zorgde hiervoor met een machtige homerun in het linkerveld. De eindcijfers waren als volgt: 8 - 12 - 0 voor Scorpions en 2 - 7 - 2 voor Cats.

Beide ploegen hebben nu een record van 6-3 en delen de tweede plaats met een achterstand van 2 wedstrijden op koploper Sta. Rosa Indians. De competitie wordt vanavond voortgezet met een dubbelprogramma. In de eerste wedstrijd bestrijden Blue Hawks en Sta. Maria Pirates elkaar, waarna Cats weer in actie komt tegen Groot Kwartier Stars. Deze wedstrijden zijn vooral van belang voor de rangschikking onder in het klassement. Pirates en GK Stars delen zoals bekend de laatste plaats terwijl Blue Hawks zich slechts op een halve wedstrijd afstand bevindt (respectievelijk 5,5 en 5 wedstrijden van de koploper).

Reddingsactie voor de Wolverhampton Wanderers

LONDEN — Het voortbestaan van de eens zo befaamde Engelse voetbalclub Wolverhampton Wanderers, die is afgezakt naar de vierde divisie en diep in de schulden zit, lijkt verzekerd door een deal waarmee een bedrag is gemoeid van ruim tien miljoen gulden. De gemeentelijke autoriteiten hebben besloten het Molneux-stadion van Wolverhampton over te nemen als ook de bijbehorende trainingsvelden en het clubgebouw. Een supermarkt-keten heeft zich bereid verklaard fors te investeren in de bouw van een nieuw warenhuis bij het stadion.

Een consortium onder leiding van Jack Harris, de voormalige voorzitter van buurclub Walsall, zal gesteund door de op de Bahama's woonachtige multimiljonair Sir Jack Hayward het management van de Wolves voor zijn rekening nemen.

Major League Baseball

NEW YORK — Voor de Amerikaanse baseball- competitie zijn vrijdag de volgende wedstrijden gespeeld:

AMERICAN LEAGUE
New York Yankees - Oakland A's 3-2; Boston Red Sox - Cleveland Indians 6-3; Detroit Tigers - Seattle Mariners 4-1; Baltimore Orioles - California Angels 8-7; Kansas City Royals - Milwaukee Brewers 4-2; Minnesota Twins - Toronto Blue Jays 4-3; Texas Rangers - Chicago White Sox 11-3.

NATIONAL LEAGUE
Chicago Cubs - Cincinnati Reds 3-2; Pittsburgh Pirates - Atlanta Braves 16-5; St. Louis Cardinals - Houston Astros 6-5; Philadelphia Phillies - San Diego Padres 4-1; Los Angeles Dodgers - Montreal Expos 2-1; New York Mets - San Francisco Giants 3-3.

Betaald voetbal moet in Rotterdam worden aangemeld

ROTTERDAM — Voor de veiligheid en orde rond de voetbalvelden moet elke wedstrijd in het betaald voetbal in Rotterdam worden aangemeld opdat maatregelen kunnen worden getroffen om eventueel gevaar voor vernielingen en verwondingen te kunnen voorkomen, uitbannen of beteugelen. De gemeenteraad heeft hiertoe donderdag besloten.

De plicht is opgenomen in de politieverordening. Als volgend jaar het landelijk overlegorgaan voetbal- vandalisme rapporteert en aanbevelingen doet, bekijken de Rotterdamse raadsleden nog eens of hun regeling moet worden aangepast.

Rotterdam heeft voorkeur gegeven aan een meldingsplicht boven een vergunningstelsel. Het gemeentebestuur kan zo voorop stellen dat de organisatoren van voetbalwedstrijden hun zaakjes zelf regelen. Burgemeester B. Peper van Rotterdam verklaarde nog zich het recht voor te behouden zelf voorwaarden te stellen, als hij, de politie en de organisatoren niet op een lijn komen in het beoordelen van de risico's. Acht de KNVB geen risico's aanwezig en de politie wel, dan kan de burgemeester bijvoorbeeld het schenken van alcolholhoudende drank verbieden. Hij kan ook voorwaarden stellen of toestemming wordt verleend of een speelverbod opleggen als aan de voorwaarden niet is of wordt voldaan.

Wat de finales van Europese bekertoernooien aangaat, ruimde Peper het misverstand uit de weg, dat die niet meer in Rotterdam kunnen worden gespeeld. De KNVB had enige tijd geleden gevraagd of op twee dagen in mei 1987 in Rotterdam Europa Cup-finales kunnen plaatsvinden. De bond moest dit weten opdat de Uefa ook uit Nederlandse stadions kan kiezen. Die bepaalde data schikten de burgemeester niet, omdat nog niet was overlegd over hoe risico-vol de evenementen wel zijn of worden. Voor het seizoen 1987 - 1988 is er geen vuiltje aan de lucht.

ÑAPA

AMIGOE

Weekend Bijlage

ZATERDAG 23 AUGUSTUS 1986

PAGINA A

Asosiashon promoshon konsenshi istoriko

Kuantu mas Tula tin ku warda?

NAN TABATA YAMELE "Capitan", asina pader Jacobus Schink kende a purba konbensé e rebeldenan di 1795 pa bandoná nan lucha pa libertat a kambio di pordón general, a relatá na nos.

E ralato aki publiká den «1795 De Slavenopstand op Curaçao», un publikashon di fuentenan original di Centraal Historisch Archief, a ser konfirmá dor di dos testigu, Van der Grijp i Thieleman, dos militar di e fortinan di Kenepa i Santa Cruz, kaputurá dor di e rebeldenan, mara na man i pia hústamente den e kuarto di e landhuis di Porto Marie kaminda Schink a hiba kombershon ku Tula. Capitan ta título pa denotá e persona ku ta líder di un aktividat militar.

For di momento ku pader Schink a yega e kampamento na Porto Marie i a anunsia e meta di su bishita, nan a dirigiele direktamente serka Capitan Tula i no serka un di e otro figúranan ku pa un of otro motibu tambe a resaltá den e lucha. Den e mesun dokumento menshoná nos a topa ku nòmber di un di figuranan aki, Bastian alias Karpata, kende tambe tabata na Porto Marie. Pader Schink ta relatá ku Bastian lo a ofresé kòfi i un kabai pa su regreso bek serka e ehersito di Capitan Westerholt.

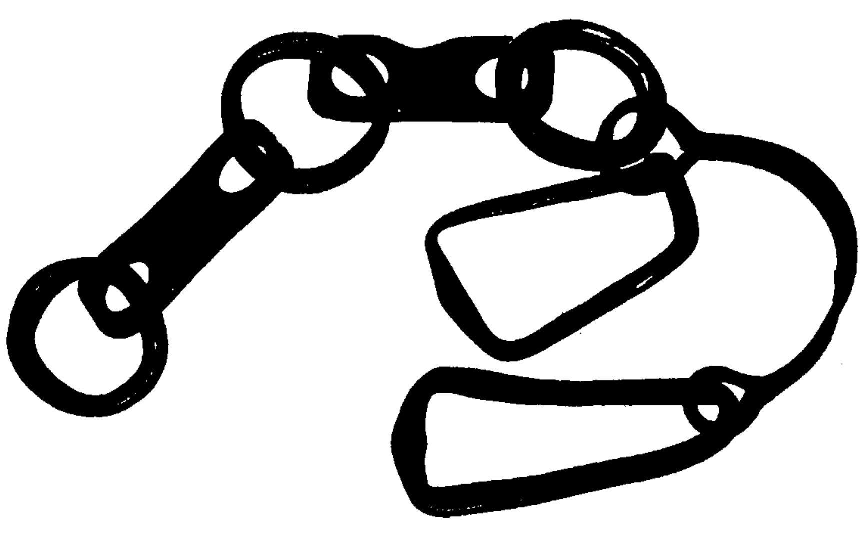
For di e relato di pader Schink nos por dedusí klaramente ku Tula a postulá su mes, komo lider maksímo i a keda rekonosé komo tal dor di esnan ku a hiba e lucha kontra sklabitut huntu ku ne na 1795, pasó ei for nos ta saka ku nan tur tabata yamele Capitan.

Djadumingu 7 oktober 1973 den e interesante programa «Konfrontashon» na TeleKòrsou a diskutí e tópiko «Tula ta un heroe di Kòrsou si of no?». E diferente introdukshonnan di e oradornan a sali publiká den Kristof aña i edishon februari 1974. Den e programa aki sra. Diana Lebacs tambe a rekonosé Tula komo líder. Pasó Tula a logra di haña mas o menos mil i piku katibu su tras den e tempu ku mayoría di e katibunan tabata aksepta nan situashon manera e tabata. Nos ta kompletamente di akuerdo ku e ponensia aki. Teniendo na kuenta e distansia grandi entre plantashonnan i e difikultat ku katibunan tabatin pa tene kontakto ku otro esei sigur tabata un logro grandi.

Otro ponensia ku sra. Lebacs a trese dilanti ku e a dedusí for di mesun dialógo entre Tula i pader Schink (na kual nos tambe ta referí), ta e ideal ku Tula tabatin esta líberá su kompañeronan for di opreshon Hulandes i funda un estado di hende „iber. Tula a bisa Schink "katibunan Haitianu a haña nan libertat serka Fransha. Fransha a konkistá Hulanda, esei ke men, ku nos tambe mester ta liber". Esaki ta demostrá según sra. Lebacs ku Tula su meta tabata: Liberashon di katibunan na Kòrsou. Sra. Lebacs a trese dilanti tambe ku e siguiente frasenan den e dialógo entre Tula i pader Schink ta demonstrá ku Tula tabata basa su ideal riba balor humano, libertat i igualdat entre hende, ora e bisa: "Pader, si tur hende a bini di e mes un promé mama i tata, ta kon antó un por ta shon i un otro katibu? M'a hasi malu ora m'a líberá 20 di mi rumannan for di buinan ku tabata tene nan kautivo inhustamente?" Tula a fungi komo e bosero di e katibunan, e persona ku a formulá meta i ideanan tras di e lantamentu di 17 ougustus 1795.

Den kurso di ultimo añanan tin gruponan den nos komunidat ku a bin ta kompronde e signifikashon di e lucha di 1795 i konsientemente a base di nos realidat istóriko a rekonosé Tula komo símbolo di e lucha pa emansipashon di nos pueblo. E lantamanecu di katibu di 17 di ougustus mester keda konsiderá komo un di e poko konflíktonan grandi ku a surgi den e proseso pa emansipashon di e pueblo di Kòrsou. Akinan nos no unikamente ta referí na emansipashon den sentido di liberashon for di status hurídiko di sklabitut manera a sosodé na 1863. Nos ta referí aki prinsipalmente emansipashon den sentido di un proseso, un desaroyo istóriko, kaminda poko poko kambionan ta tuma lugá den e relashon sosial den un komunidat kaminda ta eksistí entre gruponan, ku ta forma parti di e komunidat, diskrepansianan grandi pa loke ta: derechonan politíko, posibilidatnan ekonómiko, status hurídiko a base di diferenshanan rasial, kultural i seksual. E kambionan aki poko poko ta kondusí na liberashon, akseptashon i integrashon total di e gruponan den e kominidat en kestion, pa asina por desaroyá e sentido di union i patriotismo.

E kambionan aki no por tuma lugá sin konflikto entre gruponan sosial ku ta forma parti di e komunidat. E grupo ku ta na poder ta purba na retené su privilegionan i mantené su posishon mientras ku esnan oprimí ta purba na liberá nan mes. E konflikto aki no nesesariamente por ta grabe i sangriente. E grabedat ta dependé tantu di e grado di diskriminashon òf opreshon ku ta reina na siertu momento, komo durashon di e toleransha di esaki dor di esnan oprimí. Mas largu e durashon, mas grandi e sufrimientu, mas kruel esnan ku lanta lo ta kontra nan opresornan.

Den e konflikto ku ta surgi den e proseso istóriko di emansipashon di un pueblo e lídernan ta hunga un papel importante. Nan por ta lídernan ku ta bringa ku arma den un rebulushon sangriente, pero nan por a kontribuí tambe ku formulashon di idea, ideología tras di e movimientu.

Ora bo wak bek den istoria i konsiderá e proseso di emansipashon di kalke pueblo e figuranan aki ta resaltá i ta dependé di e gravedat di e konflikto den kual nan resaltá ku e pueblo ta konsiderá nan martirnan ku a sakrifiká nan mes konsientemente pa un kousa general i ta proklamanan komo heroenan di tal lucha.

E rebelion di katibunan di Kòrsou na 1795 ku Tula komo líder maksimo ta un realidat istóriko di gran signifikashon den e proseso emansipatorio di e pueblo di Kòrsou.

Tula, na altura di e ideanan tokante libertat franses, a konstatá ku inhustisia grandi tabata wordu kometé kontra prinsipalmente e katibunan ku tabata traha den kunuku dor di e doñonan.

E grado di opreshon, maltrato i abuso den e tempu aki tabata haltu. Pesei Tula a hasi un intento pa logra liberashon di tur esnan oprimí, pa logra un tratu hustu prinsipalmente libertat ku awe nos tur ta disfrutá di dje sin nunka pensa kon nos a yega na dje. Konsientemente ela kore e riesgo tumando un paso importante den su bida pa un kousa general.

Te ku e dia di awe tin hopi ku ta di opinion ku e lucha di Tula no tin signifikashon. Segun nan e no a logra nada, elo a faya, Sí ela logra algu, algo konkreto. Gobièrnu kolonial a bini ku un reglamentu ku ta data di 20 novèmber 1795, pa loke ta trato i mantenshon di katibu ku ta enserá e.a.:

- dia liber riba djadumingu i otro dianan di fiesta. Si pa un òf otro motibu mester pone e katibunan traha riba e dianan ei, lo mester paganan ekstra (hende hòmber 3 kana di maishi òf 3 ria i hende muhé dos kana di maishi òf 1 ria).
- ora di trabou ta: mainta 5'or te merdia 11'or i 1'or te ora solo baha.
- pa rantsun: katibu hòmber ta haña 5 kana di maishi pa siman i muhé 4 kana di maishi pa siman sea tin trabou òf no.
- obligashon pa duna e katibu paña pa bisti sin kobra pa esaki dor di kita e pago for di su rantsun.
- no ta permití pa obligá e katibu kumpra paña òf otro artikulo i kita e pago for di e rantsun.
- no ta permiti bati òf kastigá e katibu inhustamente òf kastigá otronan pa motibu ku un a kometé un fayo.

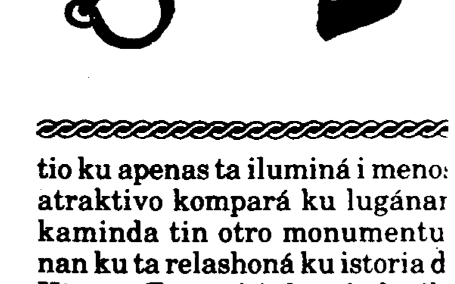
Den un tempu ku no tabatin ningun reglamentu pa tratu di katibu esakinan tabata un logro sigur. Hopi di nos, awe, no ke wordu identifiká ku e personahe yamá Tula. Pa esaki por tin diferente splikashon: Kisas tin hopi di nos ku no ke tin nada di haber ku Tula. Esaki por ta, kisas, pa motibu di ignoransha pasó nos no konosé nos istoria bon. Ademas, loke nos ta konsiderá nos istoria, no ta nos mes a skirbiele. E datonan istóriko ku nos ta disponé di dje a wordu interpretá di tal forma ku e lantamentu di katibu di 17 ougustus 1795 ta aparesé meramente manera un mancha pretu, mahos den istoria. Pesei hopi di nos tin difikultat òf no sa mes kon nos mester balotá ni e suseso aki ni tampoko e figura Tula istórikamente.

Asosiashon Promoshon Konsenshi Istóriko ta konsiderá tantu e fecha aki komo e figura Tula di gran importansia pa nos istoria emansipatorio. E proseso di emansipashon di nos pueblo a kuminsá for di momentu ku a introdusí sklabitut riba nos isla. Kada reglamentu, kambio di lei ku ta regardá posishon di e katibu por konsiderá komo un logro mas, un paso mas riba e kaminda pa emansipashon total.

Kada forma di resistensia i akshon di protesta di parti di e katibunan por ser konsiderá komo muestranan di e lucha pa emansipashon. Mas konosí pa nos ta e dos lantamentu di 1750 i 1795. Pero tambe huida, ponementu di trabou abou, fingimentu di malesa tabata formanan di protesta individual den e lucha pa liberashon. Despues di abolishon na 1863 e proseso di emansipashon ta kontinuá. Nos por bisa ku e lucha te dia di awe di e pueblo trahadó di Kòrsou pa mehorá su posishon den komunidat; e lucha di e klase obreril pa mantenshon di benefisionan sosial; e lucha pa un propio identidat, e introdukshon di papiamentu den enseñansa, ta kontinuashon di e proseso di emansipashon ku a kuminsa ku sklabitut, un proseso den kua Tula i tur esnan ku a lanta na 1795 a partisipá i a duna un aporte.

Aktualmente Kòrsou ta pasando tambe den un fase importante di emansipashon polítiko, ku ta outonomía polítiko total. Te ainda mester lanta serka nos e sentido di union i patriotismo. Ya kaba nos tin un himno i bandera, pero eseinan no ta sufisiente. Konosementu di nos istoria tambe ta kontribuí grandemente na esaki. Ora nos konosé nos istoria nos lo sa di rekonosé apresia tantu nos fechanan istóriko komo nos heroenan.

Na aña 1984, gobièrnu di Kòrsou a proklamá 17 di ougustus komo «Dia di lucha pa libertat». Asosiashon Promoshon Konsenshi Istóriko ke sa awor, kuantu mas Tula, e líder maksimo di lucha pa libertat aki, lo tin di warda pa honré manera debe ser komo un di e heroenan di lucha pa emansipashon di pueblo di Kòrsou? Tur aña algun di nos ta krea posibilidat pa tur esnan ku ta desea esaki konmemorá e fecha istóriko di 17 di ougustus 1795. Esaki ta tuma luga riba un parti di Rif kaminda e pilar dediká na e suseso aki ta situa. Un sitio ku apenas ta iluminá i menos atraktivo kompará ku lugánan kaminda tin otro monumentu nan ku ta relashoná ku istoria di Kòrsou. Ta un sitio kaminda tiki hende ta tuma e molester pa bishitá.

Finalmente Asosiashon Promoshon Konsenshi Istóriko ta bin ku e siguiente sugerensianan pa gobièrnu di Kòrsou:

- drecha fundamentalmente e parti di Rif kaminda awor e monumentu di rebelion ta situá. Lus permanente mester yuda fomentá mas respèt pa e sitio istóriko aki. Un parke ku mata, banki i un "fontein" mester invitá hende pa bishitá e monumentu.
- duna e parti di Rif aki un nòmber relashoná ku e rebelion di katibu di 1795.
- Lanta na Landhuis Kenepa un monumentu ku ta rekòrda nos pa semper ku ta einan a kuminsá e lucha di 1795.

Tur esaki no solamente ta kontribuí na promové konsenshi istóriko di nos pueblo pero tambe ta sirbi komo un atrakshon interesante pa e turistanan ku ta bishitá nos pais.

Susesonan na 1975

ORA UN GRUPO of un pueblo ta wordu oprimí semper ta sali un ke otro personage ku ta bringa kontra e opresornan. Den kaso di Kòrsou esaki a sosodé hopi biaha. E promé biaha tabata na 1795. Asina ei na 1795 e kabitunan di Shon Casper Lodewijk van Uytrecht bou di guia di Tula a lanta.

17 di ougustus

Riba e dia aki 40 pa 50 kabitu di plantashi Kenepa a lanta kontra nan shon. Nan di ku e shon ku nan no ta dispuesto pa traha den e situashon eksistente. Kontesta di e shon tabata: "Boso bai hiba boso kehonan serka gobernador den Forti".

Despues di esei katibunan a tumba pa Santa Krus, pa topa ku Karpata i su hendenan.

Tur esten mensaheronan a sali bai ront Kòrsou pa pasa e notisia di lantamentu di e katibunan. Den transkurso di dia katibunan di plantashi Zorgvliet, Savonet, Wakawa, San Heronimo i otronan a bai plantashi Santa Krus pa uni huntu ku Tula i Karpata i e otro katibunan ku a lanta.

Entretantu Willem, yu di Shon van Uytrecht, a bai Punda pa bisa gobernador di e lantamentu di katibu. Imediatamente gobernador a laga yama konseho kolonial. Despues di reuni ku otro konseho kolonial a disisí:

1. pa yama tur kapitan di neger liber i mulatu;
2. duna nan ordu di patruyá hinter anochi severamente.

18 di ougustus

E mainta di 18 di ougustus un ehersito di rebelde a sali rumbo pa plantashi Porto Mari. Si nan kwe Porto Mari nan lo tin bin bon punto strategiko, pasó e ta pegá ku plantashinan grandi i e ta situa den un zona, ku si nan tin di hui nan lo por bai seru di Fontein i ei establese un base nobo. Asina ei e katibunan a logra dominá henter Bandabou i stroba abastesimentu di kuminda pa Punda.

Mientras ku e katibunan tabata bai Porto Mari, Luis Mercier a bolbe bai plantashi Kenepa pa purba konvensé e otro katibunan ku a keda atras pa uni ku nan. Tambe nan a bai kwe arma i kañon pa por defendé nan kurpa kontra un atake dje blankunan.

Na Punda konseho kolonial ta disdí di manda un ehersito chikitu pa kaba ku e rebelion.

19 di ougustus

Ora e ehersito a libra su promé bataya kontra e katibunan den saliña di Saint Mari, e ehersito bou di mando di teniente Pleeger a sufri un derota aplastante. Algun di nan a bai presu i otro a hui bai den mondi Bulbai. Un patruya di neger liber, bou di mando di Marcus Anthony, tambe a kai presu.

Ora e notisia di e derota dje ehersito a drenta, konseho a komprondé e magnitut i forsa dje rebelion. Aparte dje ehersito hopi shon blanku a hasi petishon pa arma, pa por dominá e katibunan. Asinaki shonnan, sivilnan dje klase dominante a uni forsa ku e mandatarionan pa kaba ku e rebelion. Huntu nan a disidí di fortifiká defensa di Punda i di manda un ehersito mas grandi Bandabou.

Dor ku e shonnan no kier a pèrdé hopi di nan propiedat, esta katibunan, konseho a disidí di ofrese e katibunan klemensia general promé ku ataka nan. Tambe nan a manda pader Schink pa trata di konvensé e katibunan pa entrega nan mes.

20 di ougustus

Mainta promé ku pader Schink bai ela puntra Tula: "Kiko mi ta bisa konseho?" Tula di kun'é: "Bisa nan nos ke nos libertat". Na kaminda pader Schink a topa e ehersito di un tal kapitan van Westerholt, huntu ku e ehersito ei a uni nan mes un trupa di marinir i un kantidat di boluntario blanku.

Despues di kibra e resistensha na Porto Mari, kapitan van Westerholt a keda den serkanía dje saliña. Ora ela haña e notisia ku rebeldenan a konsentrá riba seru di Fontein ela marcha bai plantashi Fontein. Aki ela warda te dia 25 di ougustus pa ataka e rebeldenan.

Nos ta aki pa vense of muri

Ku e lema ei e katibunan a enfrentá duru i sangriente. Despues di e bataya desesivo aki esunnan ku a keda bibu, a hui lagando hopi morto atras. Pero nan deseo di libertat tabata dje grandi ei ku nan a reagrupá i konsentrá den seru di Kristof, i for di einan nan a hiba un guera di guería ku a dura te ku mei-mei di september.

Durante di e dianan ei tur ku a kai presu a wordu horká na Ref. Esunan ku a entregá nan mes tabata haña klemensia serka kapitan van Westerholt. Durante di september e lidernan dje rebelion a kai presu. Promé a kai Luis Mercier, despues Tula, Pedro Wakawa i Bazjan Karpata. Despues di kapturá e dos delaster lidernan a kuminsá un interogashon intenso i kruel pa despues, dia 1 di oktober, e sentensia a kai:

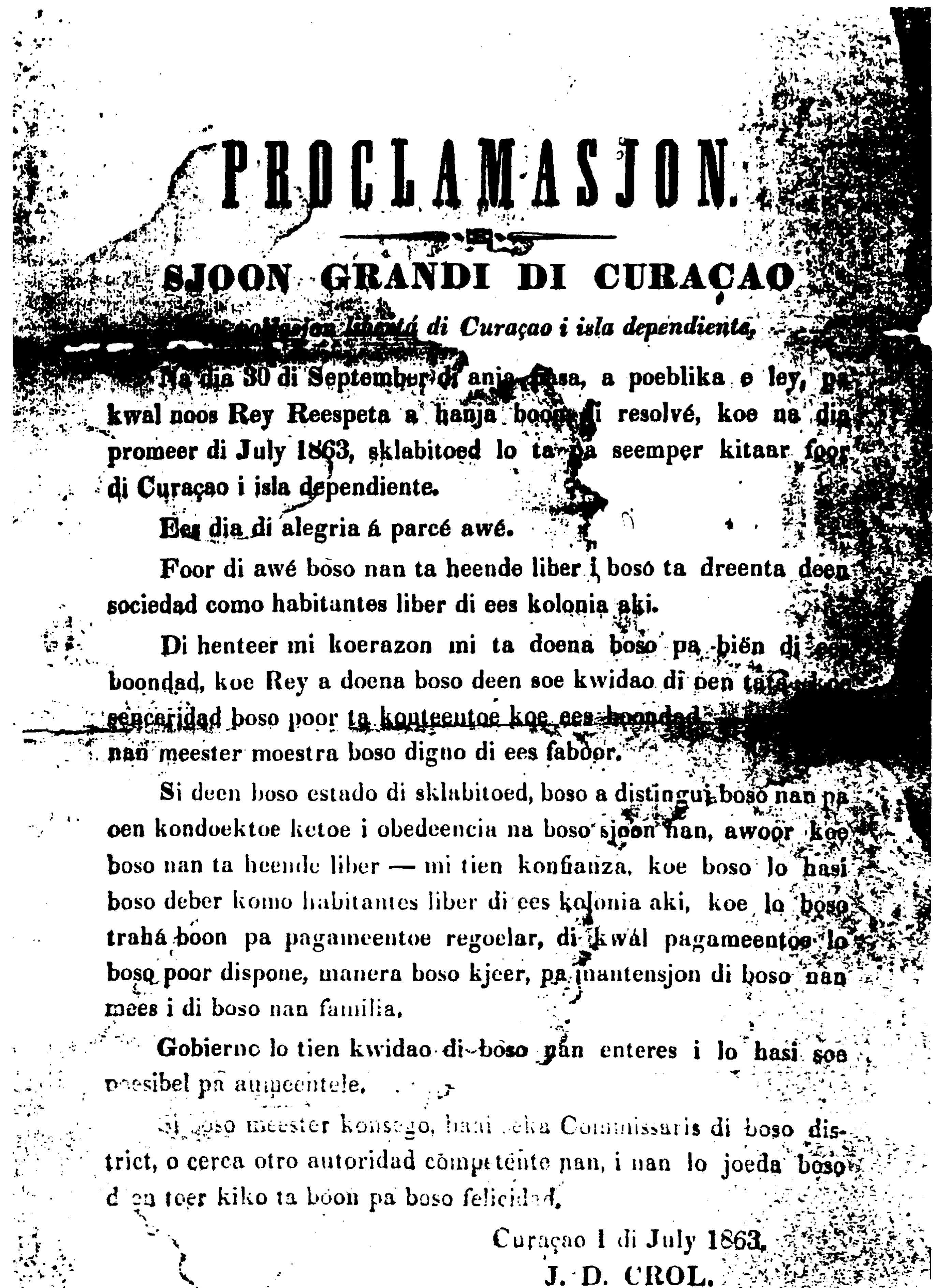
Tula: Habraká di pia pa kabes, kima su kara, kap su kabes afó, poné riba un staka.

Karpata: mester a presensiá Tula su ehekushon pa despues haña mes un kastigu.

Wakawa: a keda lastrá tras di kabai di prison te pal'i horka na Ref. Akinan a kap su mannan kita afó i pleche su kabes ku mukel.

Luis Mercier, Juan Felix, Mars i Juan Domingo Kòrá a haña pal'i horka komo kastigu.

Riba mesun dia ei 26 katibu a muri na pal'i horka i te ku novèmber konseho a keda manda katibu pal'i horka mustrando su poder i diskaro pa sigui kui e sistema di katibu.

PROCLAMASJON.

SJOON GRANDI DI CURAÇAO

[illegible] libertá di Curaçao i isla dependienta,

Na dia 30 di September di anja [illegible]sa, a poeblika e ley, pa kwal noos Rey Reespeta a hanja boon[illegible]i resolvé, koe na dia promeer di July 1863, sklabitoed lo ta pa seemper kitaar foor di Curaçao i isla dependiente.

Ees dia di alegria á parcé awé.

Foor di awé boso nan ta heende liber i boso ta dreenta deen sociedad como habitantes liber di ees kolonia aki.

Di henteer mi koerazon mi ta doena boso pa bién di ees boondad, koe Rey a doena boso deen soe kwidao di oen tata [illegible] senceridad boso poor ta konteentoe koe ees boondad [illegible] nan meester moestra boso digno di ees faboor.

Si deen boso estado di sklabitoed, boso a distingui boso nan pa oen kondoektoe ketoe i obedeencia na boso sjoon nan, awoor koe boso nan ta heende liber — mi tien konfianza, koe boso lo hasi boso deber komo habitantes liber di ees kolonia aki, koe lo boso trahá boon pa pagameentoe regoelar, di kwál pagameentoe lo boso poor dispone, manera boso kjeer, pa mantensjon di boso nan mees i di boso nan familia.

Gobierno lo tien kwidao di boso nan enteres i lo hasi soe poesibel pa aumeentele.

[illegible] meester konsego, han[illegible] Commissaris di boso district, o cerca otro autoridad competente nan, i nan lo joeda boso deen toer kiko ta boon pa boso felicidad.

Curaçao 1 di July 1863.

J. D. CROL.

Tsjernobyl is goede leerschool geweest

Oostblok gaat door met kern- energie

TSJERNOBYL OF GEEN Tsjernobyl: Hongarije en Tsjecho-Slowakije gaan door met hun kernenergie- programma's. In het jaar 2000 moet kernenergie veertig procent van de energie- behoefte in beide landen voor haar rekening nemen.

"Tsjernobyl is voor ons een goede leerschool geweest. We weten wat er fout kan gaan en kunnen onze maatregelen nemen. Bovendien zijn de reactoren die wij bouwen van een ander type dan die in Tsjernobyl". Deze verklaring hoor je overal, van iedereen. Van de hoge regeringsfunctionaris, maar ook van de man in de straat. Het vertrouwen in kernenergie blijkt niet geschokt.

Nu kan men zich dat ook niet veroorloven, want zowel Hongerije als Tsjecho-Slowakije hebben kernenergie hard nodig. Beide landen zijn voor hun energievoorziening vrijwel geheel aangewezen op import van kolen en olie. En de Oosteuropese (Russische) olie is peperduur.

De olieprijs in Comecon- verband staat op het hoge niveau van de wereld- olieprijs uit de eerste helft van de jaren tachtig. De enorme daling van de olieprijs op de wereldmarkt, waar West-Europa nu van profiteert, wordt in Oost-Europa pas bij de volgende prijsronde aan het eind van de jaren tachtig verrekend.

HONGARIJE

Hongarije besloot begin jaren zeventig tot een ambitieus kernenergie- plan, geconcentreerd in de plaats Paks aan de Donau. Sinds 1984 werken daar twee reactoren, die in tien procent van de energie- behoefte voorzien. De derde reactor wordt dit najaar opgestart en in 1987 de vierde. Voor 2000 worden er nòg twee installaties neergezet. De zes reactoren moeten tezamen 3760 megawatt stroom leveren, dat is veertig procent van de totale energie- behoefte.

Voor directeur Tamas Zettner van de Hongaarse electriciteitsmaatschappij is kernenergie een uitgemaakte zaak. "Wij hebben geen keus. Misschien dat we het zonder kernenergie kunnen stellen, als de pers bereid is een campagne te voeren voor kaarslicht".

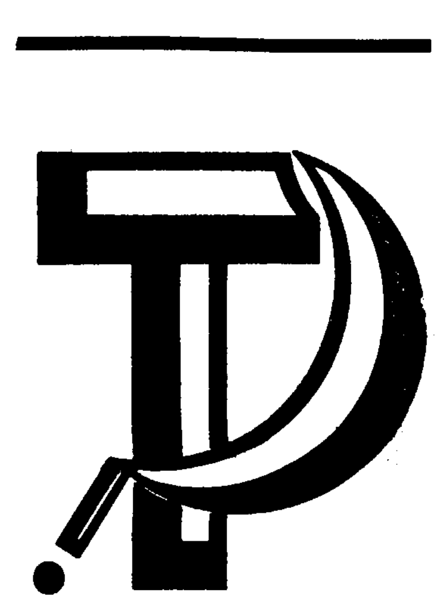
En over de gevaren van kernenergie: "Men moet weten dat men samenleeft met kernenergie, dat het gevaarlijk is. Maar het verkeer is ook gevaarlijk, en je gaat toch geen auto's verbieden? Als de inwoners van Paks, de pers en de kerk representatieve spreekbuizen zijn, dan wordt ons programma gesteund door de bevolking. Er zijn natuurlijk wel tegenstanders, maar die moet je zien te overtuigen met de verwachte voordelen van kernenergie.

...een zuiverings- installatie bij de petro- chemische gigant Slovnaft...

Van de opslag van radio- actief afval in zoutlagen zijn de Hongaren inmiddels teruggekomen. Zettner: "We slaan het nu op in speciale pakhuizen en verwachten dat de wetenschap binnenkort met een vinding komt voor hergebruik van het afval; bijvoorbeeld in medicijnen. In Comecon- verband is overigens afgesproken dat de leverancier van radio- actieve stoffen ook voor de opslag van het afval moet zorgen. En wij betrekken verrijkt uranium van de Sovjetunie..."

Ook Tsjecho-Slowakije zet het kernenergie- programma door. "Dat is lonend voor ons, want we hebben uranium in de grond zitten", zegt ing. Stefan Augustovic, secretaris van het Tsjechoslowaakse Wetenschappelijk Technologisch Instituut.

Tsjecho-Slowakije heeft momenteel vijf kerncentrales, die echter maar op halve kracht werken. Ze leveren nu al 18% van de energie- behoefte, in het jaar 2000 moet dat 40% zijn.

"Na Tsjernobyl besteden we wel méér aandacht aan de beveiliging van de centrales", aldus Augustovic. "Probleem daarbij is dat de reserve- onderdelen voor de centrales in verschillende socialistische landen worden gemaakt. De controle- systemen kunnen daardoor niet snel aangepast worden. In de toekomst, zo is de bedoeling, wordt de productie van reserve- onderdelen in één land geconcentreerd. Waar is nog niet bekend".

VERVUILING

Er is nòg een zwaarwegend argument voor de Hongaren en Tsjechen om door te gaan met de invoering van kernenergie. De landen kampen met sterke lucht- en water- vervuiling, waaraan de huidige kolen- en oliegestookte electriciteitscentrales hun steentje bijdragen.

Het besef dat kerncentrales het milieu minder belasten, verdringt moeiteloos de mogelijke angst voor een ongeluk à la Tsjernobyl, of de zorgen over de opslag van het radioactieve afval. "Sterven er bossen door kernenergie? Nee, maar wel door kolencentrales". Deze redenering lijkt ingestudeerd, zo vaak hoor je haar.

Tsjecho-Slowakije is berucht als een van de grootste vervuilers. Bratislava als een van de meest vervuilde steden ter wereld. Maar niet lang meer, aldus de directeur van Slovnaft. Deze petrochemische gigant staat in een buitenwijk van Bratislava en heeft de oude stad de afgelopen decennia onder diverse lagen vuil verstopt.

ZUIVERING

"De afgelopen vijf jaar hebben we ons toegelegd op de aanpak van water- vervuiling", vertelt hij. In het begin van de jaren tachtig werden het grondwater en de Donau nog "getracteerd" op tienduizenden liters olie. Met hulp van Japanse ingenieurs is inmiddels op het terrein van Slovnaft een waterzuiveringsinstallatie verschenen met een oppervlakte van twintig hectare. Het afvalwater, zwart en traag van de olie, wordt eerst mechanisch, dan chemisch en tenslotte biologisch gezuiverd.

De afgescheiden olie wordt weer gebruikt in de raffinaderij, het water gaat de Donau in. "Dat is zelfs schoner dan het water dat wij betrekken uit de Donau". Het bedrijf overweegt nu de mogelijkheid om het gezuiverde water in de fabriek zelf te gebruiken.

Hoewel het echte terugdringen van de lucht- vervuiling nog moet beginnen, zijn er successen geboekt. Was de uitstoot van SO^2 in 1980 nog 45.000 ton per jaar, in 1985 was dat teruggebracht tot 25.000 ton. "We gaan nu over op aardgas en verwachten op grond daarvan dat in 1990 de uitstoot nog maar 15.000 ton is. Aardgas is weliswaar duurder dan olie, maar altijd nog goedkoper dan de maatregelen die we anders hadden moeten nemen".

Om ongelovige bezoekers te overtuigen van de geloofwaardigheid van zijn aanpak van de milieu- verontreiniging heeft het Slovnaft- concern demonstratief 5.000 jonge bomen als levend bewijs op het bedrijfs- terrein geplant.

(Uit de Gelderlander)

In maart Christendemocraat premier

Craxi mag weer even doorgaan

EEN GOEDE MAAND is hij demissionair geweest, toen ging hij voort met dezelfde vijf- partijencoalitie: Bettino Craxi, de eerste socialistische premier van de Italiaanse republiek. In zijn 'nieuwe' kabinet staan achter sommige portefeuilles andere namen, maar in wezen is de ploeg dezelfde als het kabinet dat aftrad toen het parlement voor de zoveelste keer een regeringsvoorstel verwierp.

Zal de volks- vertegenwoordiging nu vriendelijker zijn? Dat valt niet te verwachten, maar de partijen hebben afgesproken dat ze zullen proberen deze regering er in elk geval tot volgend voorjaar doorheen te slepen. Dan komt er in het Palazzo Chigi, waar de bureaus van de minister- president zijn, een wisseling van de wacht: niet langer een socialist zal er zetelen maar een christen- democraat, zoals in dit katholieke land bijna steeds het geval is.

NUTTELOOS

Deze afspraak hebben de partij- secretarissen onderling gemaakt. Dit was het werkelijke 'formatie- overleg' dat in Rome is gevoerd. Daarbij vergeleken was Craxi's komst naar het parlement om zich aan senaat en Kamer van Afgevaardigden te presenteren, een nutteloze liturgie.

Hij krijgt er geen problemen over het programma dat hij aanbiedt en dat een optelsom is van ieders verlanglijstje. Productie- verhoging, werkgelegenheids verruiming, inflatie- beperking, besparing van overheids- uitgaven, alles staat er in, tot en met een modernisering van de spoorwegen, van de telefoondienst en van het wegennet. De wijkssanering in de grote steden is niet vergeten, evenmin de hervorming van sommige ministeries, het onderwijs, de bescherming van Italie's rijke kunstbezit, de sport, milieu- bescherming en vele, vele andere zaken. De uitvoering van dit 'programma' zal elke regering werk geven tot ver na Craxi's heengaan.

BEZWAREN

De gevolgde methode wekt wrevel en riep bezwaren van

CRAXI

deskundigen op. De kamervoorzitter zelf vond het nogal belachelijk om het parlement te laten oordelen over een weggestemde ploeg die terugkomst in dezelfde politieke samenstelling en onder dezelfde premier. De afspraak tussen de partijen om de huidige minister- president tot maart te laten zitten getuigt van weinig respect voor de grondwet, die zegt dat de president van de republiek de premier aanwijst. Als nu al vast staat dat de volgende premier een christen- democraat is, komt president Cossiga er na Craxi's aftreden niet meer aan te pas.

Vooral de communisten, die Italie's grootste oppositiepartij vormen, winden zich hierover op. Zij kondigen hard verzet aan, 'over de hele linie'. Zowel Craxi als zijn toekomstige opvolger weet wat dit betekent. Christen- democraten en socialisten plegen immers de communisten om beurten het hof te maken om parlementaire steun te krijgen in moeilijke zaken.

Nu de regerings- partijen het om hun gebrek aan constitutionele scrupules bij de communisten verbruid hebben zal de coalitie geheel op eigen kracht moeten varen. Dat die kracht niet altijd toereikt weet Craxi uit eigen ervaring: precies de parlementaire verwerping van een regerings- voorstel — over de gemeente- financien — werd de aanleiding voor zijn heengaan in juni. Alleen door de vertrouwens- kwestie te blijven stellen, kan hij het redden, zoals hij het tot nu toe steeds heeft gered, langer dan al zijn voorgangers.

Koning ziet vreemd bondgenootschap PLO en radikale Moslims

Hoessein bezorgd over Israels bedoelingen op de Westoever

KONING HOESSEIN van Jordanië vreest dat Israël erop uit is de groeiende bevolking van de Westoever van de Jordaan te verdrijven en zo het koninkrijk Jordanië in gevaar te brengen. Hoessein zei in een vraaggesprek, dat hij een steunfonds in het leven wil roepen om de bewoners van de Westoever financieel bij te staan in hun pogingen het land te behouden. De kritiek op zijn breuk met PLO-voorzitter Yasser Arafat wees hij van de hand.

Israël zou de bewoners van de Westoever massaal kunnen verdrijven door inbeslagname van het land en andere maatregelen die het leven van de bewoners zuur maken, aldus Hoessein. De vorst wil kennelijk met de instelling van een steunfonds de uittocht van Palestijnen uit het gebied vertragen totdat een oplossing is gevonden voor het Israëlisch- Arabische probleem.

"Wat gebeurt er in het jaar 2000 wanneer de Arabische bevolking even groot is als de Israëlische of zelfs groter?" vroeg Hoessein. Een recent bevolkings- onderzoek in Israël en de bezette Arabische gebieden wees in die richting. Hoessein zei dat de Palestijnen in eigen land kunnen worden gedegradeerd tot "tweederangs burgers of erger".

Verder vroeg hij zich af of Israël serieuze plannen koestert om de Palestijnen geheel te verdrijven. Als dat zo is, zei hij, zullen de Palestijnen naar Jordanië uitwijken, "en dan hebben wij hier een probleem. De nationale veiligheid staat op het spel".

Jordanië heeft als gevolg van de oorlogen van 1947 en 1967 al een grote stroom Palestijnse vluchtelingen moeten verwerken. Hoessein zei dat de Jordaanse regering werkt aan een vijfjarenplan om de 850.000 bewoners van de Westoever, die vrijwel allen Jordaans staatsburger zijn, financieel te steunen. Premier Zaid Rifai, die het gesprek bijwoonde, zei dat volgens het plan naar schatting 150 miljoen dollar per jaar wordt vrijgemaakt voor programma's die door de bewoners van de Westoever worden geselecteerd.

Overigens blijkt Jordanië niet van plan te zijn de hulp voor de Palestijnen zelf op te brengen. Rifai zei dat de regering nog geen fondsen voor het plan heeft verkregen van Arabische of Westerse donoren.

Een deel van het geld zou zijn bestemming moeten bereiken via Arabische burgemeesters die, naar Hoessein hoopt, de plaats zullen innemen van de Israëlische functionarissen in bezet gebied. Daarmee stuit Jordanië natuurlijk op het probleem dat de PLO geen door Israël benoemde burgemeesters wil aanvaarden.

"Wij kunnen geen hulp overhevelen naar dorpen en steden die in principe door Israëlische functionarissen worden bestuurd", aldus Hoessein.

Drie personen die voor een burgemeesterschap in aanmerking kwamen, hebben zich onlangs echter teruggetrokken en de Jordaanse voorstellen om de benoeming te aanvaarden van de hand gewezen. In Damascus gevestigde PLO- facties hebben gewaarschuwd dat zij hun leven in de waagschaal stellen, wanneer zij het ambt aanvaarden.

De koning concludeerde dat er weinig hoop is op een nieuw vredes- initiatief sinds de mislukking van zijn gezamenlijke vredes- pogingen met Arafat op 19 februari. Hij zei dat de sluiting van alle Jordaanse kantoren van Al Fatah, de belangrijkste PLO-factie, deels het gevolg was van de bemoeienis van de groep met een Jordaanse parlementaire verkiezing en een studenten- demonstratie op de universiteit van Yarmouk, die leidde tot gevechten met de politie die drie levens eiste.

De regering had aanvankelijk gezegd dat de sluiting alleen het gevolg was van de kritiek die de Revolutionaire Raad van Al Fatah op de Jordaanse regering had geuit.

De koning stelde dat er sprake was van een "nogal vreemd en schandelijk bondgenootschap" tussen de PLO en radicale moslims, die door de regering waren beschuldigd van steun aan anti-Syrische dissidenten. Hij zei verder dat de arrestatie van een twintigtal leiders van de communistische partij in verband stond met de rellen op de Yarmouk- universiteit. "De communistische partij heeft besloten tot een beleid van confrontatie en tracht zoveel mogelijk verwarring te stichten", aldus Hoessein.

De koning heeft de Palestijnen dringend gevraagd tot herbezinning te komen over hun leiderschap. Zijn breuk met Arafat en zijn campagne tegen Al Fatah hebben geleid tot demonstraties op de Westoever ten gunste van de PLO- leider. Hoessein zei er echter van overtuigd te zijn dat "er altijd een hele grote zwijgende meerderheid is geweest" op de Westoever.

Hoesseins opmerkingen over een "grote zwijgende meerderheid" ontlokten meteen kritische reacties aan de meeste Palestijnse leiders.

Hanna Siniora, redacteur van het dagblad Al Fajr van Oost-

HOESSEIN

Jeruzalem, zei dat Hoessein en zijn aanhangers het vredesproces nieuw leven trachten in te blazen, maar dat "het zonder vertegenwoordigers van de PLO een hopeloze zaak is. Er heerst onder de Palestijnen geen algemene wens voor een dergelijke samenwerking met Hoessein", aldus Siniora, die vorig jaar door alle partijen was aanvaard als toekomstige Palestijnse onderhandelaar, vóór de mislukking van de door de VS gesteunde vredesinspanningen.

Siniora zei dat het erop leek dat Hoessein met zijn voorstel voor een nieuw steunfonds de Palestijnen stroop om de mond wil smeren, maar de "de Palestijnen zijn niet te koop". Bovendien zou Hoessein niet over de gelden beschikken om een dergelijk project te financieren.

Ibrahim Karaeen, redacteur van het tijdschrift Al Awdah, beschuldigde Hoessein van "pogingen om de Palestijnse identiteit" af te schaffen door het leiderschap door Jordaniërs te vervangen. Hij voegde daaraan toe dat de Palestijnen geen behoefte hebben aan "twee bezetters".

Walid Aboe Zuloef van het dagblad Al Quds was van mening dat de Jordaanse koning misleid is. "Als Jordanië denkt het probleem in zijn eentje te kunnen oplossen, wel, dat is gewoon niet haalbaar. Volgens mij heeft de koning de verkeerde inlichtingen gekregen over wat er gaande is op de Westoever".

(Uit de Gelderlander)

Afrika wil eigen man op hoge VN-post

Gezocht: opvolger Perez de Cuellar

MET MINDER DAN zes maanden te gaan voor de ambtstermijn van VN- secretaris- generaal Javier Perez de Cuellar afloopt, is in de wandelgangen van de Verenigde Naties het speculeren begonnen over zijn opvolging. Ervan uitgaande tenminste dat een ander deze post gaan bekleden.

De 66- jarige, wat stille Peruaanse diplomaat Perez de Cuellar heeft de VN nu zo'n vijf jaar aangevoerd. Een man die het ambt nooit heeft gezocht — hij hoorde van zijn benoeming toen hij op het strand lag — maar die er gedurende zijn ambtstermijn in ieder geval in is geslaagd noch de Verenigde Staten, noch de Sovjetunie, tegen zich in het harnas te jagen.

Maar Perez de Cuellar heeft in die periode weinig successen weten te boeken. Noch de Falklandoorlog tussen Groot- Brittannie en Argentinie, noch de kwestie van het gedeelde Cyprus konden door hem tot een oplossing worden gebracht.

AFRIKA

De Afrikaanse landen hebben te kennen gegeven dat het tijd wordt voor een Afrikaan op de post van secretaris- generaal. Het probleem is dat zij tot dusverre geen voor Washington acceptabele kandidaat naar voren hebben weten te schuiven.

Een westerse diplomaat in New York wijst in dit verband op de grote onvrede, met name bij de Amerikanen, over de weg die de onderwijskundige en culturele VN- organisatie, de UNESCO, is ingeslagen onder de leiding van de Senegalees Amadou M'Bow. Deze onvrede heeft al geleid tot het vertrek uit de organisatie van de VS, Groot- Brittannie en Singapore.

KANDIDAAT

De meestgenoemde mogelijke Afrikaanse kandidaat is de voormalige Nigeriaanse leider luitenant- generaal Obasanjo, die onlangs nog samen met de ex- -premier van Australie, Malcolm Fraser, het voorzitterschap deelde van de zogeheten 'groep van wijze mannen' van het Britse Gemenebest. Maar het feit dat hij afkomstig is uit Nigeria en geen Frans spreekt, is een handicap die mogelijk tot een Frans veto tegen zijn kandidatuur zou kunnen leiden.

Een andere Afrikaanse naam die in verband met de opvolging van Perez wordt genoemd, is die van de Zambiaan Paul Lusaka, een afgevaardigde voor zijn land bij de VN en een voormalige voorzitter van de Algemene Vergadering. Maar ook hij is niet geliefd bij Washington, en evenmin bij Londen. Niet alleen zijn matige optreden aan de voorzitterstafel in de Algemene Vergadering is daaraan debet. Ook het feit dat hij de Israelische delegatie oversloeg toen hij onlangs zijn curriculum vitae naar alle VN- delegaties stuurde, heeft een succesvolle kandidatuur, aldus een Israelische diplomaat, 'tot een onmogelijkheid gemaakt'.

NIET VERSTANDIG

Sommige Afrikaanse diplomaten menen dat het niet erg verstandig is zo actief te vissen

PEREZ DE CUELLAR

naar de kandidatuur voor de baan, die een salaris van meer dan 150.000 Amerikaanse dollars met zich meebrengt. De voormalige VN- secretaris- generaal en huidige Oostenrijkse president Kurt Waldheim, die destijds zeer actief maar tevergeefs een derde ambtstermijn probeerde te verwerven, heeft dit tot zijn schande ondervonden.

In de VN neemt men aan dat als de Afrikaanse landen niet binnen enkele weken met een acceptabele kandidaat komen, de Algemene Vergadering aan Perez de Cuellar (die onlangs een hartoperatie onderging) zal vragen ook de komende vijf jaar door het leven te gaan als de beoefenaar van wat wordt genoemd 'de meest onmogelijke baan ter wereld'.

(Uit de Haagsche Courant)

KARIKARI

1021 — "In de Seru Pretu zit een goudader, die tot in Zjaró doorloopt", zegt de eigenaar. "Een Amerikaan heeft er al eens naar gegraven, maar niet erg diep".

1022 — "Als die vrijheid komt", zei een slavin, "wil ik die shons eens graag een pak rammel geven met een bullepees; dan voelen ze ook eens hoe die neerkomt op het vlees van een mens".

1023 — In plaats van de kinderen een sleuteltje om te hangen, gebruikt men op Bonaire wel een dubbeltje; vandaar menig dubbeltje met soldeersel eraan.

1024 — Tegen astma helpt bloed drinken van een schildpad, gemengd met ezelinnemelk. Wie weet.

1025 — Het huis en de omgeving Korantin, Karantainegebouw, dankt zijn naam aan de bijnaam van de bouwer: Korantin.

1026 — "Ik kocht een paar nieuwe schoenen en gooide de oude in de mondi weg; dat hebben sommige opgevat als een teken, dat ik van mijn man af wil".

1027 — Een tambú- lied over discriminatie: "Een buitenbeentje van een rijke blanke wordt altijd ontzien en komt zelfs niet voor het gerecht; een neger wel, al komt hij uit een keurig gezin".

1028 — Kinderen maakten vroeger zelf hun pijl en boog; die pijl was een maisstengel met een cactusnaald.

1029 — Tanki Hoga Ju op Bonaire; daar heeft eens een radeloze moeder haar baby met armpjes en benen gebonden in verdronken.

1030 — "Met een teef bij je kun je waar dan ook in de wildernis gaan slapen; het dier gaat bij het hoofdeinde liggen en niets zal je overkomen".

1031 — "Als je gevochten hebt met je man en je bent helemaal van streek, stop dan stinkkruid in je kussen en je slaapt 24 uur achtereen". Onthouden.

1032 — Blaft een hond telkens naar iets wat jij niet ziet, vooral in de Vastentijd, dan ziet hij een geest.

1033 — Chita werd in haar eigen huis gevonden met dikke touwen op een stoel vastgebonden. Dat werd een tambú-lied: «Chita malu, Chita bon, almasola a kohe maré».

1034 — Of een woord familie- jargon is of streek- jargon of algemeen Papiamentu moet je controleren; bedenk dat de taal een springlevend wezen is.

1035 — "Wij hebben een paar jaar dicht bij een kerkhof gewoond en zagen 's avonds vaak mensen over de muur wippen". Dat is niet pluis.

1036 — De middagthee van rijke mensen, waarbij de vele tekortkomingen van het personeel worden besproken, noemt men «awa di redu», roddelwater.

1037 — Op Zjaró liggen nog de fundamenten van het «klostu di pader gesuita». Een gebouw van ± 10x20 meter plus bijgebouwen en kerkhof; door de grote orkaan verwoest.

1038 — "Als je uitgaat om iemand een gunst te vragen, geld te lenen of te poffen en je stoot je rechtervoet, dan zal het je lukken".

1039 — Sommige mensen bidden hardop als ze alleen langs een kerkhof moeten lopen; is toch veiliger, vinden ze.

1040 — Ook kinderen die te zwak zijn, hebben gebrek aan kalk en moeten zand eten uit een droge plas of uit de reten van een houten vloer.

1041 — "Soms ga ik naar mijn vriend, die ook over de tachtig is; maar dan zonderen we ons altijd een uurtje af, onze praat is zo heel anders dan die van die anderen".

PAUL BRENNEKER

Doorbroken en voortgezette traditie

"Het witte licht", nieuw jeugdboek van Diana Lebacs

Einde 1985 vond de première plaats van BOKA SARANTONIO, een film die geschreven en geregisseerd werd door Pacheco Domacassé. Diana Lebacs bewerkte het gegeven voor haar nieuwe jeugdboek HET WITTE LICHT, dat onlangs bij Leopold in Den Haag verscheen.

SIMON, DE ZOON van Ma Polin, heeft zijn geboortedorp Boka Sarantonio verlaten, maar keert er na jaren terug met een knappe Indiaanse vrouw, Adelaida. Dat brengt onrust onder de mannen van het dorp en jaloezie van de vrouwen, vooral van de ongetrouwde Rosoura die een oogje op Simon had, en de getrouwde Chepita en Marita, die zien hoe hun mannen Dodo en Wawa onder de indruk zijn van de begeerlijke jonge vrouw. Simon en Adelaida vestigen zich in het dorp en trekken zich niets van de traditionele codes en het verzet van de bevolking aan. Adelaida gaat mee de zee op en Simon vangt heel wat meer vis dan de dorpelingen: hij heeft in de vreemde betere vis- methoden geleerd, maar de vissers denken aan hekserij. Bovendien opent hij een bar en beconcurreert daarmee Rosoura, die nu de bevolking opstookt, en via de bruha Chayana — tevergeefs — zwarte kunst uitoefent tegen Adelaida. Wegens allerlei moeilijkheden gaat Simon buiten het dorp wonen op een rancho, waar na een jaar Soleil geboren wordt op hetzelfde moment dat de vissers Dodo en Wawa op zee verdrinken. Buchi Fil wordt peetoom van Soleil. Tijdens de «ocho dia» voor Dodo en Wawa verdrinkt Adelaida als ze mee is gegaan om te vissen, een dood die veroorzaakt is door de bruha Chayana. Bij het dorp is er een geheimzinnige spookachtige spelonk die volgens de dorpelingen het oord van monsters en demonen is. Daar spoelt Adelaida aan; ze wordt bij het dorp begraven. Vanaf dat moment is Simon ontroostbaar en onbenaderbaar; hij verstoot Soleil die nu door pleegouders wordt opgevoed, en sluit zich geheel in zichzelf op.

Het bovenstaande is de voorgeschiedenis die de peetoom Buchi Fil op p.36-67 aan Soleil vertelt, als die na negentien jaar in haar geboortedorp terugkeert, waarmee het boek begint. Zal de geschiedenis zich herhalen?

"Jij lijkt op je moeder, Soleil! Sprekend. Vandaar die diepe ontsteltenis en verwarring onder de mensen. Nu staan ze weer oog in oog met zichzelf; hun eigen daden van zo lang geleden". (p.67)

Simon, die nog steeds eenzaam buiten het dorp woont, wil nog steeds niets met zijn dochter te maken hebben, maar via een amulet van Adelaida, een Indiaans erfstuk van schelpen en zaadjes, komt hij langzamerhand tot inkeer. Soleil neemt haar intrek in het door Simon dichtgespijkerde huis in het dorp. De mensen van het dorp zijn nog steeds wantrouwig, inclusief Rosoura, de roddelaar Fefe en de dronkenlap Bazjan met zijn denkbeeldige hondje Lucera. Rosoura probeert nu Soleil te vergiftigen, maar dat mislukt. Na het verhaal van Buchi Fil komen de gebeurtenissen tot een hoogtepunt en een ontknoping.

Op Witte Donderdag vindt in het dorp het kastijden van de Judas- pop plaats. Rosoura vlucht weg als ze Soleil ziet, terwijl ze denkt dat ze die vergiftigd heeft. Opnieuw probeert ze daarna voodoo uit te laten oefenen — Soleil moet sterven! Maar Bokman's dodelijke missie mislukt, omdat Soleil zich losvecht. Ze gaat nu naar de geheimzinnige grot en Rosoura volgt haar. Het komt tot een gevecht en Soleil valt in de grot; Rosoura sleept zich in de richting van de zee. Maar Simon haalt Soleil nu uit de grot; ze leeft nog. Rosoura heeft zich verdronken. Het geheim van de grot dat de mensen altijd in hun ban heeft gehad, is opgelost doordat iemand de moed had te gaan kijken.

STRUCTUUR

Diana Lebacs heeft in dit verhaal opnieuw de zo vaak door haar gehanteerde driedeling aangebracht; deze keer alleen veel meer verborgen. Het eerste deel begint met de terugkeer van Soleil in het dorp. Daar verhaalt Buchi Fil haar tenslotte wat zich negentien jaar eerder heeft afgespeeld. In het derde deel vinden we de oplossing van het raadsel. De functie hiervan is een duidelijke verhoging van de spanning die elke lezer zal kunnen constateren: nieuwsgierigheid door onzekerheid.

Met deze driedeling hangt een tweedeling in vertel- instantie samen: een alleswetende, verborgen verteller in deel een en drie; het verhaal van Buchi Fil in deel twee. Bovendien hebben de 28 paragrafen en de epiloog nog een tiental hoofdstuk- titels, die ontleend zijn aan "een serie schilderijen uit het China van de twaalfde eeuw, bekend als de voorstellingen van de os", die Diana Lebacs ontleende aan M. Ferguson: *De Aquarius Samenzwering*, p. 264/265.

Centraal staat de tegenstelling tussen vroeger en nu, een generatie later. De handelingen van negentien jaar geleden worden exact herhaald: de aankomst in het dorp; het bezoeken van het huis en het café; het wantrouwen van de bevolking tegen de vreemdeling; Rosoura's pogingen de tegenstander uit de weg te ruimen; de rol van de geheimzinnige grot; de rol van Fefe de roddelaar, Bazjan de dronkenlap, Buchi Fil de vriend.

Maar de geschiedenis herhaalt zich niet, omdat Soleil — die naam betekent zon, het witte licht — de ban van het dorp verbreekt. Simon trok zich terug, waar Soleil het gevecht aandurft, maar nu toch gesteund door Simon.

BIJBELSE MOTIEVEN

Simon is een bijbelse naam en dat geeft nog een interpretatiemogelijkheid, die verband houdt met de in het boek beschreven tijd. De verlossing van het "monster" vindt plaats op Goede Vrijdag. Er zijn nogal wat verwijzingen naar bijbelse gegevens in dit verhaal, naast de allusies op volksgeloof, aan Ezè, bruha en voodoo, het boze oog, een amulet die genoemd worden.

"In de nacht dat dit kind van Simon en Adelaida geboren werd, scheurde de aarde. En vanuit de stinkende diepten kwamen de monsters naar boven gekropen om dit duivelse kind te beschermen. Zelfs Ezè was machteloos. Hij vuurde giftige pijlen af, maar de monsters vingen de pijlen en dronken het gif alsof het limonade was. Alleen één pijl was raak: midden in het hart van de duivelse moeder. Vlak voordat ze stierf bezwoer ze haar kind door en verderf te zaaien. De monsters huilden en Ezè..." (p.30/31), aldus de slangetong Fefe aan het einde van deel een. De beschrijving van de geboorte van Soleil alludeert met haar bijzonderheden op het sterven van Jezus. Ze worden als op één lijn behandeld. Ook vinden we een dergelijk voorbeeld van syncretisme in de beschrijving van «ocho dia» en «voodooman». En vergelijk het gebed van Buchi Fil tegenover de slangetong van Fefe:

"Moge God de Almachtige de Heilige Geest over jou laten neerdalen, mijn klein schepseltje, en voor altijd een lichtpunt zijn op jouw levensweg. Soleil, jouw naam betekent zon. Straal het witte licht uit van de sterke zon in het leven van eenieder die jouw levenspad kruist. En U, Aartsengel Michaël, smeek ik: wees een goede beschermengel voor dit kleine mensenkind en leid haar in al haar levensdagen. Amen". (p.59) Een kruis geeft aan waar het volksgeloof zich concentreert: bij de grot.

Aart de Broek sprak in zijn Cola Debrot- lezing op 2 maart 1986 over de eigen wijze waarop Caribische auteurs bijbelse gegevens interpreteren. In de film *Almacita di Desolato* speelden Norman de Palm en Felix de Rooy ook op eigenzinnige wijze met bijbelse motieven. Hier hebben we een voorbeeld in de jeugd- literatuur hoe bijbelse gegevens op een wijze gebruikt worden die afwijkt van de bijbels traditionele exegese.

Op Goede Vrijdag overwint het licht de duisternis. Maar het witte licht is hier het eigen onderzoek; de duisternis het woordelijke geloof in de traditionele overlevering. Door de hoofdstuktitels verbindt Diana Lebacs dit dan ook nog met Oosters mystieke ideeën.

UITWERKING

Diana Lebacs heeft dus een nogal gedurfde literair thematische greep gedaan in dit boek, dat ze realiseerde naar aanleiding van de door haar man Pacheco Domacassé geschreven en geregisseerde film *Boka Sarantonio*. Deze film heb ik niet gezien, maar een boek moet op zichzelf beschouwd kunnen worden. Hoe heeft Diana deze thematiek literair uitgewerkt? Daarover heb ik twee opmerkingen.

Allereerst vind ik de vertelwijze in de 91 pagina's nogal fragmentarisch. Het gegeven had aanleiding tot een dikker boek met meer details in de sfeer van de beleving kunnen en moeten geven. Regelmatig had ik eerder het idee dat ik een voorlaatste versie die de opzet weergaf, las, dan met een tot in details uitgewerkte roman zelf.

Ten tweede had Diana Lebacs nog eens de stofkam door haar taalgebruik moeten halen: woordkeus en zinsbouw laten soms te wensen over, wat met een rigoureuze redactionele revisie voorkomen had kunnen worden.

Men kan zich afvragen of boeken en films van de Antillen steeds over volksgeloof en dergelijke zaken moeten gaan, en of de behandeling van een modern thema uit de alledaagse werkelijkheid niet beter zou zijn. Afgezien van het feit dat ieder auteur natuurlijk vrij is in het kiezen van een eigen thematiek en daarbij de nodige afwisseling mag aanbrengen, moet geconstateerd worden dat Diana Lebacs op deze voor haar wèl nieuwe wijze het doel van al haar werken trouw blijft: eigen initiatief en onderzoek brengt vooruitgang in wat anders een angstige op traditioneel gezag berustende vicieuze cirkel zou blijven, traditie als fundament en inspiratie voor vernieuwing.

WIM RUTGERS

Diana Lebacs: Het Witte Licht
Leopold - Den Haag, 1986
91 pp.
ISBN 90 258 3936 3

Despedida

Kuater minût riba un baranka
den laman Karibe
kuater minût
ku e moveshon di ola
kuater minût bou di awa
meimei di koral i piská

Kuater minût di bida intenso
meditá bou di shelu ku strea
baila den solo
riba playa, den kunuku

Den kuater stap pa Wespen
den kuater bek atrobe
pa bandariba, zuit i nort
i a ta'mi atrobe

Kuater minût kù hende
na trabao
den karnaval

i e ora ei tempu a yega
ora a yega pa bai.

Un pida di mi mes ta keda
atras
Algun rayo di solo mi ta bai ku
né.

Isla ku ta bai ariba
Isla ku ta bai abou
Isla den Karibe
Isla chikitu, bunita Kòrsou.

PETER KOEDOOD
(Curaçao)

"Eiland van de regenboog"

REFREIN:
Mi dushi isla
Mi dushi Kòrsou (2x) ("SAMBA") (na elk couplet).

("BOSSONOVA") COUPLET 1:
Caribe mens
Ik heb een droom
een schone toekomstwens
(ik meen dit serieus, mijn vriend)
en zeg 't niet om te kwetsen):
Strait niet je haar om mooi te zijn
op feesten en in kerken,
je bent al mooi, dus zoek je ziel
en ga maar SAMEN-WERKEN; ontdek je ziel
ontdekt jezelf en ga dan SAMEN-WERKEN!!!

COUPLET 2:
Koning EENOOG
leidt zijn blinde volk
met stoere, ferme taal
Maar als dat zonder daden gaat
dan wordt dat eens fataal, want
als de schatkist ledig raakt
dan is dat gauw fataal.

COUPLET 3:
De ALM slaat fier de vleugels uit
als een phoenix uit de as
Maar zou zij ook de lucht in gaan
als er gaan subsisie was? (2x)
Voor korte tijd vloog zij niet meer
tussen Aruba en de VIJF
Status Aparte, Kaboutage recht
elkeen hield zijn poot stijf

COUPLET 4:
Een racetrack dwars door PUNDA heen
zette alles op zijn kop,
handel en toerisme bloeiden op
met een miljoenen FLOP.
Een paar slimmerds vulden hun zakken vol
Kòrsou stond op haar kop
de belastinggelden slonken snel
met die miljoenen STROP.

COUPLET 5:
De landbouw is een braak terrein
De oogst valt steeds weer tegen
't ligt eeuwenlang al op z'n kont
NAAR MEN ZEGT: Bij gebrek aan REGEN.
En niemand steekt zijn klauwen uit dus dat
blijft IMPORTEREN
van de groente en ook van het fruit
en dat is POTVERTEREN, deviezen voor
het buitenland
en ENKELE GROTE HEREN! (De winst gaat naar etc.)

COUPLET 6:
Landhuis ZEELANDIA
schittert weer ("Een verrekte positief
project!, zeg")
De elite kan er zomaar in terwijl het volk verrekt,
het elite sipt er zijn glaasje GIN
terwijl het volk verrekt!

COUPLET 7:
Een finka en een waterreservoir
ik noem er zo maar twee
De schade (VOOR 'T VOLK) is te overzien
en (praktisch) iedereen doet mee
Je moet het door de vingers zien,
want bijna iedereen doet mee.
Met 10 procent crisis-tax droeg men
WATER NAAR DE ZEE,
Van die 10 procenten crisis-tax
zakte mijn broek naar benee!!!

COUPLET 8:
Liberia politiek héél katholiek
TELEKORSOU liet het ons alleen zien
kroop op haar blote knietjes
naar PAUS PAULUS toe
MAAR HELAAS, die heeft háár niet gezien,
op haar knietjes naar etc...!

COUPLET 9:
En rijdt je op het eiland rond
dan is het lekker groen
De helft is boom
de rest is fles
en HEINEKEN is de HELD!
De helft is boom
de rest is fles
maar zonder STATIEGELD!

COUPLET 10:
SEAQUARIUM, het bruist, het leeft
uitgevonden door ene Dutch!
Het krijgt voor mij de EERSTE PRIJS
voor PRIVATE ENTERPRISE, het krijgt etc...!
Het Amstel bier het bruist 't leeft
gefilterd uit de zee.
Maar de flesjes zijn mij veel te
klein, want kwaliteit telt
toch voor twee?! (2x)

COUPLET 11:
De SHELL heet voortaan ISLAlala
De pijpen vlammen weer
de lucht kleurt rood
de angst (voorlopig) dood
en SPAANS nog bovendien,
de angst is dood,
de lucht kleurt rood
en Spaans bovendien.
(Geen NEERLANS meer, geen ENGELS meer, maar
SPAANS dat telt voor tien!)

COUPLET 12:
Op STUYVESANT draait alles puik,
daar werkt men zich de blaren.
De sfeer is ZO, en 't aantal dat SLAAGT
DAT STIJGT ER MET DE JAREN, de sfeer is zó
en 't aantal dat slaagt dat stijgt er
met de jaren! Stuyvesant, Stuyvesant, wat is er aan de hand!

COUPLET 13=1
CARIBE MENS
ik heb een droom
een schone toekomstwens
Ik meen dit serieus mijn vriend
en zeg 't niet om te kwetsen:
Strait niet je haar om mooi te zijn
op feesten en in kerken
je bent al mooi dus zoek je ziel
en ga maar samen-werken
ja, wees jezelf, ontdekt je ziel
ga met hem samen-werken.

PETER KOEDOOD

Geacht College en (andere) Mensen,

IN DE VOLGENDE tien minuten wil ik u graag deelgenoot maken van enige van mijn diepste ziele- roerselen, alvorens uit uw aller blikveld te verdwijnen. Hetgeen voor sommigen — naar ik hoop — een pijnlijk gemis en voor anderen — naar ik vrees — een eenvoudige opluchting zal betekenen.

De Zuidamerikaanse dichter Pablo Neruda noemde het leven UNA — niet te verwarren met een plaatselijke onderwijs- instelling — SOLA ORA LARGA
como una vena
y entre el ácido y la paciencia del
tiempo arrugado
transcurrimos
apartando las sílabas del miedo y
la ternura,
interminablemente exterminados.

Iemand uit een andere zonnige hoek, de Griekse filosoof FARTOKLES drukte zich korter en krachtiger uit met de welriekende uitspraak: "Het leven is een SCHEET OP DE EEUWIGHEID!"

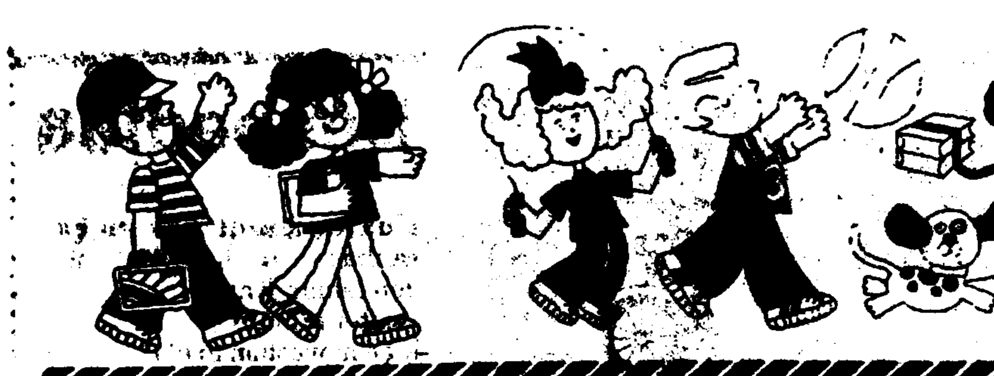
Minder cru, maar daarom niet minder raak typeerde Shakespeare de nietigheid des levens met Macbeth's hartekreet:
Out, out brief candle!
Life's but a walking shadow, a poor player,
That's struts and frets his hour upon the stage
And then is heard no more; it is a tale told by an idiot,
Full of sound and fury, signifying NOTHING. - overigens een aardige karakter- schets van deze speech -

Maar om u en mijzelf niet te veel op de proef te stellen met mijn gebazel spreek ik nu de indrukwekkende verzuchting uit van mijn Antilliaanse naamgenoot Pierre Lauffer: "MI TA KANSA, LAGA MI SO, LAGA MI SOSEGA", om te concluderen dat ik met deze bloemlezing de kern van mijn levens- beschouwing in een notedop heb gepresenteerd.

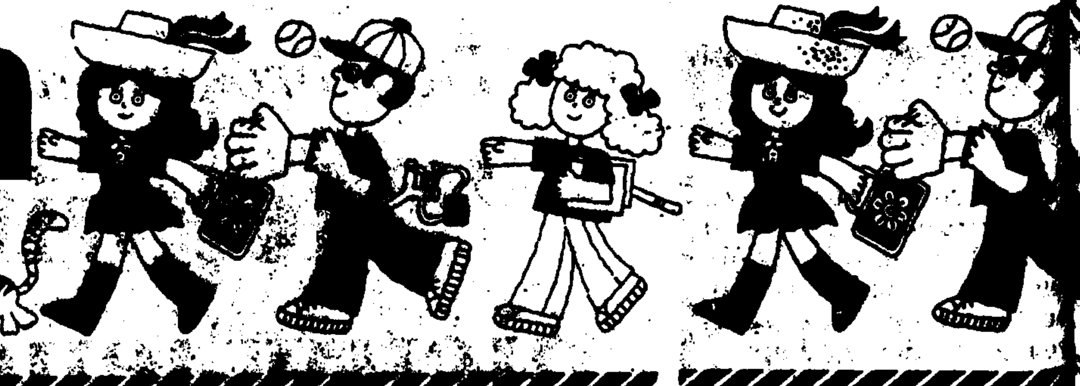
Tot slot wil ik nu een afscheids- gedicht voordragen waarin u een synthese vindt van boven- geciteerde filosofieën, geschreven onder het pseudoniem «LENGUA SKERPI» en getiteld «DESPEDIDA DESPUES DI KUATER AÑA». Daarna volgt dan nog een (niet minder serieuze) vrolijke muzikale satire over het afgelopen jaar.

1. Gedicht. Zie aldaar.
2. Satire. Zie aldaar.

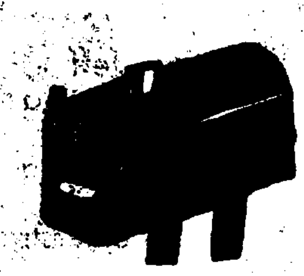
Peter Koedood, 26 juni '86
CURAÇAO.

Papilon
kinderpagina

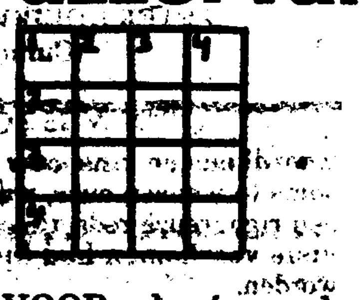
In de brievenbus

Beste kinderen,
Jullie hebben het al gemerkt, hè? Onze Papilon is veranderd. In plaats van elke week een halve pagina hebben we voortaan om de andere week een héle pagina. Ik hoop, dat er nu wat meer plaats zal zijn voor raadseltjes en spelletjes. Maar misschien moet ik dan wel minder verhaaltjes over onze kabouterfamilie schrijven. Wat denken jullie erzelf van? Willen jullie me dat eens schrijven? Intussen is de school ook al weer een paar weken aan de gang. Hoe gaat het met jullie nieuwe juffrouw of meneer in jullie nieuwe klas? Doe je best, hoor!

TANTE NEL

Puzzel van de week

1. daar zitten je tanden in
2. iemand die niet rijk is
3. einde van een gebed
4. vervoeging van kennen

ZIE VOOR oplossing en de winnaar de «Papilon» over twee weken. Stuur je oplossing voor 2 september 1986 naar de Amigoe (Scharloo heuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Nassaustraat 100; Bonaire - de heer Linkels, P.O.Box 122, Bonaire) en zet op de enveloppe: KINDERPUZZEL.

Winnares van de week is:

Rosemarijn de Jong
Kaya Nikiboko Zd 3
Bonaire

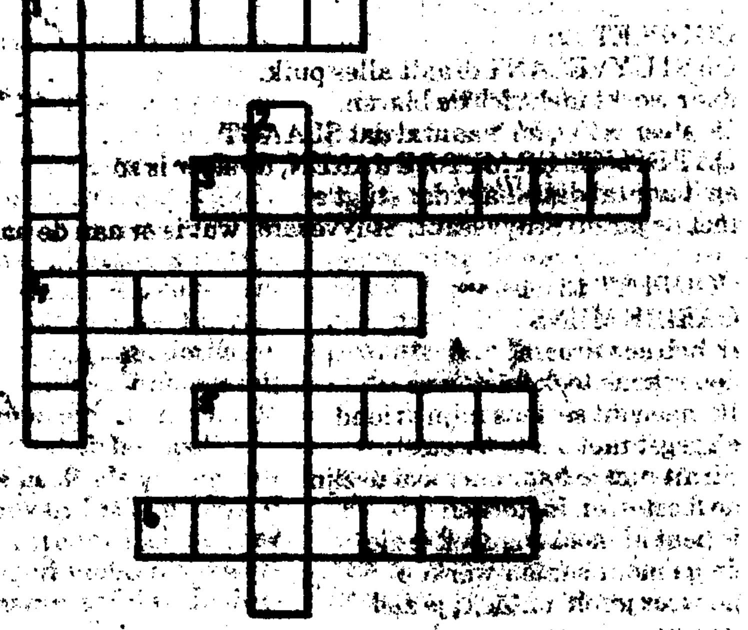
Haar prijs zal haar opgestuurd worden
Oplossing vorige keer:
1. tafel; 2. feest; 3. later.

Wie weet het?

Puzzeltje

1. de dag na zaterdag heet
1. voor zondag komt
2. na woensdag komt
3. na dinsdag komt
4. de dag na maandag heet
5. de dag voor zaterdag heet
6. na zondag komt

SIMBOE BIJ DE BRUG

simboe is op een plein
het plein is bij de brug.
kijk reus, een klok.
het is tien uur!
voor de klok
staat een man.
de man heeft een kar.
hij leunt op zijn hand.
de man kijkt naar simboe.
simboe, kijk maar in mijn kar.
ik heb snoep en ijs.
ik heb ook een ballon voor je

TEKENINGEN EN tekst door
E. Gooiker

De pyjama voor Pinkie

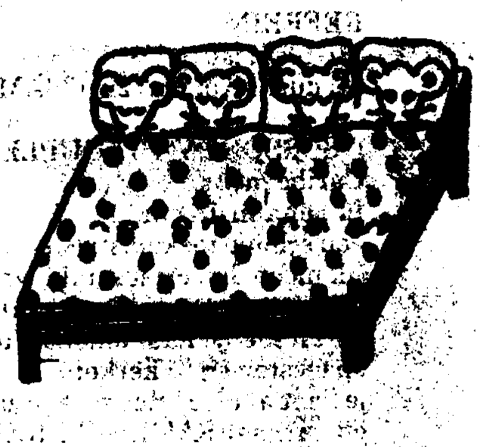
-door Nel Basilio-

PINKIES PYJAMA WAS helemaal versleten en hij moest een nieuwe hebben. "Mijn lappenkist raakt juist een beetje leeg", zuchtte Poetsje, "Oh gelukkig, hier is nog net een mooi lapje, dat ik kan gebruiken". En ze pakte een rose lap met groene balletjes.

Poetsje ging gelijk aan de slag. Ze knipte een rechterpijp en een linkerpijp voor de broek. Ze knipte een achterkant en een voorkant voor het jasje. En natuurlijk ook een rechtermouw en een linkermouw en ook nog een kraag. Tenminste. "Oh oh, zei Poetsje [illegible] dat nou? Er is niet genoeg goed meer voor de kraag". "Dan maak je een pyjama zonder kraag", zei kabouter Brr, die overal raad op wist. Maar dat wilde Poetsje niet. Een pyjama moest een kraag hebben, vond ze. En ze dook weer in de lappenkist. Misschien lag er wel ergens een stukje rose met groene balletjes. Maar het enige dat ze vond, was een groen lapje met rose balletjes. "Och, dat is ook wel goed", mompelde ze. "Alleen groene balletjes wordt zo saai". En tevreden ging ze aan het werk.

"Oehoe, is er iemand thuis?" Dat riep Muizemiesje, die even op bezoek kwam. "Och, wat mooi!" zei ze, toen het rose met groene balletjes- lapje zag. "Oh, wat zou dat leuk in mijn kinderbedje staan. Kijk, dit stukje zou precies passen". En ze pakte de achterkant van het jasje. Muizemiesje had vier kleine muizebabietjes, die in een bedje sliepen, dat kabouter Brr voor hen gemaakt had. "Ja", zei Poetsje, "jammer, dat ik geen stukje meer overheb". Maar toen ze zag hoe teleurgesteld het muisje keek, zei ze gauw: "Ai, neem maar mee, hoor. Ik zoek wel een ander lapje op". Blij rende het muisje met haar nieuwe schat naar huis.

En Poetsje grabbelde maar weer eens in de lappenkist. Hoe moest dat nu? "Ik neem dit groene lapje met witte streepjes maar", zei ze. "Het heeft wel geen balletjes, maar er zit toch groen in". Hè, ze had het er warm van gekregen. Ze ging buiten naast kabouter Brr op de bank zitten, gezellig. Dat vond kabouter [illegible]. Hij [illegible] rect een eindje op en legde zijn pijp naast zich neer, om het pyjamaatje te bekijken. "Ik ga beginnen met de broek", zei Poetsje. "Kijk, dit is de linkerkant.

Die moet ik aan de rechterkant naaien en klaar is Kees". Maar waar was de rechterkant gebleven? Ze keek eens links, ze keek eens rechts en... gaf een gil van schrik. "Je pijp, kabouter Brr! Je hebt je pijp er op gelegd". Maar het was al te laat. De pijp had een groot rond gat in de rechterpijp gebrand.

"Aiaiai", zei kabouter Brr, "wat heb ik nu gedaan?" Hij keek zo treurig dat Poetsje hem maar gauw troostte. "Het is niet erg, hoor. Ik zoek wel een ander lapje", zei ze. En even later kwam ze terug met een mooi wit lapje vol met rode bloemetjes. Zou dat even vrolijk staan! Poetsje greep naar de schaar, maar... waar was die nu weer gebleven?

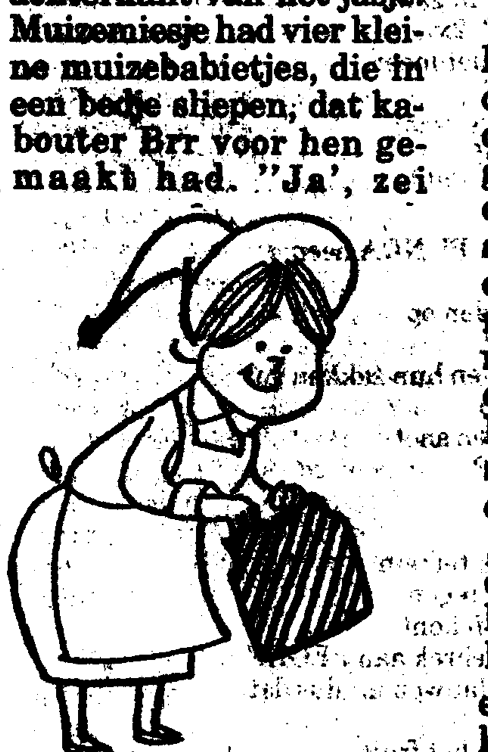
"Kijk eens Poetsje!" riep op dat moment een klein hagedisje. "Ik kan ook knippen". En zo trots als een aap knipte hij de linkermouw keurig in vier stukken. Arme Poetsje, nu moest ze alweer een nieuw lapje opzoeken! Er was niet meer in de kist. Alleen een blauw wit geruit lapje en een geel met grappige hondjes erop. Ze nam de hondjes, dan kon Pinkie 's avonds voor het slapen gaan nog even naar de hondjes op zijn linkermouw kijken.

Poetsje dacht dat het nu toch heus wel de laatste keer was, dat er iets tussen kwam. Maar toen ze weer op de bank zat, miste ze direct de rechtermouw. "Daar hangt hij", wees kabouter Brr. "De wind heeft hem in die cactus gewaaid". "Ik zal hem wel even voor je pakken", schetterde een parkietje. Maar hij wilde zo graag helpen, dat hij veel te wild aan het lapje trok. Krak, krak, klonk het. En even later legde een bedroefd parkietje twee stukjes mouw voor Poetsje neer. "Het geeft niets, hoor", troostte Poetsje. "Ik heb nog een geruit lapje over. Dat kan ik ook heel goed gebruiken".

En toen kreeg Poetsje eindelijk de kans haar pyjama af te maken. Eerst de broek, die er heel grappig uitzag met een rose met groene balletjes- linkerpijp en een witte met rode bloemetjes- rechterpijp. En daarna het jasje met een rose met groene balletjes voorkant en een groen met witte streepjes-achterkant. Bovendien zat het groene met rose balletjes- kraagje, aan de linkerkant de gele met grappige hondjes- mouw en aan de rechterkant de blauw wit geruite mouw.

"Hoe vind je het?" vroeg Poetsje trots. "Prachtig!" lachte Pinkie. En niemand heeft die nacht zo lekker geslapen als Pinkie in zijn mooie nieuwe pyjama.

Trucje

ZET DRIE glazen op de tafel zoals je hieronder ziet. Dan draai je drie keer twee glazen tegelijk om. Daarna moeten alle glazen met de bovenkant naar beneden staan.

OPLOSSING Trucje: Draai eerst glas 2 en 3 om. Draai de tweede keer glas 1 en 3 om. Draai de derde keer weer glas 2 en 3 om.

OPLOSSING Puzzeltje: zondag, zaterdag, donderdag, woensdag, dinsdag, vrijdag, maandag.

Speurpuzzel

B	O	R	S	T	E	L	O	N	P	G	K
O	R	E	B	B	A	W	Z	E	L	O	I
E	M	M	E	R	O	R	F	E	L	L	L
N	E	E	Y	A	K	Y	P	I	O	S	B
D	Z	E	N	G	N	F	E	G	N	E	M
E	E	Z	E	E	P	W	T	O	O	E	R
R	B	S	G	B	D	A	P	C	H	P	E
O	U	W	A	O	E	S	R	S	G	E	F
N	P	O	W	L	E	G	N	I	P	E	F
T	T	W	I	S	S	E	R	E	G	E	O
T	O	E	U	G	E	U	T	R	E	C	T
P	N	E	L	K	E	O	D	F	O	T	S

ZOEK ALLE woorden, die je hierbij ziet, in het lettervierkant. Ze kunnen van links naar rechts staan, maar ook van boven naar beneden, van beneden naar boven, schuin van boven naar beneden of schuin van beneden naar boven.

SCHOONMAAK

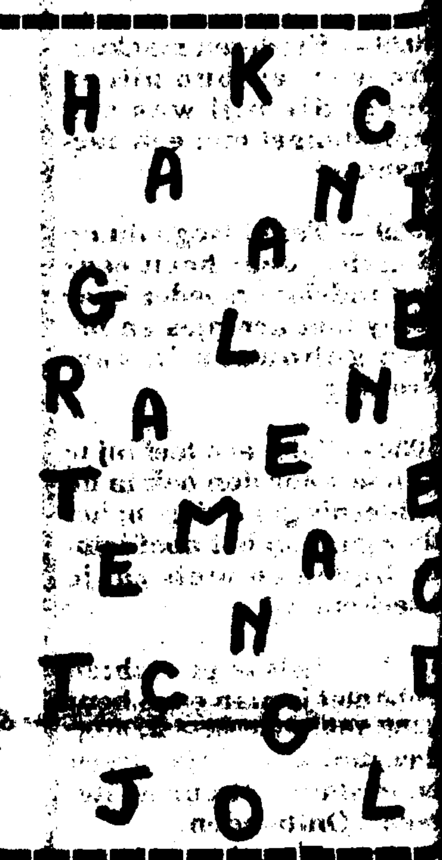
bezem, blik, boend[...], borstel, dweil, emmer, [...] wagen, ragebol, spo[...], stofdoek, stoffer, wiss[...], wrijfwas, zeem, ze[...], zwabber.

Puzzeltje

UIT DE letters, die je hier ziet, moet je zeven woorden van vier letters vinden, die hieronder omschreven zijn.

1. niet oud; 2. & 3. kreupel; 4. bloedvat; 5. Eskimohut; 6. munt; 7. broer van Kain.

Als je de eerste letter van [illegible] achter elkaar leest, ontdek je een Caribisch eiland.

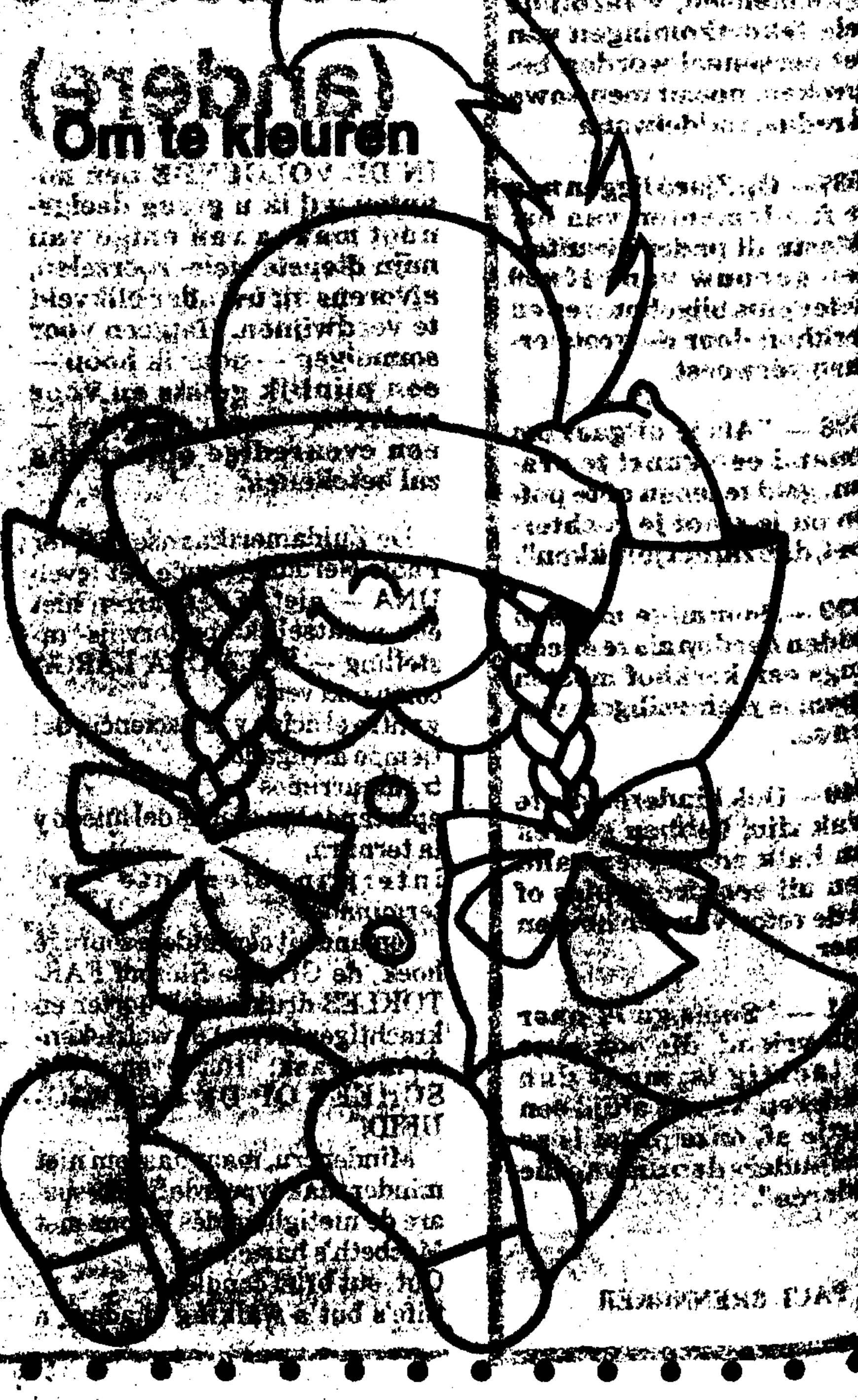
Mopjes

Een oude heer komt boos het kantoor van de krant binnen en eist de directeur te spreken. Deze: "Wat is er aan de hand?" "U hebt vanmorgen mijn overlijdings- advertentie in de krant laten zetten. Ik eis een rectificatie (bericht, dat iets fout in de krant is gekomen) en een excuus". Directeur: "Nee, meneer, dat zou niet verstandig zijn. Ik heb een beter voorstel: morgen plaatsen wij gratis een geboorte-aankondiging van u!"

*****

Emiel, wereloos, heeft moeite weer aan de slag te komen. Tenslotte besluit hij in dienst te gaan. "Bij welk onderdeel van het leger zou je graag komen?" Emiel: "Bij de generaals" "Man, ben je gek?" Emiel: "Nee, moet dat dan?"

Om te kleuren

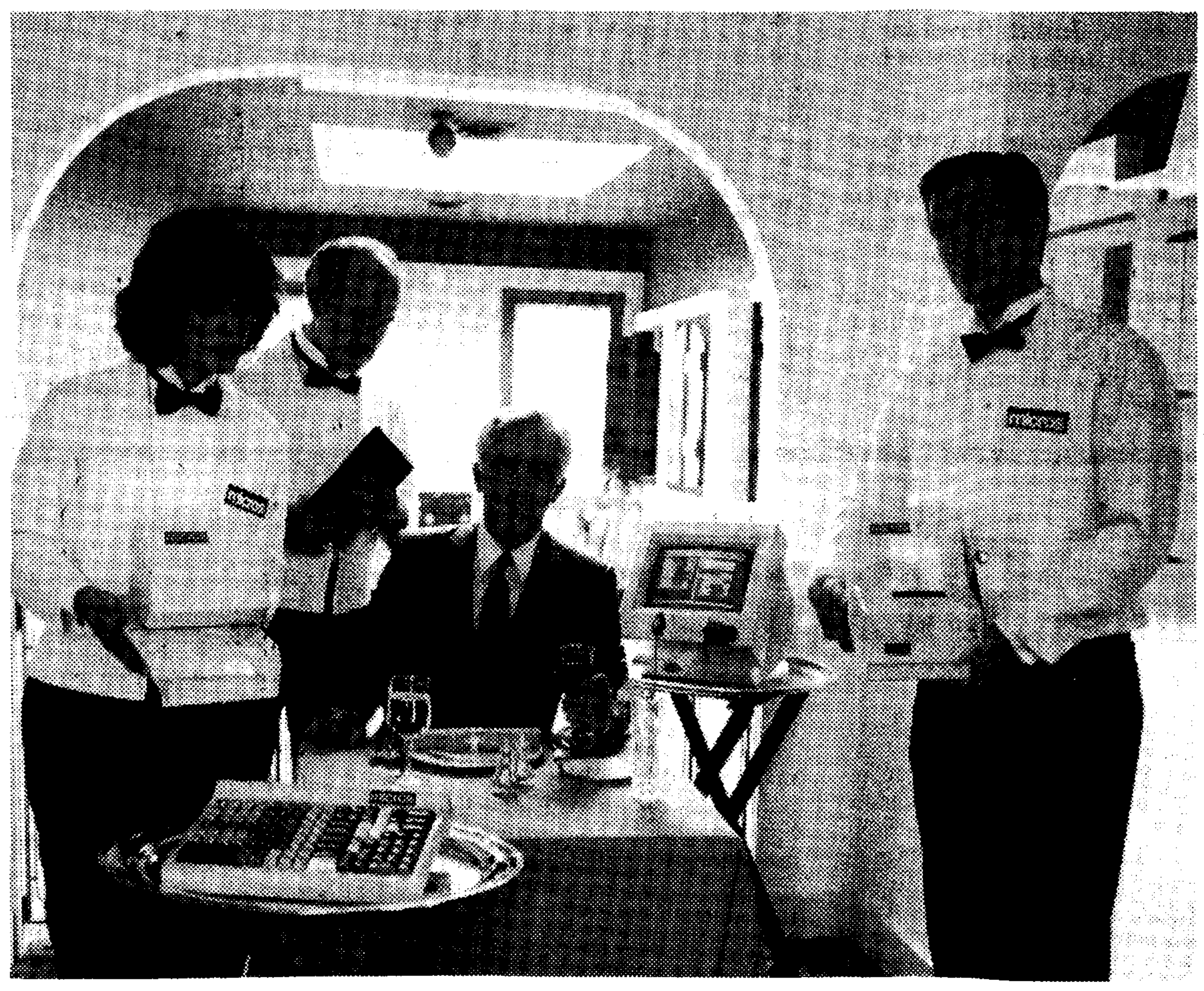
STROOMSTORINGEN HEBBEN GIGANTISCHE INVLOED OP HIGH TECH-APPARATUUR

Computer - deskundige Hendrik de Kruyf:

"We moeten nu maar eens af van dat Big Brother is watching you syndroom"

"WIL JE ALS eiland bijblijven, dan kan je automatisering, computers, tekst- verwerkende apparatuur absoluut niet tegenhouden op Curaçao. Wanneer je die ontwikkeling niet volgt dan weet je donders goed dat het bergafwaarts gaat. Met een totale bevolking van 165.000 is het niet goed mogelijk om te zeggen "we zullen de wereld wel even veranderen". Nee je dient je aan te passen aan die wereld. Anders lig je er zo uit. Natuurlijk lopen er hier ook mensen rond met "en na mij de zondvloed"- mentaliteit. Maar de meeste bedrijfsleiders die ik ken beseffen mijns inziens terdege dat men op het gebied van automatisering niet achter kan blijven".

Bovenstaande is de onomstotelijke zienswijze van Hendrik de Kruyf, automatiserings- deskundige en managing director van computer- firma Minihouse Curaçao. De Kruyff stelt dat het hele automatiserings- proces op Curaçao nog in de kinderschoenen staat. Er is een begin, maar dan een heel summier begin met kleine systemen, bijvoorbeeld het gebruik van één personal computer ten dienste van een heel bedrijf. Een fase die in Europa en Amerika niet meer denkbaar is...

De Kruyf benadrukt: "Je hebt hier te maken met de klassieke — zeg enigszins achterhaalde — vorm van automatisering, waarbij iedereen allerhande papiertjes invult, die dan weer verwerkt worden door de juffrouw van de mini- computer. Nee, de ideale situatie zou zijn dat iedereen een eigen terminal heeft, maar zover is men op Curaçao duidelijk nog niet".

Automatisering heeft «an sich» enorme consequenties voor overheid of bedrijfsleven. Hendrik de Kruyf stelt dat de invoering van computers door bedrijven vaak als excuus gebruikt wordt om tegelijkertijd het bedrijf diepgaand te reorganiseren. Dat betekent dat tevens vaak een stok achter de deur voor medewerkers die niet geheel voldoen. De stelling dat automatisering maar al te vaak banen gaat kosten, kan De Kruyf echter niet als vaststaand feit onderschrijven.

BESPARING

"Misschien in de eerste fase van automatisering", aldus De Kruyf. "Zo'n factor speelt mee in een neergaande economie. Toen het slecht ging in Europa zag je ook opeens overal computers opduiken. Men werkte bijvoorbeeld met een typekamer met vijftig dames. Met een geautomatiseerd systeem had men er nog maar drie nodig, hetgeen een grote besparing op je personeelskosten oplevert. Is die automatisering er dan tenslotte, en voorop gesteld dat het bedrijf goed blijft draaien, dan kunnen er weer nieuwe banen ontstaan. Computerisering geeft een uitstekend inzicht in je bedrijf. Je weet sneller de cijfers en kan daardoor eerder inspringen op markt- ontwikkelingen. Het bedrijf ontworstelt zich uit die neergaande economische spiraal en in een nieuwe fase, door uitbreiding, levert dit nieuw werk op".

Aan verregaande automatisering is dus volgens De Kruyf niet te ontkomen. "Ik denk vaak", zegt de computer- deskundige, "dat alle voordelen die aan automatisering verbonden zijn nogal eens licht vergeten worden en dat de nadelen te zwaar worden aangestipt. Iedereen vindt het heel normaal dat geld bij de bank keurig op je rekening wordt bijgeschreven. Je krijgt zelfs een overzicht thuis gestuurd. Dit geldt evenzeer voor de water- en electriciteits- rekening. Maar wanneer die automatisering je eigen bedrijf inkomt, dan wordt er vaak anders gereageerd, terwijl zo'n ontwikkeling eigenlijk alleen maar logisch is.

Een voorbeeld: Begin deze eeuw zaten er op het gemiddelde handelskantoor ontelbare klerken. Hun voornaamste taak was overschrijven, facturen, voorraadstaten; copiëren dus. Met de komst van de automatische copieer- machine verdwenen die klerken. En niemand die zich daar nu nog druk om maakt... Binnen het kader van de automatisering heeft men uiteraard veel meer van dit soort verschijnselen gehad. Banen verdwijnen en daar komt dan weer iets anders voor in de plaats. Wie kent er bijvoorbeeld nog die goede, oude ponstypiste met haar ponskaarten? Daar is ook een nieuwe verwerkings- ontwikkeling voor in de plaats gekomen...

COMPUTERFOUTEN

Tussen haakjes... Even iets uit de wereld helpen. Op Curaçao hoor je maar al te vaak: Sorry, verkeerde rekening, fout van de computer. Dat is natuurlijk onzin, want de computer maakt geen fouten. Je kunt echter een programma gebruiken waarin fouten zijn geslopen. Programmatuur is niet foutloos. Mensen maken de fouten. Stel je hebt een rekening betaald en de computerstaat geeft aan dat dit niet zo is, dan is niet de computer de schuldige van die verkeerde uitkomst, maar die mijnheer die de betalings- overschrijving nog in de bureaula heeft liggen en vergeten is hem in te tikken.

Wanneer een bedrijf begint met automatisering is dit gewoonlijk een moeizaam traject. Je hebt nu eenmaal altijd te maken met een inloop- periode en van de zijde van het bedrijf wordt dit soms wel eens te optimistisch bekeken. Men denkt: "Ik koop een computer en nu zijn al mijn problemen voorgoed opgelost". Maar zo ligt het natuurlijk niet. Automatisering levert op termijn wel degelijk revenuen, maar vraagt in de beginfase grote investeringen. In apparatuur en in know how. Dit laatste: Of je nu een kleine of een grote computer aanschaft, je moet er wel voor zorgen dat je intern, binnen je bedrijf, ook mensen hebt zitten die er verstand van hebben. Op Curaçao zit die noodzakelijke deskundigheid helaas nog teveel bij de automatiseerders, dus bijvoorbeeld bij ons bedrijf of bij IBM. Die deskundigheid is er meestal niet binnen de overheid en als je die know how mist, dan loopt je hele automatiserings- project ook niet van een leien dakje, omdat je voor iedere eenvoudige wissewas de automatiseerder erbij moet halen.

En dat gaat de overheid of het bedrijf in kwestie vette rekeningen kosten. De oplossing ligt dus hierin dat je deskundigheid moet kweken binnen je eigen organisatie door middel van gespecialiseerde computer- opleidingen. Want met zo'n peperdure geleverde computer moet je toch wel zelf overweg kunnen. In een jaar tijd dien je toch wel exact te weten wat de apparatuur doet, hoe hij reageert".

Volgens computer- deskundige De Kruyf moeten we zo langzamerhand af van het zogenaamde «Big Brother is watching you»- syndroom. "Dit is sterk overdreven. Men moet niet zozeer bang zijn voor verregaande automatisering, als wel voor een bepaalde wijze van gegevens- opslag. Het databank- idee. Zo werden in Zweden vertrouwelijke gegevens van de volkstelling misbruikt voor commerciële doeleinden. Dat kan volstrekt niet door de beugel en dit soort zaken dienen zodanig in de wet geregeld te worden dat oneigenlijk gebruik wordt tegengegaan. Men kan er terecht bezwaar tegen hebben wanneer grote gegevens- bestanden aan elkaar gekoppeld worden. Koppeling van belasting- gegevens, met welke krant je leest, je godsdienst en van welke verenigingen je lid bent, nu, wanneer je die stroom van gegevens combineert, dan kan iemand daar heel nauwkeurig uithalen wat voor een mens je bent...

Ik vind dus dat dit soort zaken gescheiden dienen te blijven. Alhoewel.... De bank weet echter wel wat je bezit... ook de Giro en de Telefoondienst hebben particuliere gegevens. Je ontkomt er als burger niet aan dat die gegevens ergens worden vastgelegd.

VERTROUWELIJKE GEGEVENS

Een ander facet", vervolgt De Kruyf, "wat de afgelopen jaren nogal in het nieuws is gekomen, is het "inbreken" op privé- computers. Illegaal dus. Op de Antillen zijn mij overigens geen gevallen van deze aard bekend. Inbreken kan pas dan wanneer het om bedrijfs- of overheids- systemen gaat die openstaan voor de buitenwereld. Bijvoorbeeld als je een verbinding tot stand kunt brengen door het draaien van een speciaal telefoonnummer. Over deze materie kan je inderdaad een beetje onrustig doen, want er zit een belangrijk veiligheids- aspect aan, wanneer confidentiële gegevens zomaar over straat zouden kunnen rollen.

Echter, "inbreken" in een computer- systeem is totaal niet eenvoudig. Je moet weten wat voor soort computer men heeft en onder welke programmatuur die draait. Daarnaast telt natuurlijk de deskundigheid van de "inbreker". Tevens heeft men vaak te maken met afgeschermd niveau's, waarbij het wel mogelijk is van een hoger niveau naar een lager te gaan, maar omgekeerd niet. Toch is het zo, ik merk dat nog steeds, dat men in grote bedrijven toch erg simpel en slordig met vertrouwelijke gegevens omspringt. De boekhouder heet Pieterse en gegevens in de computer waar hij aan werkt, hebben ook de code Pieterse, terwijl je als password, als toegangscode, eveneens Pieterse intikt. Ja, dat is gemakkelijk niet... Zoiets onthoud je wel.. Zo'n password 1234, gemakkelijk... Of het telefoonnummer van het bedrijf. Nee, ook dat vergeet jezelf nooit, maar een buitenstaander zal een dergelijke cijfer- combinatie als eerste proberen".

Wanneer we nu de situatie op Curaçao onder de loep nemen dan valt te constateren dat de overheids- diensten zo langzamerhand de keuze voor automatisering gemaakt hebben. Eiland- financiën, de Eilandsontvanger, gaat juist operationeel worden. Een beginfase dus. Ook de politie, met name de recherche- afdeling gaat ten dele automatiseren. Dit laatste project is in eerste instantie bedoeld om het politionele standaardwerk, onder andere het uitwerken van verbalen, te versoepelen. Dus meer een stuk tekstverwerking en geen gemechaniseerde vreemdelingen- opsporingsdienst of iets in die richting. Ja, grotere landen hebben gewoonlijk een centraal informatie- systeem, waarin iedereen die veroordeeld is zijn plaats heeft. Je kunt dit bijvoorbeeld op de luchthaven Schiphol aan den lijve ondervinden bij de paspoorten- controle. Door een paar toetsen in te drukken, kan een marechaussee onmiddellijk zien of je nog een boete voor foutparkeren moet betalen.

TOERISME

In het toerisme zal automatisering ook een steeds belangrijker plaats gaan innemen. Zo wordt het thans in een fase van renovatie verkerende Plaza Hotel geautomatiseerd. "Een groot hotel behoort eigenlijk geautomatiseerd te zijn", stelt De Kruyf. "Dit geldt voor het reserverings- systeem, het verbruik in de bars en restaurants en het telefoon- gebruik van de gast. De totale stand van zaken wordt bijgehouden door zogenaamde "intelligente" kassa- terminals, die aangesloten zijn op de centrale computer. Je bestelt wat bij de ober... De ober tikt het in... In de keuken wordt door de kok een bestellings- slip ontvangen.. Na het eten tekent de gast zijn cheque... Dit wordt weer doorgegeven naar de kassa- terminal en daarna verwerkt in het grote systeem. Dat is de toekomst in het hotelwezen.

Tevens willen wij hier starten met een informatie- systeem door middel van televisie- toestellen in de lobby. Via het systeem kan de toerist letterlijk allerlei informatie krijgen of het nu gaat om vliegtuig- verbindingen, packages, restaurants, tarieven, folkloristische gebeurtenissen, maar ook de baseball- uitslagen. Dit systeem behoeft voor een hotel niet persé een kostbare uitgave te zijn, omdat het door adverteerders opgebracht zou kunnen worden. En natuurlijk kan het hotel zelf haar activiteiten in het systeem inbrengen, hetgeen dan weer een verlichting in het werk van het balie- personeel kan betekenen".

Automatisering is dus volgens Hendrik de Kruyf een prima hulpmiddel. De manager kan er zijn bedrijf beter mee laten lopen, omdat hij up to date informatie ter beschikking heeft. Het is dus niet iets om bang voor te zijn. De Kruyf: "Je weet ook wanneer je moet gaan bestellen. Geen natte vinger werk, maar zeer nauwkeurig, zodat je niemand nee hoeft te verkopen, omdat je verzuimd hebt tijdig na te bestellen. Als je op Curaçao te maken hebt met een groothandel; dat is hier een vrij uniek gegeven. Want men handelt in voedings- middelen, hardware, medicijnen, noem maar op. Nu, om dat een beetje in grip te hebben; ik denk dat voor dit soort bedrijven automatisering onontkoombaar is. Drie maanden geen zware shag op het eiland is voor sommige rokers een onverteerbare zaak. Maar toch behoeft dat niet mogelijk te zijn wanneer je recente gegevens hebt over je leverings- cyclus aan de detail- handel en over je eigen stock- voorraad. Wat dat betreft zou het wellicht een aardige zaak zijn om eens een analyse te maken van de goederen- en leveringsstroom van groothandels die wel geautomatiseerd werken tegenover die zaken die nog op een meer klassieke basis werken.

FACILITEITEN

Een andere zaak", noemt De Kruyff, "het International Trade Centre Curaçao. Dit project moet als basis- voorwaarde samengaan met verregaande automatisering. Zo'n Trade Centre moet van de grond kunnen komen, ook al gezien het algemene opleidings- niveau van de bevolking in vergelijking met de regio. Curaçao heeft een duidelijke voorsprong en dient haar kans te grijpen. Ik geloof dat de voordelen waarover het eiland beschikt tot op heden niet voldoende zijn uitgebuit. Wellicht is het zelfs zo dat wanneer het nieuwe Trade Centre banen gaat bieden waar een hoog opleidings- niveau voor noodzakelijk is, een heleboel Antillianen in Nederland besluiten terug te keren. Ik durf zelfs te stellen dat het huidige opleidings- niveau van de Antilliaan in Nederland hoger ligt dan van de gemiddelde jonge Nederlander zelf. Dat soort brains zou je hier drommels goed kunnen gebruiken.

Wanneer je Curaçao als high tech- eiland gaat beschermen, dan moet je er echter wel op passen dat je alle faciliteiten kunt leveren. Een telefoon- verbinding van punt A naar punt B moet er gewoon zijn. En die verbinding moet goed zijn, of het nu regent of niet. Daarnaast moet de stroom- voorziening en infrastructuur perfect zijn en dat kost allemaal geld. Maar die voorzieningen zijn onontbeerlijk.

Stroom- storingen hebben bijvoorbeeld een gigantisch invloed. Ik kom bij een bedrijf omdat het systeem niet goed functioneert, althans er is een duidelijke storing. Daarna nog een storing. Een paar maal achter elkaar. Op een gegeven moment begeeft de printer het. Die knalt letterlijk uit elkaar. We halen die printer weg en vervangen hem door een andere. Die staat er nog amper drie uur of pats... printer kapot. Oorzaak is dan een onregelmatig stroom- voorziening met pieken en dalen. Die gevoelige apparatuur kan daar absoluut niet tegen. Dat moet je dan weer ondervangen door voltage regelende apparatuur; kosten bedrijf. Terwijl het eigenlijk zo zou moeten zijn dat je die kosten bij de stroom- voorziener kunt declareren, want die voorziener dient zijn stroom fatsoenlijk af te leveren.

Hetzelfde geldt overigens voor de telefoon- verbindingen die optimaal dienen te zijn om vanaf een afstand met apparatuur te werken. Wil je je als high tech- eiland gaan profileren, dan moeten dit soort dingen niet mogelijk zijn. Ja, ik realiseer mij, verbetering kost bijzonder veel geld en inzet. Maar het is noodzaak. Daar moet eenieder op het eiland van doordrongen zijn..."

Pakkerdjes

Bunita di ferf.
Un prenda pa Otrabanda.
E kas rose, skina Breedestraat/ Schrijnwerkerstraat.
Great.
Sandra.

Klagen, klagen?
Je hebt mij toch zeker niet horen klagen?
Stakkerdje

Dear Teams,
it was called.....
The claim to fame of Fort Knox?
What was Aristotle Onassis?

Iedereen van de weg!
Die gekken van de ACC hebben morgen weer eens een rally.

Dag B.
Welkom terug!
Prettige vakantie gehad?
Toch jammer dat je al terug bent; het was zo rustig zonder jou!
H.

Sorry hoor Joost,
Maar ik had die hamster écht niet gezien.
Pap.

Kleintje
Je zult het niet geloven, maar de maandag is tegenwoordig mijn favoriete dag.
Grote

Lieve K.,
Jammer dat je gebit zo rammelt, toch hou ik van je.
P.

Kees,
van harte pabien met je verjaardag. We komen nog langs met een kadootje.
Carla en de rest.

Lieve Francientje,
Jammer dat je nog niet kan lezen want dit pakkerdje is voor jou!
Oma Heks.

Leo,
Vonnis in je voordeel krijgen en dan zonder ons dat een potje gaan zitten vieren. Stijlloos! Je hebt wat goed te maken.
M. en L.

Adrie,
We zullen je missen.
de groep.

Weet je wat een probleem kan zijn?
Als je de vijf gulden voor een Pakkerdje wel hebt, maar niet weet aan wie je die moet richten.

Den,
Het wordt tijd dat je je lente kapsel verandert, de kerstballen moeten er zo weer in!
Hoho.

Familie V.V.
Hartelijk gefeliciteerd met de geboorte van jullie dochter.
Ans en Carlos.

Het opgeven van "Pakkerdjes", die respectievelijk vijf en tien gulden kosten, kan geschieden bij het redactie- secretariaat van de Amigoe. De Amigoe behoudt zich het recht voor de plaatsing van een "Pakkerdje" op basis van zijn inhoud te weigeren.

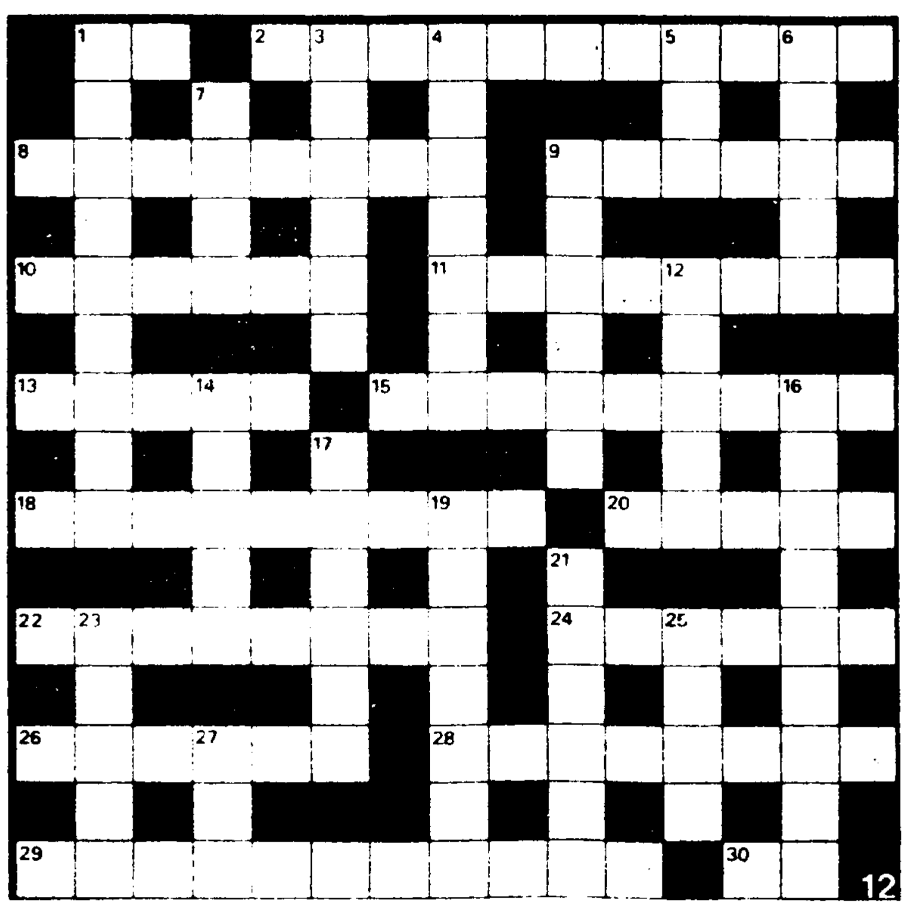

Als arts op Cuba

VS-deserteur: erg gelukkig

MIAMI — Hugo Romeu (31 jaar) zegt gelukkig te zijn nu hij weer in zijn geboorteland Cuba als arts werkzaam kan zijn. Romeu heeft dit via een omweg weten te bereiken. De afgestudeerde aan een der medische faculteiten in de Verenigde Staten was als laborant werkzaam op een Amerikaanse legerbasis in West Duitsland toen hij op 11 augustus er vandoor ging. Hij belandde uiteindelijk op Cuba. In een uitzending van Radio Havana zei Romeu dat hij zich heel gelukkig voelt. Op Cuba kan hij namelijk «vrij werken als arts» zoals hij het noemde. Zijn familie in de VS verbaast zich nog steeds over deze stap van Hugo. Zijn als tandarts in Miami gevestigde moeder Enna Romeu zei «ondersteboven» te zijn van het deserteren van haar zoon. «Deze verandering in zijn leven is voor mij een mysterie», zei ze. Hugo Romeu heeft volgens de Cubaanse inlichtingen gekozen voor desertie bij het Amerikaanse leger omdat hij zich niet kon verenigen met het beleid van Washington ten opzichte van Midden Amerika en omdat hij niet wil deelnemen aan een tweede Vietnam. En de richting van een nieuw Vietam gaat het volgens hem wel uit in Midden Amerika.

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: **1.** ter bescherming van een beroemde actrice? (1,1); **2.** vertegenwoordiger in duplo? (11); **8.** hoeveelheid ziften? (8); **9.** met een beker taal ik naar liefde (6); **10.** Ede en Son liggen in Denemarken (6); **11.** ros meisje in beweging (8); **13.** beestje in het ijs (5); **15.** vrolijk en niet bang (9); **18.** filosofisch kunstwerk (9); **20.** zijn drift werkt bezielend (5); **22.** om iets van vroeger aan te tonen? (8); **24.** uitkijken voor deze schalen! (6); **26.** buitenaardse beweging van het leger (6); **28.** door het slikken wordt vader een zwijger (8). **29.** tussenruimte om te bellen (11); **30.** modern voorzetsel (2).

VERTICAAL: **1.** voorkant van de televisie? (9); **3.** waardoor de bruid niet krimpt (6); **4.** sportief dansvermaak (7); **5.** Engelse opening in Frankrijk (3); **6.** achter een boom voegen (5); **7.** voor de grap gaat u naar binnen (4); **9.** wat u heeft als u 'r achter komt (6); **12.** aan gene zij van het water (5); **14.** in naam is hij de echte! (5); **16.** tegengestelde van de op de lange baan schuiven? (9); **17.** op de hoogte van een verdwenen melodie (6); **19. hinderlijk stel kleren! (7); 21.** O, een dorp aan de Zwarte Zee! (6); **23.** Belgische plaats die u niet in Limburg vindt (5); **25.** steek onder water (4); **27.** die drank staat weer centraal in 2 (3).

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Mevr. Judith Davelaar
F.D. Rooseveltweg 344
Curaçao

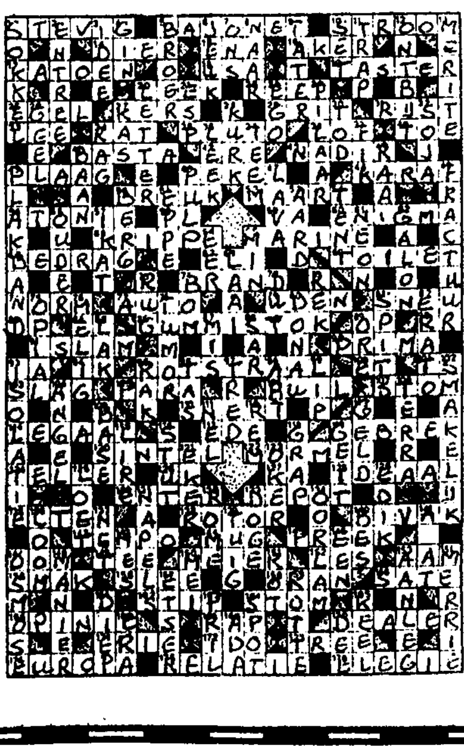
De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóóR vrijdag 29 augustus 1986 twaalf uur 's middags en duidelijk op de enveloppe vermelden:

KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

Recept

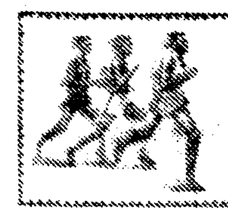
Sorbet di patia "Coraline"

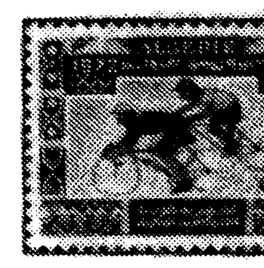
Pa: 4 persona

Mester di:
2 kup di patia, kaská, sin pipita, kòrtá na blòki
3 kuchara di suku na puiru
djus di un lamunchi
4 kuchara di likur òf kordial i algun tòpi di yerba bueno

Moda di prepará
1. Meskla ún kup di e patia ku e suku na puiru i e lamunchi; buta esaki den blènder hasi'é puré;
2. Buta e otro parti di patia aseka i meskla esaki bon den blènder;
3. Basha e meskla den un bol ku por bai den frizer i lag'é fris mas o menos dos ora;
4. Despues di e tempu indiká, ta bati e meskla te ora e ta bon skumá;
5. Bolbe buta e meskla den bol den frizer i laga e sòrbèt bira duru;
6. Laga e sòrbèt para un ratu (±3 minüt) na temperatura ambiental, promé ku sirbi'é den kopita.
Riba kada porshon ta basha un kuchara di likur òf un di kordial i ta dòrn'é ku un tòpi di yerba bueno.

Postzegels

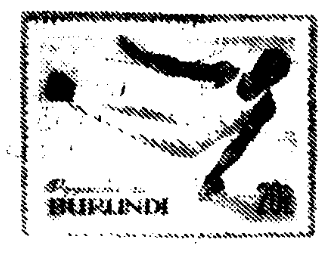

OP DE TUSSENTIJDSE Olympiade van 1906 te Athene volgden in 1908 de vierde moderne Olympische Spelen van Londen. Ook nu weer, denk aan de Spelen van Parijs in 1900 en aan die van St. Louis in 1904, zoekt men tevergeefs naar een filatelistische herinnering aan deze internationale sport- ontmoeting. Is de zuinigheid van de Schotten meer dan spreekwoordelijk, nu geven de Britten er kennis van, dat zij eigenlijk uit dezelfde hout gesneden zijn. Zelfs geen speciaal stempel kan er af.

Wat de Spelen zelf betreft, die kan men moeilijk vergeten. Voor het eerst in de geschiedenis van de mensheid mocht het vrouwelijk geslacht op een Olympiade laten zien, dat ook haar leden tot bijzondere sport- prestaties in staat zijn. Bij het boogschieten, bij het tennis en bij het kunstrijden op de schaats verschenen langgerokte dames op de wedstrijd- banen. Vooral dat "langgerokte" hoort er bij, omdat de tijd van de mini- kleding nog ver in het ongekende verschiet ligt en omdat men in die jaren het in het openbaar aanschouwen van een paar welgevormde vrouwelijke onderdanen nog als zedenkwetsend ervaart.

In 1908 te Londen kwam er eindelijk een einde aan de volstrekte hegomonie van de Amerikanen wat het aantal overwinningen betreft. In 1896 ging alleen de marathon naar de Griek Spiros Louis; in 1900 te Parijs en in 1904 te St. Louis was alles wat op het erepodium belandde Amerikaans van nationaliteit. Nu, in Londen, kregen ook enkele atleten van de 21 overige deelnemende landen de kans tot de finales door te dringen. Als laatste bijzonderheid van deze vierde moderne Olympiade is het bijzonder dramatische slot van de marathon te vermelden.

Met een opmerkelijke grote voorsprong op de overige lopers naderde een zekere Dorando de finish. Met een glorieuze overwinning in het zicht zakte hij echter, totaal uitgeput, enkele meters voor de eindlijn in elkaar. Medelijdende toeschouwers schoten hem van alle kanten te hulp, hielpen hem overeind en begeleidden hem bij de laatste passen. Helaas moest de jury Dorando op de finish- lijn deskwalificeren, omdat hij tijdens de wedstrijd hulp van derden had aanvaard.

In 1912 volgden de vijfde moderne Olympische Spelen, die ditmaal te Stockholm in Zweden gehouden worden. De Zweedse Posterijen, reeds vanaf het begin in 1855 erg attent op allerlei mogelijkheden op postzegel- gebied en daarom in de filatelie constant verzekerd van een grote supporter- schare, gaan ijverig van start met het hanteren van een propaganda- stempel. In een later stadium komen daar nog een tweetal herinneringsstempels bij. Aan de uitgifte van een speciale postzegel- serie kwam men echter nog niet toe. Het lijkt er op, dat daar de tijdgeest nog niet rijp voor was.

Over de Spelen te Stockholm zelf is maar weinig te vertellen. Opnieuw nam het aantal deelnemende landen toe. Men kon zelfs met voldoening vaststellen, dat alle vijf werelddelen op de Spelen vertegenwoordigd waren met in totaal 4742 sportlieden van 27 verschillende naties. Bijzonder de uit Finland afkomstige atleet Kolehmainen maakte de toeschouwers door zijn glansrijke overwinningen duidelijk, dat er voor de toekomst op het gebied van de lange afstandloop- wedstrijden nog heel wat uit het land van de duizend meren te verwachten viel.

De Eerste Wereldoorlog verhinderde het houden van een zesde Olympiade. In 1916 was de al oude godsvrede van de Grieken in geen velden of wegen te bespeuren en zelfs het wonder van de mannelijke schoonheid, Phoebus Apollo, vergat bij al dit dreigende en werkelijke geweld zijn taak om als wrekende beschermer van de Spelen op te treden. De vrede en de broederschap smoorden in de loopgraven- oorlog aan de Yzer in België en bij Verdun in Frankrijk.

M.ARVI

(wordt vervolgd)

Antillianen in Nederland

ER LIGT NU in de boekwinkels een boek over de Antillen. Het is een boek getiteld «In het land der overheersers», geschreven door Emmy Maduro. Het kwam uit als het honderdste deel der verhandelingen van het Koninklijk Instituut voor Taal, Land en Volkenkunde, Dordrecht. De titel doet wat politiek aan doch de studie van Emmy Maduro gaat verder. Het is een poging om de trek van de West naar Holland te beschrijven en ze heeft vele gegevens verzameld. Vooral, en dit bracht de titel mee, gaat het over de deelname aan de ondergrondse acties in de tijd van de oorlog en de bezetting in Holland en figuren als Ecury en De Lannoy vonden beschrijving.

Het boek bevat vele gegevens die hier en daar verborgen waren, maar (natuurlijk) volledig is het lang niet. Het kan een aanzet zijn tot verdere studie. De koloniale tijd levert natuurlijk niet zo veel gegevens over Antillianen die naar Holland kwamen. In de achttiende eeuw zien we eens een enkele militair, later meer via de zgn. koloniale reserve, zodat jongens van Curaçao via Holland in Batavia aankwamen.

De schrijfster deed een poging, maar we weten niet, hoeveel jongens die met de boten van de KWIM (voorloper van de KNSM) naar Holland kwamen en in Holland blijven hangen. In Amsterdam liepen ze rond, zodat een geestelijke van de Nicolouskerk tegenover het Centraal Station maar Papiaments ging leren om die "schapen" op te vangen.

Er komen inlandse roepingen, zoals dat heet en we zien een seminaris Ellis in Driebergen en op het college van de Dominicanen in Nijmegen eerst (later in Neerbosch) zien we A. Zeppenfeldt, L. Kranwinkel, Walter Booi, A. Römer om enkele te noemen. De zusters kan men terug vinden in het Jubileumboek van Soeur Bathilde over de zusters van Roosendaal. Bij de fraters zien we fraters Sprockel en Martha. Op de kostscholen kwamen de jongens en de meisjes en dat overal, ook in Duiven Hoge zand, Venraay, Sambeek enz.

De studenten in Nijmegen hadden hun debatingclub CANOA, waarvan we het grootste lustrumfeest herinneren met speechen in de vereniging in Nijmegen, met plechtige ontvangst in het Stadhuis van Nijmegen. De groep die naar Holland kwam om bv. bij Fokker te werken en de machinefabrieken dienen beschreven te worden (men werkte tot in Steenwijk toen).

Op het gebied van de sport manifesteerde zich de Antillianen, denk aan record- zwemmen en de moderne baseball- wedstrijden, Men studeerde voor vroedvrouw, voor notaris enz. Deze studie is wat politiek ingesteld gezien de titel, maar er komt wel méér los. Het kan een goede aanzet zijn voor verdere studie. De invloed van de missie tentoonstellingen, waar toch typische "stands" waren over de Antillen gingen nog door tot de vijftiger jaren en men kan de artikelen lezen over Curaçao en de andere eilanden in tijdschriften, als de St. Dominicus Penning.

De achtergrond van de Ronde Tafel Conferentie blijft in het duister in dit boek, maar mocht ook niet te veel eisen voor deze eerste aanzet. Wat er over Antillen in Holland verscheen, is een lange lijst. De muziek werd bekend of het nu de Misa Alegre, is, of profane muziek. De geestelijke verzorging werd ter hand genomen. T. Huigen, B. Jansen en W. Lampe zijn de beginners voor regelmatig contact, via Eglantiers gracht, in Amsterdam.

Toen in Holland een stroom van boeken verscheen over de veertig jaar geleden zijnde oorlog, werd er gezucht. Wanneer komt er toch een goed boek over de Antillen in de oorlog om de jongens te bedenken ook die in Holland hun leven gaven. Over Boy Ecury verscheen het boek van Schouten en ook de mannen van de handelsvloot vonden beschrijving. Hoeveel stierven bij duikboot- aanvallen?

Dit boek van Emmy Maduro kan helpen. Een mooi begin is het te noemen en met medewerking is er een breder veld te tekenen. Men kan de positie der Antilliaanse maatschappij beter nagaan. Men kan ook beschrijven een beeld van de moeilijkheden op crimineel gebied, over de verwarring op zedelijk gebied, over de neiging tot de moderne secten. Een open boek over dit alles kan ons meer inlichtingen verschaffen.

Dit alles wil niet zeggen dat we Emmy Maduro feliciteren met deze eerste aanzet tot een beschrijving van het beeld van de Antilliaan in Holland. Niet alleen door filmen kan het begrip beter worden, maar een meer uitgebreide studie kan laten zien en doen begrijpen wat Holland was voor de Antilliaan in het algemeen en voor de ondergrondse strijders in het bijzonder. Het boek zal naast dat van Jules Palm, «Kinderen van de Fraters» zeker een goede markt hebben in Holland. Maar we hopen op meer.

PATER W.M. BRADA

Mister Michelin

WILLEMSTAD — Eén van de taken van de Havenpolitie is het bergen van lijken. Daar wij op een eiland wonen en omringd zijn door water, komt het regelmatig voor, dat wij te maken krijgen met drenkelingen. Bovendien is het aantal niet- zwemmers op ons eiland schrikbarend groot.

Het bergen van lijken, vooral als deze al enkele dagen onder water hebben gelegen, is beslist niet een van de plezierigste baantjes, maar het behoort nu eenmaal tot de taak van de Havenpolitie. In mijn zesentwintigjarige loopbaan bij deze dienst heb ik heel wat lijken geborgen en vaak onder zeer moeilijke omstandigheden.

Jaren geleden op een zondagmiddag, zo tegen vijven, werd er aan het bureau van de Havenpolitie gemeld, dat er een man was verdronken in de Sint Jorisbaai, aan de noordkust. Na deze melding gingen twee man van de Havenpolitie ter plaatse voor het bieden van eventuele hulp en teneinde een onderzoek in te stellen. Uit het onderzoek bleek, dat de man ter hoogte van de Sint Jorisbaai op de rotsen had zitten vissen en plotseling door een hoogoplopende golf van de rotsen was geveegd, waarbij hij in een kokende zee terecht kwam en jammerlijk verdronk.

Een particuliere duiker werd ingeschakeld, die zich ter plaatse, met ware doodsverachting, te water begaf en op zoek ging naar de drenkeling. Dit zoeken bleef vooralsnog zonder enig resultaat. Tegen het vallen van de avond werd de zoekactie gestaakt, in verband met de ingevallen duisternis. Daar het voor de nabestaanden een heel nare zaak is als de drenkeling niet gevonden wordt, bleef een patrouille van de Havenpolitie de volgende dagen regelmatig en nauwgezet de noordkust afzoeken, maar trof de geen lijk aan en verder zoeken bleef vruchteloos.

Daaraan volgend, op vrijdagmorgen, werd er door een visser gemeld dat hij ver van de kust in het noorden van de Sint Jorisbaai, een lijk had zien drijven. Na deze melding gingen wij met de politieboot, bemand door een boot- bestuurder, een matroos, twee agenten en de chef van de Havenpolitie, voorzien van een onhandelbare lijkenkorf en andere bergings- middelen, ter plaatse.

Een lange ongemakkelijke tocht, vooral toen wij Oostpunt waren gepasseerd en in een zware hoge deining terecht kwamen. Onze boot- bestuurder Dirk bestuurde de boot. Dit was hem wel toevertrouwd, want hij is een doorgewinterde zeeman, die alle zeeën bevaren heeft. De zo gevreesde zeeziekte bleef gelukkig uit. Ter hoogte van de Sint Jorisbaai, ongeveer vijftien zeemijlen uit de kust, zagen wij iets in het water drijven. Toen wij met de boot naderbij waren gekomen, bleek het inderdaad een lijk te zijn. Het zag er weerzinwekkend uit met een enorme opgezwollen buik. Het weefsel van het hoofd, de armen en de benen was reeds geheel verdwenen. Het was ongekleed en het geheel had een afzichtelijke witte kleur. Het lijk verkeerde in verregaande staat van ontbinding.

Boot- bestuurder Dirk doopte het lijk meteen maar «Mister Michelin». Hij dacht daarbij kennelijk aan het opgeblazen witte mannetje, dat de fabrikanten van autobanden hadden ontworpen om er reclame mee te maken voor hun bekende Michelinbanden. Met een heleboel zeemanskunst van Dirk kregen wij het lijk dan uiteindelijk in de onwillige lijkenkorf en bonden deze langszij aan de politieboot vast.

«Mister Michelin» lag vredig op zijn rug in de korf, staarde met zijn holle-gaten- ogen naar de witte wolken aan de blauwe hemel en verspreidde verder een ondragelijke stank. Als wij met de boot in een golfdal doken, werd het lijk af en toe flink gewassen door overkabbelende golven en moesten wij het met de lange bootshaak in bedwang houden, zodat het lijk niet uit de korf kan spoelen. Overigens een sinister baantje. Met zakdoeken, die wij met Glacial hadden doordrenkt, voor de neus en de mond gebonden, vingen wij de terugtocht aan.

Van de wacht- commandant Centrale Politiepost kregen wij via de radio de opdracht naar de Fuikbaai te varen waar de familieleden van de overlevende op ons zouden wachten voor de herkenning en de verdere teraardebestelling. Het lijk diende onmiddellijk begraven te worden. Ook de politie- arts werd gewaarschuwd voor het constateren van de dood. Laat in de middag arriveerden wij dan met ons droevig vrachtje in de Fuikbaai. De vlag waaide halfstok vanaf de achtersteven van de politieboot. Op de terugweg hadden we de Passaat in de rug, zodat de lijkenlucht om de boot bleef hangen. Het was een onwelriekend tochtje.

Er waren heel wat familieleden komen opdagen, klaar voor de begrafenis en in het zwarte pak gestoken. Aan twee broers werd het lijk getoond en zij herkenden het onmiddellijk, als dat te zijn van hun overleden broer. Tot nu toe weten wij niet waaraan zij het lijk zo gauw herkenden, maar in ieder geval was er aan de eisen van de wet voldaan.

Ook de politie- arts verscheen ter plaatse. Een bekende kunstzinnige figuur uit onze gemeenschap. Hij verklaarde dat het lijk dood was, maar dat wisten wij ook al. Verder bleef hij het lijk aandachtig observeren en zei toen: "Ik heb eens van zo'n opgeblazen kadaver een schilderij gemaakt en won er een eerste prijs mee op een tentoonstelling ergens in Brazilië". Ach, zo heeft eenieder zijn liefhebberijen.

Een oud baasje verscheen ten tonele en zei dat hij de grootvader van de overledene was. Hij vond dat de gouvernement maar voor de begrafenis- kosten moest opdraaien. Toen onze chef hem aan het verstand had gebracht, dat deze kosten voor de nabestaanden waren, bleken deze nabestaanden uit twee groepen te bestaan.

Beide partijen hadden, kennelijk zonder onderling overleg, elk een begrafenis- ondernemer besteld. Dit scheen aan een reeds jarenlange familie- vête te liggen. Op een gegeven moment verschenen er twee lijkwagens, elk met een lijkkist. Begrijpelijk dat er verschil van mening tussen de begrafenis- ondernemers ontstond over de vraag wie nu eigenlijk «Mister Michelin» moest kisten.

«Mister Michelin» verspreidde nog steeds een ondragelijke geur en het werd hoogtijd, dat hij naar zijn laatste rustplaats werd gebracht. Dat vond onze chef ook. Hij haalde zijn portemonnee tevoorschijn en haalde er een zilveren gulden uit. Het was een Salomons- oordeel. Hij liet de begrafenis- ondernemers kruis of munt gooien wie nu de begrafenis mocht verzorgen.

«Mister Michelin» werd door twee knoflook kauwende lijkenbezorgers in zijn kist gedeponeerd. Zij boden mij ook een teentje knoflook aan. "Dan krijg je geen lijkengas in je maag, brigadier", legde de ene uit. Ik stak het in mijn mond en begon flink te kauwen. Even later kreeg ik een smaak in mijn mond alsof ik een dode rat had opgegeten en bleef verder de hele dag na-boeren.

Met bekwame spoed werd «Mister Michelin» naar het kerkhof gereden, achtervolgd door een enorme zwerm vliegen. Hij werd verder met weinig plichts- plegingen onmiddellijk ter aarde besteld.

Hij ruste in vrede.

uit de verhalenbundel «Strange People in a Crazy Harbour», door Henk A. Klomp

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

Begeleider werkgroep uitvoering Berenschot-adviezen

Swierenga: Den Haag vol lof over dynamische ged. Crestian

KRALENDIJK — Afgelopen donderdag arriveerde voor een driedaags werkbezoek op Bonaire de onlangs vertrokken deskundige van het organisatie- bureau Berenschot drs Harm Swierenga. Bedoeling van het bezoek van Swierenga is de begeleiding van een werkgroep, die geacht wordt de aanbevelingen van het Berenschot- rapport uit te voeren. Drs Swierenga ziet de werkzaamheden met vertrouwen tegemoet, vooral daar Nederland bereid is de kosten van de werkzaamheden op zich te nemen. Volgens Swierenga een gevolg van de waardering die men bij het Kabna heeft voor de gedeputeerde Franklin Crestian.

Afgelopen week verbleef Crestian in Nederland waar hij besprekingen voerde met de vertegenwoordigers van het Antillenhuis en de Kabna. Volgens drs Harm Swierenga, die gedurende een jaar werkzaam is geweest op Bonaire en momenteel bezig is met de reorganisatie van het Arubaanse overheids- apparaat, is men over de gang van zaken en met name over gedeputeerde Crestian uiterst tevreden. Verschillende malen schijnt de kennelijk toch wel op bepaalde gebieden — dynamische gedeputeerde ten voorbeeld gesteld te zijn, waarbij in Nederland zelfs werd opgemerkt dat de verhoudingen tussen Nederland en de Antillen aanzienlijk beter zouden verlopen, als men zich meer in de geest van Crestian opstelde.

In elk geval wist Crestian te bereiken, dat de vervolgwerkzaamheden en de uitvoering van het Berenschot- rapport door Nederland in de kosten gedekt zal worden. De Nederlandse deskundige zal voorlopig maandelijks naar Bonaire komen en de vorderingen met de werkgroep bespreken. Volgens drs Swierenga is tijdens de besprekingen van de afgelopen dagen gebleken, dat de werkgroep een enigszins andere opzet wenste van de uitvoering van het rapport. Swierenga ging daarmee accoord, maar attendeerde er wel op, dat er aan de opzet van de aanbevelingen verder weinig veranderd.

Zoals bekend werd drs Harm Swierenga in het kader van technische hulp voor zes maanden ter beschikking gesteld van het BC. In die tijd lichtte de organisatie- deskundige het overheidsapparaat door. Daarna werd aan de minister voor Antilliaanse Zaken drs Jan de Koning verzocht nog zes maanden de beschikking te hebben over drs Swierenga, zodat onmiddellijk begonnen kon worden met de uitvoering van de aanbevelingen door de ingestelde werkgroepen. Dat werd toegestaan, maar enkele maanden geleden droeg de heer Swierenga zijn werkzaamheden over aan de werkgroep die verder dus periodiek begeleid zal worden. De werkgroep staat onder voorzitterschap van eilandssecretaris mr Frits Goedgedrag en de leden van deze groep zijn o.a. drs Eus Anthony, drs Charly Martijn, Marlene Abdull en Elsio Cicilia.

Grote goud-kraker

Fleming in Miami

MIAMI — De door Costa Rica uitgewezen John Robert Fleming is na aankomst in Miami door de Amerikaanse immigratie- autoriteiten aangehouden voor ondervraging. Zijn uitlevering wordt gevraagd door Groot Brittannie omdat hij betrokken zou zijn geweest bij een grote goud- diefstal in Londen ter waarde van ruim 38 miljoen dollar. Na zijn deportatie uit Costa Rica werd hij in Miami gedetineerd in het centrum waar normaliter Haitianen die zonder de noodzakelijke papieren de VS binnenkomen worden ondergebracht evenals andere illegale binnendringers op Amerikaans grondgebied. Fleming zou ook andere strafbare feiten op zijn kerfstok hebben. Londen heeft gevraagd om hem te verhoren over de goud- kraak bij de firma Brinks, welke gevestigd is op het belangrijkste vliegveld van Londen, Heathrow, welke kraak in november 1983 werd gezet.

Met diepe droefheid delen wij U mee dat in Nederland is overleden

zuster Serafique Willems O.P.

Zij werd geboren 22-4-1913 en was 53 jaar geprofest. Wij zijn haar dankbaar voor haar werk voor de parochie van Oranjestad, waar ze 15 jaar gewerkt heeft als kosteres.

W. Franse, J. Bouman en K. Berlage, pastores;
Zusters Dominicanessen van Salida di Solo.

Oranjestad, Aruba, 22-8-1986.

Systeem uiterst duur

Kabel-televisie lijkt op Bonaire niet haalbaar

KRALENDIJK — Naar de Amigoe uit betrouwbare bron heeft vernomen, zal het kabel- televisiebedrijf Flamingo TV van de heer Jesserun het oorspronkelijke plan om een kabel te leggen naar de woonwijk Antriol laten vallen ten gunste van de woonwijk Nikiboko welke dichter bij de studio is gelegen.

Momenteel tracht Flamingo TV abonnees te interesseren een abonnement te nemen ten bedrage van vijftig gulden per maand en een entreebedrag van 325 gulden. Het bedrijf belooft bij aansluiting minimaal twaalf kanalen, waaronder de op Bonaire uitstekend te ontvangen Venezolaanse zender Venevision. Aansluiting is echter pas mogelijk, wanneer een aantal gegadigden zich heeft aangemeld, waarna een kabel getrokken kan worden.

Op Bonaire staat men nog steeds sceptisch tegenover kabeltelevisie, aangezien het leggen van kabels met tussenverkers een zeer grote investering moet zijn. Flamingo TV moet trouwens een aanzienlijk bedrag hebben geïnvesteerd in de enorme schotel die aan de Kaya Corona is opgesteld en de bouw van de studio. Hoewel het bedrijf reeds signalen ontvangt, is er nog geen enkele abonnee aangesloten. Het kabelsysteem vereist een enorme kijkdichtheid, wil de investering inderdaad aanvaardbaar zijn. Een deskundige op dit gebied, TDS-directeur Roderick Pietersz, verklaarde aan de Amigoe dat naar zijn mening de markt op Curaçao en Aruba te klein is voor kabel- televisie. Dat is dan ook de reden waarom TDS op Curaçao niet het gebruikelijke Amerikaanse of Europese kabel- systeem heeft gekozen, maar het microwave- zendsysteem. Volgens de heer Pietersz zal Flamingo TV die aldus de kabeltelevisie op Bonaire wil introduceren, vrijwel alle huizen als abonnee moeten hebben, willen de kosten van de kabels(!) alleen al eruit gehaald worden.

Zoals bekend heeft de Amigoe al eerder een vraagteken geplaatst bij de totale opzet van de kabeltelevisie van Flamingo TV, omdat daaraan kennelijk geen enkele fasibility study aan voorafgegaan is. Toch moet de investering die gemaakt is aan de Kaya Corona in de ettelijke honderdduizenden guldens lopen. De tijd zal evenwel moeten leren welke de intenties zijn geweest van het bedrijf dat op een eiland met tienduizend inwoners en nauwelijks drieduizend woningen een kabeltelevisie project start.

*****

KAMPALA — Opstandige Ugandese militairen, die trouw waren aan de afgezette stafchef generaal Okello, hebben woensdag geprobeerd de noordelijke stad Gulu te veroveren. Hun acties is afgeslagen ten koste van 33 doden: 3 militairen en 30 opstandelingen, zo meldde president Moseveni.

*****

WILLEMSTAD — De muziekgroep Gaga, die eind vorig jaar een grote hit scoorde met het nummer "Loco Loco" komt 29 augustus naar Curaçao. De groep zal een week, van 30 augustus tot 8 september, op Curaçao blijven en in die periode zoveel mogelijk optreden. Ook zal Gaga een tweetal workshops houden in CCC op de dagen 2 en 4 september.

Deze in 1983 geformeerde groep heeft vanaf het begin een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt. Oprichter van de groep Floris Nielen, wilde een "fusiongeluid" creeren van afrikaanse muziek met westerse invloeden. Gaga werd zeer bekend in Nederland en speelde al snel in belangrijke clubs. In december 1984 won de groep de Grote Prijs van Nederland, het belangrijkste competitie- gebeuren dat jaarlijks georganiseerd wordt door het muziekblad Oor en de Nederlandse televisie. Kort daarna tekende Gaga een contract bij EMI-records en bouwde de groep verder aan haar reputatie als zijnde een uitmuntende live- act. Deze maand komt de eerste lp van Gaga uit.

KOPEDO met medewerking van BC gaat van start:

Maandag begint Papiamentu-week

KRALENDIJK — Aangezien de Kopebo is belast met de introductie en de coordinatie van het Papiamentu dat vermoedelijk volgend schooljaar als vak op de Bonaireaanse basisscholen ingevoerd zal worden, heeft de werkcommissie reeds een aantal voorbereidingen afgerond, die moeten leiden tot de uiteindelijke beslissing die het BC zal gaan nemen over deze materie. Een van de eerste werkzaamheden in dit nieuwe schooljaar is de introductie van een Papiamentuweek die maandag zal beginnen.

De Komishon pa Papiamentu den Enseñansa na Boneiru (Kopebo) zal dus in de week van 25 tot en met 28 augustus verhoogde aandacht besteden aan de landstaal; niet alleen voor de leerkrachten die daar uiteindelijk in hun beroep nauw bij betrokken zijn, maar ook de informatie in het algemeen voor belangstellenden buiten het onderwijs. Het thema van de week zal zijn Pa mas siguransa, Papiamentu den enseñansa. In genoemde week zal de landstaal derhalve in het brandpunt van de belangstelling worden geplaatst en daarvoor is een aantal activiteiten gepland.

Maandag om vijf uur 's middags is de officiële opening van de week door de gedeputeerde van Onderwijs, Franklin Crestian. Daarop volgend is er dan een tentoonstelling waar kennis genomen kan worden van alle materialen die momenteel in gebruik zijn voor de invoering van Papiamentu als vak in het basisonderwijs. Gedurende de gehele week is een bezoek aan de tentoonstelling mogelijk. De openingstijden zijn van vijf tot negen uur.

Tijdens de Papiamentu- week zal bovendien elke dag een kort programma over Bos di Boneiru worden uitgezonden en elke namiddag zal er een interview worden gehouden, waarin Papiamentu uiteraard het onderwerp is. Op vrijdagavond is er een culturele avond in jeugdhuis Jong Bonaire en daar wordt vooral aandacht besteed aan declamatie, zang, dans en korte schetjes, uiteraard in de landstaal. De avond begint om acht uur 's avonds en is gratis toegankelijk. Op vrijdag zelf zal een workshop worden georganiseerd voor leerkrachten van de basis- en kleuterscholen. Dit gaat ook de volgende dag — zaterdag — door. Naar de Amigoe heeft begrepen, zal dit gedeeltelijk onder schooltijd vallen. In het radio- programma Pregunta y Contesta zal op zondagmorgen de gelegenheid gegeven worden aan de luisteraars hun vragen te stellen. Tenslotte zal met ingang van 1 september 1986 een wedstrijd zijn in het schrijven van een kort Papiamentstalig verhaal. Dat is trouwens al eerder op Bonaire geweest en de derde prijs werd toen gewonnen door... de Europese Nederlander Rene Spierings.

De Kopebo verwacht samen met de gedeputeerde van Onderwijs dat de belangstelling voor de georganiseerde activiteiten groot zal zijn. Vooral de ouders wordt erop gewezen dat ook zij een grote verantwoordelijkheid dragen om de landstaal op een verantwoordelijke manier in de basisschool te brengen.

» stockmarket « NEWS

NEW YORK CLOSING AUGUST 22, 1986.

BritishP.	1,4875	JanYen.	6,514
GermanM.	48,92	CanD.	71,87
Gold	373,00	Silver	5,10

AMSTERDAM CLOSING AUGUST 22, 1986.

Ahold	93,50	Naarden	95,00
Akzo NV	156,70	Nat.Ned.	88,30
Cred.Lyon.	94,00	Ned.Lloyd	178,70
Aegon	104,80	Philips	54,70
Fokker	70,10	Royal Dutch	202,00
Gist.Broc.	51,50	Telegraaf	355,00
Heineken	188,40	Unilever	518,00
KonPap.	169,00	Verto	72,50
KLM	44,40	VNU	346,50
Meneba	110,00	Index	295,90

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Baxter Labs.	18 1/8	- 1/4	Hutton	39 3/8	+ 3/8
Borg.Warn.	34	- 5/8	IBM	137 7/8	- 1/4
Burroughs	72 3/8	+ 1 5/8	ITT	54 3/8	unch
Campbell Rl.	17 5/8	- 3/4	Lone St.Ind.	30 1/2	+ 1/8
Chrysler	40 3/4	- 1	McDonalds	63 7/8	- 1/2
CocaCola	38 5/8	- 1/8	NCR	53	+ 5/8
Contr.Data	25 1/8	+ 1 5/8	Pepsico	32 1/4	unch
Delta Airl.	43 3/8	+ 3/4	Ramada Inns	7 1/2	- 1/8
Diebold	37 3/8	+ 1 3/8	Safeway	66 1/4	unch
Digital Eq.	99 1/2	+ 2 1/2	Seagram	59 1/4	+ 1/8
Dupont	82	+ 1 1/2	Teledyne	321	+ 1/2
East.Kodak	57 1/8	+ 1/2	Texas Instr.	119	+ 1 7/8
Firestone	24 1/4	- 3/8	Textron	55 3/4	+ 1/4
Gen.El.	75	- 1/4	Union Pac.	57 3/4	+ 3/8
Genl.Dyn.	74 1/4	unch	Unocal.	20 3/4	unch
Genl.Motors	72 7/8	- 1 1/8	Varian Ass.	27	+ 5/8
Hewlett P.	43 3/4	+ 5/8	Warner Lamb.	61 7/8	+ 1
Hilt.Hotels	65 3/4	unch	Williams Cos	20 1/4	+ 1/2

DOW JONES

Industrials	1887,80	+ 6,61
Transportation	761,75	+ 4,62

AMERICAN STOCK EXCHANGE

Computer & Technology	113,30	+ 0.80
Precious Metals	64,94	- 1,10

REUTER.

Problemen met bestuur en met Rincon-buurthuis

Afscheid Salomons bij CCB definitief

KRALENDIJK — De huidige voorzitter van het Cultureel Centrum Bonaire (CCB) Sandra Salamons zal definitief per 1 november zijn ontslag nemen als voorzitter van het CCB. Salamons volgde in 1982 als voorzitter op de heer R.S. Carolina die enkele jaren geleden aftrad. Het ontslag van de heer Sandra Salamons is het gevolg van een aantal problemen met de andere leden van het bestuur.

De eerste maand van dit jaar nog installeerde Salamons een aantal nieuwe bestuursleden. Dit was het gevolg van een uitbreiding van het aantal werkzaamheden die sedert april 1982 toen Salamons het voorzitterschap van het CCB ambieerde voornamelijk door de voorzitter zelf werden uitgevoerd. Naast de voorzitter werden in januari van dit jaar benoemd Erik Koffy als penningmeester, leider van de dansschool en contact- persoon Stanley Janga, de beheerder van de openbare leeszaal Erik Tjietjie die tevens tussenpersoon werd voor het jeugdhuis te Rincon, de beheerder van de roerende goederen André Adelaida en tenslotte de film- gedelegeerde Franklin Scherptong.

Vanaf het moment echter dat de nieuwe leden van het bestuur waren geïntroduceerd, staken de problemen al de kop op, aangezien uitsluitend voorzitter Salomons mocht en kon beslissen over alle afdelingen van het CCB. Dat heeft tenslotte zes maanden geduurd. De overige leden van het bestuur, die in feite voor spek en bonen deel uitmaakten van het Cultureel Centrum, hebben aan het beleid van de heer Salomons een eind gemaakt.

De CCB-voorzitter vermocht weinig steun te ontvangen van de wijkcentra en het jeugdhuis Rincon, omdat er ook daar ontelbare problemen ontstonden tussen de ervaren voorzitter van het CCB Salomons en een aantal jongelui die zelfstandig het beleid van hun jeugdhuis wensten te bepalen. Deze controverse leidde al spoedig tot het vertrek van de jeugdige voorzitter van wijkcentrum Rincon Jimmy Trinidad.

Het zal voor de vertrekkende voorzitter van het CCB overigens wel enigszins frustrerend zijn na zijn plotselinge vertrek uit het bestuur van de Scholengemeenschap Bonaire (SGB) waar hij ook als voorzitter fungeerde, nu ook noodgedwongen de voorzittershamer neer te leggen van het CCB. De enige organisatie waarin momenteel de heer Salomons nog betrokken blijft, is het bestuur van de Protestantse kerk.

Als Lourens zijn beleid toch doorzet

ABVO doet suggesties om onrust te voorkomen

WILLEMSTAD — Als de regering haar plannen voor aanpassing van de arbeidswetgeving en sanering van het overheidsapparaat toch door wil drukken, moet er om sociale onrust te voorkomen sprake zijn van een integraal beleid, waarin ook de perspectieven en andere alternatieven verwerkt worden. Dat heeft de ABVO, die in principe vasthoudt aan de verworven rechten van werknemers, donderdag in gesprek met minister van Arbeid en Sociale Zaken Winston Lourens laten weten.

Lourens vergaderde met de overheids- vakbond in het kader van een serie besprekingen die hij met diverse vakorganisaties had over zijn beleid voor versoepeling van de arbeidswetgeving. De ABVO had eerder geklaagd dat in tegenstelling tot de Kamer van Vakbonden, de SSK en de CGTC, de overheidsvakbond niet werd uitgenodigd voor een gesprek. Het feit dat de aanpassingen van de ontslagwet en de minimumlonen, en het verbindend en onverbindend verklaren van cao's waar Lourens met de andere bonden over sprak geen betrekking heeft op werknemers in dienst van de overheid, vond de ABVO geen argument. Zo'n duizend ABVO-leden zijn immers werkzaam bij NV's of stichtingen van de overheid, waar die zaken wel een rol spelen. Minister Lourens besloot overigens ook de plannen voor sanering van het overheids- apparaat in het kader van Beerenschot- project direct met de overheids- bond te bespreken.

Volgens ABVO -secretaris Hubert Bèbè Rojer kwam Lourens er rond voor uit dat de sanerings- plannen, zelfs indien ze door de vakbond worden afgewezen, vermoedelijk toch uitgevoerd moeten worden gezien de huidige situatie en de vooruitzichten. Hij besprak met de ABVO een rapport met besparings- voorstellen, dat nog door de Raad moet worden behandeld, terwijl men ook nog moet bepalen hoe het overlegorgaan dat aan dit proces verbonden is eruit moet gaan zien. Verwacht wordt volgens de minister dat in de komende vier jaar tussen de 1000 en 1500 overheidswerknemers moeten afvloeien, maar dat men voor de uitvoering wel begrotingshulp voor nodig heeft voor het wachtgeld en dergelijke. Verder gaat men werken volgens de "rooi"- methode, zo liet Lourens weten, en een aantal slecht producerende diensten, zoals bijvoorbeeld Semako die twee miljoen per jaar kost, ophef-fen dan wel privatiseren als de diensten toch nodig zijn.

De regering zal pas als laatste middel grijpen naar een algemene loonmaatregel, zo deelde Lourens mee, en kiest voor een sectorale aanpak waarbij naast bezuinigingen in de publieke sector ook een versoepeling van de arbeidswetgeving past. Het land behoeft volgens de minister investeringen, en de economie kan het omvangrijke overheids- apparaat niet langer dragen. De regering moet daarom noodgedwongen denken aan aanpassing van ontslagwet en minumumlonen, en aan de invoering van een machtigingswet. De ABVO stelde dat niet zondermeer kan toestaan dat werknemers hun verworven rechten verliezen. Men wil zich echter realistisch opstellen, en niet meer praten over het feit dat achtereenvolgende regeringen, en niet de werknemers deze situatie hebben veroorzaakt. Feit is, aldus Rojer, dat de zaken er allesbehalve goed voorstaan, en dat deze regering bereid lijkt, door middel van wetten, haar beleid door te drukken.

Als dat zo is, moet de regering volgens de ABVO echter ook perspectieven kunnen bieden, over het verwachte resultaat van de maatregelen, om sociale onrust te voorkomen. Als de regering kan bewijzen dat de ontslagwet investeringen tegenhoudt, en garandeert dat de werkgelegenheid door aanpassing zal toenemen zal de acceptatie immers groter zijn. De vakbond wilde van de minister ook weten waarom de versoepelde procedure voor de behandeling van ontslagaanvragen, die vorig jaar goedgekeurd werd nooit is toegepast, en waarom men dat niet eerst probeert. De vakbond zal ook nooit kunnen aanvaarden dat het principe van het tegengaan van onredelijk ontslag schade wordt aangedaan. Zo kan men de schadevergoeding voor onredelijk ontslag opschroeven.

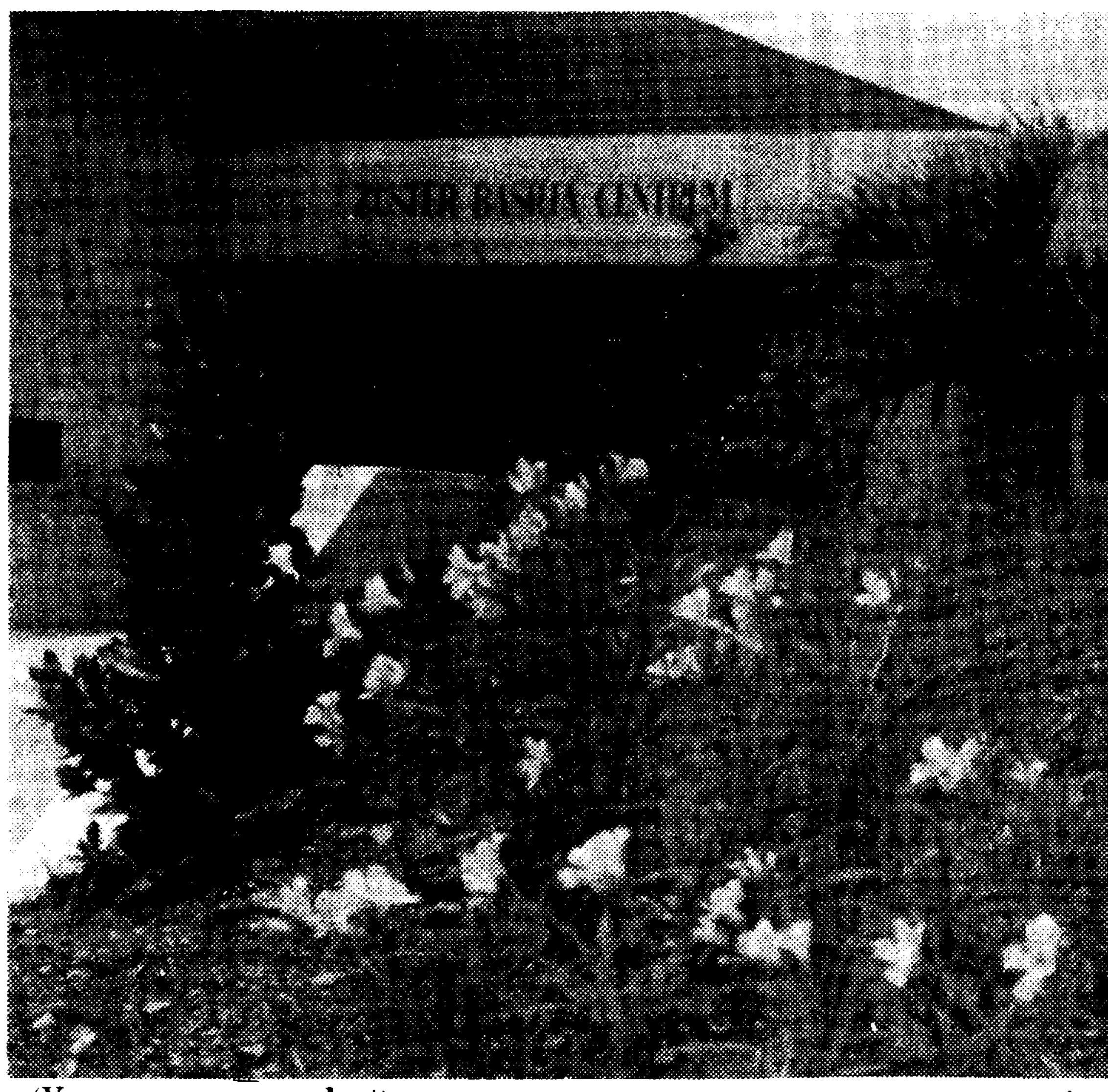
Ten aanzien van werkgevers die om gewichtige redenen ontbinding van individuele arbeidsovereenkomsten kunnen vragen, wil Rojer dat de mogelijkheid tot beroep wordt ingevoerd. Dan zou men via een snelrecht procedure de zaak voor het Hof kunnen brengen.

Ten aanzien van het bindend en onverbindend verklaren ziet de ABVO, zoals de meeste bonden, wel heil in het bindende deel maar niet in het onverbindende deel. Voorkomen moet worden dat de minister dit naar willekeur kan gaan toepassen. Volgens Rojer bestaan bij vrije onderhandelingen genoeg mogelijkheden om cao's aan te passen aan de omstandigheden. Hij noemde als voorbeeld de vakbond van bank- personeel, de VEBA, waarmee hij als adviseur onderhandelde met de ABN. Na de cijfers gezien te hebben bleken de werknemers bereid in te leveren voor een jaar. Afgesproken werd dat men na een jaar zou uitgaan van het oorspronkelijke vertrekpunt. Als er bij de werkgever sprake is van goede wil zijn dergelijke oplossingen volgens Rojer heel goed mogelijk.

Voor wat betreft de minimumlonen deelde Lourens volgens Rojer mee dat ze omlaag moeten, maar dat die mensen dan wel bepaalde verlagingen in de kosten moeten krijgen, bijvoorbeeld door een verlichting van bepaalde belastingen, verlaging in de huurpijs waar mogelijk en dergelijke. "Waarom komt hij dan niet met een integraal beleid," aldus Rojer, "dat zou immers sociale onrust voorkomen." De regering moet zijns inziens met argumenten, cijfers en perspectieven komen, en niet slechts met maatregelen en beleidsvoornemens. Als bewezen wordt dat er meer mensen aan het werk kunnen door een bepaalde maatregel is het een heel ander zaak, zo zei de vakbondsleider, daar is immers dringend behoefte aan. Hij benadrukte tot slot dat de ABVO in principe tegen aantasting van de arbeidswetgeving is, maar dat dat de vakbond ook wel inziet dat de regering het kan doordrukken. "Dan moet het in ieder geval op een verantwoorde wijze gebeuren," aldus Rojer tot slot.

Gehandicapten kijken elke dag uit naar Wit-Gele-Kruis-bus

Verscheidenheid activiteiten in Zuster Basilia centrum

...het Zuster Basilia- centrum...

(Van onze correspondent)

PHILIPSBURG — Toen Prinses Juliana in 1983 St Maarten bezocht, was het dagverblijf voor gehandicapten nog niet helemaal klaar. Maar de prinses kwam op 23 november wél even kijken naar dit project van het Wit-Gele Kruis, dat mede tot stand is gekomen door haar bijdrage uit het Nationaal Geschenk Juliana 70 jaar. De officiële opening had plaats op 28 augustus 1984 door haar dochter Margriet. De tweede verjaardag van dit centrum wordt gevierd met de gehandicapten onder elkaar met een recreatie- sportdag, waarbij de heer Florijn van Cafe- catering Royal de barbecue voor zijn rekening neemt en het personeel van het centrum de spelen organiseert.

De Amigoe had een gesprek met mej. Patricia Arrindell, directrice van het centrum en het bleek dat een enorme hoeveelheid activiteiten plaats heeft daar achter de muren van het gebouw in South Reward, waar men als buitentaander geen idee van heeft en waar men alleen maar respect voor kan hebben.

Er is een groep van ongeveer 26 gehandicapten, in leeftijd variërend van twee tot 57 jaar, die elke dag in het Zuster Basilia Centrum komen (genoemd naar zr Basilia die met de wijkverpleegsters de grondlegster is van het werk onder de gehandicapten op St Maarten door hen een paar keer per week uit huis te halen en in een andere omgeving te brengen).

Behalve de directrice zijn er nog drie full-timers werkzaam plus tien vrijwillige helpsters. Voor een groep ouden van dagen die op dinsdagmorgen in het Centrum bijeen komen, zijn daarnaast nog vijf vrijwilligsters.

De activiteiten zijn nogal gevarieerd, niet alleen vanwege de verschillende leeftijdsgroepen, maar ook vanwege de verschillende soorten handicaps die de mensen hebben. Zo zijn er geestelijk gehandicapten, maar ook lichamelijk gehandicapten zoals blinden, doven en doofstommen. Sommigen hebben meer dan één handicap. En voor ieder is het programma aangepast. Toch zijn er ook groepsactiviteiten, die ze graag familie- activiteiten noemen, om de groep het idee te geven dat ze één familie vormen.

Een aanzienlijk deel van de dag wordt in beslag genomen door het transport. Elke morgen om acht uur rijden de twee bussen uit om iedereen thuis op te pikken. Vanwege de verkeersdrukte in Cul-de-Sac, waar ongeveer acht scholen gesitueerd zijn, duurt de rit nogal lang. De gehandicapten wonen over het hele eiland verspreid en voordat ze op de plaats van bestemming zijn aangekomen, is het al half tien geweest.

Ze gaan rond de tafel zitten, krijgen een snack, en dan begint het gesprek. Op school noemen ze dat: klasse- gesprek. Iedereen mag zeggen wat men de vorige dag heeft meegemaakt of deze ochtend zelfs. Dit gesprek, dat meestal na een twintig minuten wordt afgekapt, is van belang voor deze mensen die vaak thuis niet de kans krijgen zich uit te drukken. Ze worden aangemoedigd om tot elkaar te spreken en tot de leidsters.

Het volgende programmapunt is muziek. Er wordt een Goede Morgen-lied gezongen, ze kiezen hun eigen liederen en ook solo's zijn hun niet vreemd. Ieder heeft een simpel muziek- instrument: drum, stokjes, maraca's enz., en dat valt erg in de smaak, elke dag opnieuw.

Het is intussen half elf. Dan komen de activiteiten, zoals werken met klei, verf, naaldwerk, handenarbeid, collages maken. Voor sommigen individuele activiteiten zoals eenvoudig lezen, eenvoudig rekenen, of practische zaken: hoe snijd je iets door met een mes; hoe houd je een tandenborstel vast, enz. Ieder heeft ook zijn eigen kastje met zijn eigen spulletjes. Dat geeft ze een gevoel van zelfstandigheid. Thuis hebben ze meestal niet iets dat van hen zelf is, maar hier hebben ze hun kleine eigendommetjes, die ze vaak ook zelf hebben gemaakt.

Viermaal per week worden er lichamelijke oefeningen gedaan, en meestal eens per week is er een uitstapje naar de baai, voor een picknick-lunch, om gewoon even ergens anders te zijn. Daarmee moet wel altijd rekening worden gehouden met een terrein dat geschikt is voor rolstoelen, waar toiletten niet al te onbereikbaar zijn. Verschillenden van de vrijwillige helpsters zijn erg inventief op dit gebied en gaan van te voren na of er aan bepaalde eisen is voldaan.

Rond twaalf uur wordt de lunch gehouden. Met een participatie van zoveel mogelijk gehandicapten wordt het ook een activiteit vóór en na het eten. Handen wassen vóór, en tandenpoetsen ná. Sommigen zijn belast met het tafel dekken: de één voor de placemats, de ander voor het bestek. Weer anderen helpen bij de afwas. Zo krijgt ieder een kleine verantwoordelijkheid te dragen. Na het eten is er een rustperiode. Ze kunnen dan kiezen tussen een dutje doen, of gewoon wat uitrusten en nadenken over wat er deze dag allemaal is voorgevallen. Ook deze momenten zijn belangrijk in het centrum. Alles wat er gedaan wordt, heeft een bepaalde bedoeling en een bepaalde opvoedkundige of psychologische waarde.

Om ongeveer half twee is het tijd voor spelletjes: lotto, puzzles, lego, ook tafeltennis of andere spelletjes- met- beweging. Er zijn ook tuin- activiteiten: er groeien boontjes, spinazie en paprika, en de gehandicapten worden betrokken bij het hele proces van verwerking voordat het op tafel komt: de boontjes worden geplukt, ze gaan ze samen pellen, ze worden gekookt, en als ze op hun bord liggen dan is het al iets van henzelf.

Eén of twee keer per week staan video of TV op het programma. Of er worden verhaaltjes verteld en foto-albums bekeken. Variatie genoeg. Dan wordt het tijd om op te stappen en zich klaar te maken voor de rit naar huis. Het duurt weer een uur of anderhalf uur voordat ieder op de plaats van bestemming is. En dan duurt het weer een hele avond en nacht voordat ze weer mogen komen. Als de bus de volgende morgen weer komt voorrijden, zitten ze al op de uitkijk... maar een van de bussen rijdt niet meer zo goed en is tot op de draad versleten. Het is de moeite waard het werk van het Wit-Gele Kruis te steunen, onder andere voor deze taak van de zorg voor gehandicapten in het Zuster Basilia Centrum dat nu zijn tweede verjaardag viert.